

BASIN YANSIMALARI (ULUSAL)

Yayın Tarihi	Medya Adı	Döküman Başlığı	Sayfa	StxCm	Sayfa Adet	Medya Tiraj
1.08.2023	NASIL BİR EKONOMİ	AHMET KASIM HAN	1	192,77	2	42297
1.07.2023	ARREDAMENTO MIMARLIK	TÜRKİYE'DE MALZEME VE TEKNOLOJİNİN YÜZYLİ	54	25097,77	46	5500
2.08.2023	GAZETE PENCERE	ERHAN ERKUT	1	814,66	2	10000
4.08.2023	NASIL BİR EKONOMİ	AHMET KASIM HAN	1	192,21	2	42297
1.06.2023	EKONOMİK BAKIŞ	ZİNCİR MARKETTE "TİTBARINI" ARTIRMAYI SÜRDÜRÜYÖR	82	222,34	1	15000
1.07.2023	EKONOMİK BAKIŞ	TÜRKİYE SİGORTA, SEKTÖRÜNÜN EN İTİBARLILARI ARASINDA	52	196,02	1	15000
1.07.2023	EKONOMİK BAKIŞ	TÖRKÜ İHRACATINI 5 YILDA KATLAMAYI HEDEFLİYÖR	86	269,68	1	15000
1.08.2023	PERAPOST	TEKNÖSÄ, MÜŞTERİ MEMNUNİYETİNDE LİDER MARKA ÖLDÜ	1	199,65	2	10000
5.08.2023	POSTA	LOBİ GUCUMUZ AZALIYOR MU?	14	8,35	1	105003
7.08.2023	POSTA	RAUF TÄMER	3	83,06	1	105003
1.07.2023	KURUMSAL YATIRIMCI	HAYATTA SAHİP ÖLDÜKLÄRİMİZ VE ÖNLÄRE NEDEN SAHİP ÖLDÜŞÜMÜZÜ İYİ DÜŞÖNMEMİZ GEREKİYÖR	64	1091,21	2	3000
1.07.2023	KURUMSAL YATIRIMCI	İÇİNDEKİLER	4	771,54	2	3000
11.08.2023	NASIL BİR EKONOMİ	AHMET KASIM HAN	5	187,66	1	42297
12.08.2023	TÜRKİYE'DE YENİ ÇÄĞ	ARSLAN TEKİN	7	117,27	1	49531
15.08.2023	NASIL BİR EKONOMİ	AHMET KASIM HAN	5	187,99	1	42297
17.08.2023	DÜNYA	BURAK KÜNTAY	1	282,16	2	27000
19.08.2023	İKİNCİ YÜZYİL	KAPSAMLI BİR PROGRAM GÖREMİYÖRÜZ	2	61,02	1	10000
19.08.2023	SÖZÖÜ	İŞSİZLİĞİ PATLATMADAN ENFLASYÖNÜ DÜŞÖRMEK ZÖR	8	83,81	1	153773
19.08.2023	İKİNCİ YÜZYİL	KÖTÜ EKÖNÖMİYE YENİ PLAN ÇÖZÖM ÖLÜR MU	1	292,98	2	10000
20.08.2023	AYDINLIK	SİLA KEMAHİLİ	1	330,09	2	1574
23.08.2023	MİLLİYET	MÜHENDİSLİKLER SİFİR ÇEKTİ	15	146,93	1	121754
25.08.2023	AGÖS	KİM HANGİ ÜNİVERSİTEYİ KAZANDI	1	455,08	2	4500
24.08.2023	POSTA	HALİL KÄLMÜK	2	421,92	1	105003
24.08.2023	GAZETE SİGÖRTA	ANADÖLU SİGÖRTA, MÜŞTERİ MEMNUNİYETİNDE LİDER	1	99,03	2	5000
24.08.2023	DÜNYA	BURAK KÜNTAY	1	79,5	2	27000
25.08.2023	NASIL BİR EKONOMİ	AHMET KASIM HAN	1	209,36	2	42297
25.08.2023	HÜRRIYET KELEBEK	MERHET ÜSTÖNDÄĞ	1	229,09	2	185655
31.08.2023	HÜRRIYET KELEBEK	ZÄMÄNDÄ YÖLCÜLÜK	1	23,07	1	185655
31.08.2023	DÜNYA	BURAK KÜNTAY	1	224,22	2	27000

BASIN YANSIMALARI (YEREL-BÖLGESEL)

Yayın Tarihi	Medya Adı	Döküman Başlığı	Sayfa	StxCm	Sayfa Adet	Medya Tiraj
4.08.2023	BURDÖRDÄ YENİ GÖN	ÜNİVERSİTE ADAYLARINA TERCİH TÜYÖLÄRİ	6	188,76	1	800
1.08.2023	İSTÄNBÜL BÖLTENİ	GELECEĞİN RAYLI SİSTEM PROFESYÖNELLERİ YETİŞİYÖR	9	160,12	1	14000
10.08.2023	SAKÄRYA SÖZ	SEZÄİ MÄTÖR	1	47,7	2	623
1.07.2023	ÜND'NİN SESİ DERGİSİ	SEKTÖRÜN EĞİTİMLİ ÇÄLİŞÄN İHTİYACINA ÜNİVERSİTELERDEN DESTEK	34	3273,62	6	5000
1.07.2023	E BELEDİYE	METRO İSTÄNBÜL VE BEYKÖZ ÜNİVERSİTESİ RAYLI SİSTEM PROFESYÖNELLERİNİ YETİŞTİRİYÖR	16	1091,21	2	4000
27.08.2023	YENİ ÇÄĞRİ	DİNÇER KARACÄLÄR	12	453,11	1	5418

PORTAL YANSIMALARI

Yayın Tarihi	Medya Adı	Döküman Başlığı	Link
1.08.2023	PARADERGİ.COM.TR	KARARSIZLARA SON KARAR İÇİN REHBER -2-	https://www.paradergi.com.tr/life-style/2023/08/01/kararsizlara-son-karar-icin-rehber-2
1.08.2023	AYDINLIK.COM.TR	TÜRKİYE'NİN EN İYİ MİMARLIK FAKÜLTELERİ BELLİ ÖLDÜ! BAKIN İLK SİRADA HANGİSİ VÄR	https://www.aydinlik.com.tr/haber/turkiyenin-en-iyi-mimarlik-fakulteleri-belli-oldu-bakin-ilk-sirada-hangisi-var-408271
1.08.2023	EKÖNÖMİM.COM	AHMET KASIM HAN	https://www.ekonomim.com/kose-yazisi/ahestecek-kurekleri/702771
1.08.2023	DÜNYA.COM	BARLAS KÜNTAY BÖGÖN ZİNCİRLİKUYDÄKİ MEZÄRİ BAŞINDA ANILACAK	https://www.dunya.com/gundem/barlas-kuntay-bugun-zincirlikuydaki-mezari-basinda-anilacak-haberi-700171
3.08.2023	SONGELİSME.COM	UZMANINDAN YKS TERCİH DÖNEMİNDE TAVSİYELER	https://songelisme.com/uzmanindan-yks-tercih-doneminde-tavsiyeler/
3.08.2023	AJANSURFA.COM	TÜRKİYE'NİN EN İYİ MİMARLIK FAKÜLTELERİ BELLİ ÖLDÜ!	https://www.ajansurfa.com/haber/15931614/turkiyenin-en-iyi-mimarlik-fakulteleri-belli-oldu
3.08.2023	NETHABER.COM.TR	UZMANINDAN YKS TERCİH DÖNEMİNDE TAVSİYELER	https://www.nethaber.com.tr/uzmanindan-yks-tercih-doneminde-tavsiyeler/797166/
3.08.2023	HABER16.COM	UZMANINDAN YKS TERCİH DÖNEMİNDE TAVSİYELER	https://www.haber16.com/haber-oku/1149620/
3.08.2023	BURSATV.COM.TR	UZMANINDAN YKS TERCİH DÖNEMİNDE TAVSİYELER	https://www.bursatv.com.tr/egitim/uzmanindan-yks-tercih-doneminde-tavsiyeler-h1057757.html
3.08.2023	TÜRKİYE BURADA.NET	UZMANINDAN YKS TERCİH DÖNEMİNDE TAVSİYELER	https://www.turkiyeburada.net/uzmanindan-yks-tercih-doneminde-tavsiyeler/297430/
3.08.2023	DHA.COM.TR	UZMANINDAN YKS TERCİH DÖNEMİNDE TAVSİYELER	https://www.dha.com.tr/yerel-haberler/istanbul/merkez/uzmanindan-yks-tercih-doneminde-tavsiyeler-2291359
3.08.2023	BURSASÖNDÄKİKA.COM.TR	UZMANINDAN YKS TERCİH DÖNEMİNDE TAVSİYELER	https://www.bursasondakika.com.tr/egitim/uzmanindan-yks-tercih-doneminde-tavsiyeler-h174568.html
3.08.2023	BURSASÄNCÄK.COM.TR	UZMANINDAN YKS TERCİH DÖNEMİNDE TAVSİYELER	https://www.bursasancak.com.tr/egitim/uzmanindan-yks-tercih-doneminde-tavsiyeler-h439129.html
3.08.2023	HABERLER.COM	UZMANINDAN YKS TERCİH DÖNEMİNDE TAVSİYELER	https://www.haberler.com/guncel/uzmanindan-yks-tercih-doneminde-tavsiyeler-16189079-haberi/
3.08.2023	SÖNDÄKİKA.COM	UZMANINDAN YKS TERCİH DÖNEMİNDE TAVSİYELER	https://www.sondakika.com/haber/haber-uzmanindan-yks-tercih-doneminde-tavsiyeler-16189085/
3.08.2023	ÜLÜSÄLHABER.COM.TR	UZMANINDAN YKS TERCİH DÖNEMİNDE TAVSİYELER	https://www.ulusalhaber.com.tr/uzmanindan-yks-tercih-doneminde-tavsiyeler/607561/
3.08.2023	ABC GAZETESİ.COM	UZMANINDAN YKS TERCİH DÖNEMİNDE TAVSİYELER	https://abcgazetesi.com/uzmanindan-yks-tercih-doneminde-tavsiyeler-635318
3.08.2023	AKİLLİ GÖNDEM.COM	UZMANINDAN YKS TERCİH DÖNEMİNDE TAVSİYELER	https://www.akilligundem.com/uzmanindan-yks-tercih-doneminde-tavsiyeler/
3.08.2023	DHA.COM.TR	UZMANINDAN YKS TERCİH DÖNEMİNDE TAVSİYELER	https://www.dha.com.tr/egitim/uzmanindan-yks-tercih-doneminde-tavsiyeler-2291361
3.08.2023	ANTALYAHÖRSES.COM	UZMANINDAN YKS TERCİH DÖNEMİNDE TAVSİYELER	https://www.antalyahurses.com/uzmanindan-yks-tercih-doneminde-tavsiyeler/475331/
3.08.2023	SÖNDÄKİKA.COM	İSTÄNBÜL-UZMANINDAN YKS TERCİH DÖNEMİNDE TAVSİYELER	https://www.sondakika.com/haber/haber-istanbul-uzmanindan-yks-tercih-doneminde-tavsiyeler-16189358/
3.08.2023	HABERLER.COM	İSTÄNBÜL-UZMANINDAN YKS TERCİH DÖNEMİNDE TAVSİYELER	https://www.haberler.com/guncel/istanbul-uzmanindan-yks-tercih-doneminde-16189349-haberi/
3.08.2023	DHA.COM.TR	UZMANINDAN YKS TERCİH DÖNEMİNDE TAVSİYELER	https://www.dha.com.tr/video/uzmanindan-yks-tercih-doneminde-tavsiyeler-video-2291392
4.08.2023	DİKEN.COM.TR	AHMET KASIM HAN: BÖRSÄDÄKİLER ŞİMDİLİK KEYFİNİ ÇİKÄRÄBİLİR	https://www.diken.com.tr/ahmet-kasim-han-borsadakiler-simdilik-keyfini-cikarabilir/
4.08.2023	EKÖNÖMİM.COM	AHMET KASIM HAN	https://www.ekonomim.com/kose-yazisi/is-nereyegidiyor/703225
4.08.2023	CNN TÜRK.COM	CNN TÜRK TV	https://www.cnntrk.com/tv-cnn-turk-programlar/hafta-sonu/gundemin-öne-cikan-sicak-gelistmeleri-hafta-sonunda-ekrana-geliyor
5.08.2023	FOÖDMÄCHİNE.COM.TR	FİLİZ, MAKÄRNA SEKTÖRÜNÜN EN İTİBARLISI SEÇİLDİ	http://foodmachine.com.tr/2023/08/05/filiz-makarna-sektorunun-en-itibarlisi-secildi/
7.08.2023	ÄRKİTERÄ.COM	MSTÄS 2023, 17-20 HÄZİRÄN TARİHLERİNDE DÜZENLENDİ	https://www.arkitera.com/haber/mstas-2023-17-20-haziran-tarihlerinde-duzenlendi/
7.08.2023	HÜRRIYET.COM.TR	RAUF TÄMER	https://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/rauf-tamer/birkimis-notlar-42310718
7.08.2023	POSTA.COM.TR	RAUF TÄMER	https://www.posta.com.tr/yazarlar/rauf-tamer/birkimis-notlar-2656686
10.08.2023	SAKÄRYAHÄLK.COM	SAKÄRYA VE SAĞLIK	https://sozsakarya.com/makale/16047080/sezai-matur/sakarya-ve-saglik

10.08.2023	CUMHURİYET.COM.TR	ESAD'IN AÇIKLAMALARINI ULUSLARARASI İLİŞKİLER UZMANI PROF DR. AHMET KASIM HAN DEĞERLENDİRDİ: 'SURIYE, GÖÇMENLERİ TEKRAR KABUL ETMEK İÇİN HEVESLİ DEĞİL'	https://www.cumhuriyet.com.tr/siyaset/video-esadin-aciklamalarini-uluslararasi-iliskiler-uzmani-prof-dr-ahmet-kasim-han-degerlendirdi-suriye-gocmenleri-tekrar-2107400?utm_source=Anasayfa&utm_medium=VideoHaberler
11.08.2023	EKONOMIM.COM	AHMET KASIM HAN	https://www.ekonomim.com/kose-yazisi/seffalfigi-nasil-bilirsiniz/704072
12.08.2023	YENICAGGAZETESI.COM.TR	ARSLAN TEKİN'KADIN DERGİLERİ'	https://www.yenicaggazetesi.com.tr/kadin-dergileri-696013h.htm
12.08.2023	AYDINLIK.COM.TR	İSKİ'DEN ÖNEMLİ UYARI: "KURAKLIK AFET BOYUTUNDA"	https://www.aydinlik.com.tr/haber/iskiden-onemli-uyari-kuraklik-afet-boyutunda-410852
14.08.2023	ELITEHAYAT.COM	ATLAS ARAS 9 YAŞINDA	https://elitehayat.com/manset/atlas-aras-9-yasinda/
14.08.2023	TRHABER.COM	UZAKTAN EĞİTİM OLAN ÜNİVERSİTELER HANGİLERİ 2023? HANGİ ÜNİVERSİTEDE VE BÖLÜMDE UZAKTAN EĞİTİM (AÇIKÖĞRETİM) VAR?	https://www.trhaber.com/egitim/uzaktan-egitim-olan-universiteler-hangileri-2023-hangi-universitede-ve-bolumde-uzaktan-egitim-acikogretim-var-h119907.html
15.08.2023	EKONOMIM.COM	AHMET KASIM HAN	https://www.ekonomim.com/kose-yazisi/makbulden-maktule-makulun-evrimi-hepimiz-pargaliyiz/704466
17.08.2023	DUNYA.COM	PROF. DR. BURAK KÜNTAY	https://www.dunya.com/kose-yazisi/amerikada-secim-sezonu-aciliyor/701828
18.08.2023	HABERBUKETI.NET	ORTA VADELİ PROGRAM: EKONOMİK KRİZE MERHEM OLUR MU?	https://haberbuketi.net/orta-vadeli-program-ekonomik-krize-merhem-olur-mu/
18.08.2023	KISADALGA.NET	ORTA VADELİ PROGRAM: EKONOMİK KRİZE MERHEM OLUR MU?	https://kisadalga.net/haber/detay/orta-vadeli-program-ekonomik-krize-merhem-olur-mu_78925
18.08.2023	HABERTURK.COM	KİTÇ'DEKİ YOL GERİLİMİN NEDENİ NE? PROF. DR. BURAK KÜNTAY VE ÇETİNER ÇETİN YANITLADI	https://tv.haberturk.com/tv/programlar/video/kitcd-eki-yol-gerilimin-nedeni-ne-prof-dr-burak-kuntay-ve-cetiner-cetin-yanitladi/817086
18.08.2023	T24.COM.TR	ORTA VADELİ PROGRAM: EKONOMİK KRİZE MERHEM OLUR MU?	https://t24.com.tr/haber/orta-vadeli-program-ekonomik-krize-merhem-olur-mu_1125606
18.08.2023	HABERSUNUM.COM	ORTA VADELİ PROGRAM: EKONOMİK KRİZE MERHEM OLUR MU?	https://www.habersunum.com/ekonomi/orta-vadeli-program-ekonomik-krize-merhem-olur-mu-259651.html
20.08.2023	AYDINLIK.COM.TR	KAPİTALİZMİN NEŞTERİ 'ESTETİK' 1- BÜYÜK DUDAKLAR, KÜÇÜK BURUNLAR, İRİ GÖĞÜSLER... İNSAN BEDENİ MİLYAR DOLARLIK PAZARIN KURBANİ	https://www.aydinlik.com.tr/haber/kapitalizmin-nesteri-estetik-1-buyuk-dudaklar-kucuk-burunlar-iri-gogusler-insan-bedeni-milyar-dolarlik-pazarin-kurbani-412520
20.08.2023	YENIAKIT.COM.TR	İNSAN BEDENİ EKONOMİ İÇİN DRAMATİK ŞEKLDE ÖNEM KAZANDI, PAZARIN KURBANİ OLDU! SOSYAL MEDYAYI SALLAYAN GÖRSEL RÖTUŞLAMA	https://www.yeniakit.com.tr/haber/insan-bedeni-ekonomi-icin-dramatik-sekilde-onem-kazandi-pazarin-kurbani-oldu-sosyal-medyayi-sallayan-gorsel-rotuslama-1780551.html
20.08.2023	CNNURK.COM	CNN TÜRK TV	https://www.cnnurk.com/tv-cnn-turk/programlar/5n1k/trumpa-suclama-ustune-suclama-nijerde-darbe-kadin-futbolu-ve-aysu-turkogulun-basari-5n1kde-konusuldu
21.08.2023	BIGPARA.HURRIYET.COM.TR	KAP ***NTHOL*** NET HOLDİNG A.Ş.(SORUMLULUK BEYANI (KONSOLİDE)	http://bigpara.hurriyet.com.tr/haberler/kap-haberleri/nthol-net-holding-as-sorumluluk-beyani-konsolide_ID2897564/
22.08.2023	SANTRALPARA.COM	AXA SİĞORTA EKONOMİYE FAYDA SAĞLAYAN PLATİN MARKA SEÇİLDİ	https://www.santralpara.com/2022/11/24/axa-sigorta-ekonomiye-fayda-saglayan-platin-marka-secildi/
23.08.2023	BULTEN360.COM	ANADOLU SİĞORTA 'MÜŞTERİ MEMNUNİYETİ ENDEKSİ'NDE SEKTÖRÜN LİDER MARKASI SEÇİLDİ	https://bulten360.com/anadolu-sigorta-musteri-memnuniyeti-endeksinde-sektorun-lider-markasi-secildi/
23.08.2023	SİGORTAMEDYA.COM.TR	ANADOLU SİĞORTA 'MÜŞTERİ MEMNUNİYETİ ENDEKSİ'NDE SEKTÖR LİDERİ	https://sigortamedya.com.tr/anadolu-sigorta-musteri-memnuniyeti-endeksinde-sektor-lideri/
23.08.2023	SİGORTADUNYASI.COM.TR	ANADOLU SİĞORTA'YA MÜŞTERİ MEMNUNİYETİNDE LİDERLİK...	https://www.sigortadunyasi.com.tr/2023/08/23/anadolu-sigortaya-musteri-memnuniyetinde-liderlik/
23.08.2023	KOBİPOSTASI.NET	ANADOLU SİĞORTA 'MÜŞTERİ MEMNUNİYETİ ENDEKSİ'NDE SEKTÖRÜN LİDER MARKASI SEÇİLDİ	https://www.kobipostasi.net/2023/08/23/anadolu-sigorta-musteri-memnuniyeti-endeksinde-sektorun-lider-markasi-secildi/
23.08.2023	MEDİATURK.NET	ANADOLU SİĞORTA 'MÜŞTERİ MEMNUNİYETİ ENDEKSİ'NDE SEKTÖRÜN LİDER MARKASI SEÇİLDİ	https://mediaturk.net/2023/08/23/anadolu-sigorta-musteri-memnuniyeti-endeksinde-sektorun-lider-markasi-secildi/
23.08.2023	REFERANSTURK.COM	ANADOLU SİĞORTA 'MÜŞTERİ MEMNUNİYETİ ENDEKSİ'NDE SEKTÖRÜN LİDER MARKASI SEÇİLDİ	https://www.referansturk.com/anadolu-sigorta-musteri-memnuniyeti-endeksinde-sektorun-lider-markasi-secildi-haber-64934
23.08.2023	BORSAGUNDEM.COM	ANADOLU SİĞORTA 'MÜŞTERİ MEMNUNİYETİ ENDEKSİ' ARAŞTIRMASINA GÖRE SİĞORTA SEKTÖRÜNÜN LİDER MARKASI SEÇİLDİ [FNC-NEWS]	https://www.borsagundem.com/anlik-borsa-haberleri/20230823170745
23.08.2023	SİGORTALİFEDERGI.COM	ANADOLU SİĞORTA 'MÜŞTERİ MEMNUNİYETİ ENDEKSİ'NDE SEKTÖRÜN LİDER MARKASI SEÇİLDİ	https://www.sigortalifedergi.com/anadolu-sigorta-musteri-memnuniyeti-endeksinde-sektorun-lider-markasi-secildi-1
23.08.2023	SİGORTAGUNDEM.COM	ANADOLU SİĞORTA 'MÜŞTERİ MEMNUNİYETİ ENDEKSİ'NDE SEKTÖRÜN LİDER MARKASI SEÇİLDİ	https://sigortagundem.com/anadolu-sigorta-musteri-memnuniyeti-endeksinde-sektorun-lider-markasi-secildi/
23.08.2023	BEYAZHABERAJANSI.COM	ANADOLU SİĞORTA 'MÜŞTERİ MEMNUNİYETİ ENDEKSİ'NDE SEKTÖRÜN LİDER MARKASI SEÇİLDİ	https://www.beyazhaberajansi.com/anadolu-sigorta-musteri-memnuniyeti-endeksi-nde-sektorun-lider-markasi-secildi/94606/
23.08.2023	HABERLEDİK.COM	ANADOLU SİĞORTA 'MÜŞTERİ MEMNUNİYETİ ENDEKSİ'NDE SEKTÖRÜN LİDER MARKASI SEÇİLDİ	https://www.haberledik.com/anadolu-sigorta-musteri-memnuniyeti-endeksi-nde-sektorun-lider-markasi-secildi/294119/
24.08.2023	DUNYA.COM	PROF. DR. BURAK KÜNTAY	https://www.dunya.com/kose-yazisi/uydu-savaslar/702647
24.08.2023	HABERM.COM.TR	ANADOLU SİĞORTA 'MÜŞTERİ MEMNUNİYETİ ENDEKSİ'NDE SEKTÖRÜN LİDER MARKASI SEÇİLDİ	https://www.haberm.com.tr/anadolu-sigorta-musteri-memnuniyeti-endeksinde-sektorun-lider-markasi-secildi/
23.08.2023	SİGORTAMNEWS.COM	MÜŞTERİ MEMNUNİYETİ ENDEKSİ'NDE SEKTÖR LİDERİ	https://www.sigortamnews.com/musteri-memnuniyeti-endeksinde-sektor-lideri
24.08.2023	HABERM.COM.TR	ANADOLU SİĞORTA 'MÜŞTERİ MEMNUNİYETİ ENDEKSİ'NDE SEKTÖRÜN LİDER MARKASI SEÇİLDİ	https://www.haberm.com.tr/anadolu-sigorta-musteri-memnuniyeti-endeksinde-sektorun-lider-markasi-secildi/
24.08.2023	HABERG.COM.TR	ANADOLU SİĞORTA 'MÜŞTERİ MEMNUNİYETİ ENDEKSİ'NDE SEKTÖRÜN LİDER MARKASI SEÇİLDİ	https://www.haberg.com.tr/anadolu-sigorta-musteri-memnuniyeti-endeksinde-sektorun-lider-markasi-secildi/
24.08.2023	KONYAAKTUEL.COM.TR	ANADOLU SİĞORTA 'MÜŞTERİ MEMNUNİYETİ ENDEKSİ'NDE SEKTÖRÜN LİDER MARKASI SEÇİLDİ	https://www.konyaaktuel.com.tr/anadolu-sigorta-musteri-memnuniyeti-endeksinde-sektorun-lider-markasi-secildi/441497/
24.08.2023	TURKİYEAJANSI.COM	ANADOLU SİĞORTA 'MÜŞTERİ MEMNUNİYETİ ENDEKSİ'NDE SEKTÖRÜN LİDER MARKASI SEÇİLDİ	https://www.turkiyeajansi.com/ekonomi/anadolu-sigorta-musteri-memnuniyeti-endeksinde-sektorun-lider-markasi-secildi-397995h
24.08.2023	URFAKOLIK.COM	ANADOLU SİĞORTA 'MÜŞTERİ MEMNUNİYETİ ENDEKSİ'NDE SEKTÖRÜN LİDER MARKASI SEÇİLDİ	https://www.urfakolik.com/anadolu-sigorta-musteri-memnuniyeti-endeksinde-sektorun-lider-markasi-secildi/
24.08.2023	ANALIZGAZETESI.COM.TR	LEROSTA ÜÇ DİLEK TUTULDU	https://www.analizgazetesi.com.tr/haber/lerosta-uc-dilek-tutuldu-456/
24.08.2023	ANALIZGAZETESI.COM.TR	SEKTÖRÜN LİDER MARKASI SEÇİLDİ	https://www.analizgazetesi.com.tr/haber/sektorun-lider-markasi-secildi-2879/
24.08.2023	IFHABER.COM	ANADOLU SİĞORTA 'MÜŞTERİ MEMNUNİYETİ ENDEKSİ'NDE SEKTÖRÜN LİDER MARKASI SEÇİLDİ	https://www.ifhaber.com/sigortaciligi/anadolu-sigorta-musteri-memnuniyeti-endeksinde-sektorun-lider-markasi-secildi/
24.08.2023	GAZETEBİRLİK.COM	LEROSTA ÜÇ DİLEK TUTULDU	http://www.gazetebirlik.com/haber/lerosta-uc-dilek-tutuldu-2097/
25.08.2023	EKONOMIM.COM	AHMET KASIM HAN	https://www.ekonomim.com/kose-yazisi/prigozin-oldu-ama-film-devam-ediyor-baba-filmini-aratmayan-hakikatler/705746
25.08.2023	HURRIYET.COM.TR	MEHMET ÜSTÜNDAĞ	https://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/mehmet-ustundag/olay-ilisleden-yeni-aska-42320322
26.08.2023	SİGORTAGAZETESI.COM	ANADOLU SİĞORTA MÜŞTERİ MEMNUNİYETİ ENDEKSİ'NDE LİDER MARKA	https://sigortagazetesi.com/anadolu-sigorta-musteri-memnuniyeti-endeksinde-lider-marka/
26.08.2023	YENICAGRI.COM	DİNÇER KARACALAR	https://www.yenicagri.com/dincer-karacalar-magazin-notlari-2
27.08.2023	KOZANBILGI.NET	LOJİSTİK	https://kozanbilgi.net/2023/08/lojistik/

30.08.2023	BILGİKULISI.COM	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA TARİH TV'DE	https://bilgikulisi.com/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-goda-tarih-tvde/
30.08.2023	GAZETESSEHIR.COM	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA TARİH TV'DE	https://gazetesehir.com/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-goda-tarih-tvde/
30.08.2023	MEDYADERGISI.COM	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA TARİH TV'DE	https://medyadergisi.com/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-goda-tarih-tvde/
30.08.2023	ANKARASEHIRGAZETESI.COM	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA TARİH TV'DE	https://www.ankarasehirgazetesi.com/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-goda-tarih-tvde/
30.08.2023	MAGAZINTIME.NET	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA TARİH TV'DE	https://magazintime.net/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-goda-tarih-tvde/198827/
30.08.2023	AKDENİZPAZAR.COM	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA TARİH TV'DE	https://akdenizpazar.com/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-goda-tarih-tvde/
30.08.2023	AKSARAYHABERLER.NET	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA TARİH TV'DE	https://aksarayhaberler.net/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-goda-tarih-tvde/
30.08.2023	TEKİRDAĞHABERLER.NET	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA TARİH TV'DE	https://tekirdagahaberler.net/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-goda-tarih-tvde/
30.08.2023	SINEMATURU.COM	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA TARİH TV'DE	https://sinematuru.com/2023/08/30/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-goda-tarih-tvde/
30.08.2023	DENİZLİGLOBAL.COM	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA TARİH TV'DE	https://denizliglobal.com/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-goda-tarih-tvde/
30.08.2023	CEKICMEDYA.NET	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA TARİH TV'DE	https://cekicmedya.net/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-goda-tarih-tvde/
30.08.2023	MEDİATURK.NET	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA TARİH TV'DE	https://mediaturk.net/2023/08/30/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-goda-tarih-tvde/
30.08.2023	HURRIYET.COM.TR	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA YAŞANIYOR... TARİH TV İZLEYİCİ İLE BULUŞUYOR	https://www.hurriyet.com.tr/kelebektelevizyon/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-goda-yasaniyor-tarih-tv-izleyici-ile-bulusuyor-42322823
30.08.2023	DİZİDOKTORU.COM	D-SMART VE D-SMART GO GEÇMİŞİN KAPILARINI TARİH TV'DE ARIYOR	https://www.dizidoktoru.com/tv/d-smart-ve-d-smart-go-gecmisin-kapilarini-tarih-tvde-ariliyor-h37866.html
30.08.2023	F5HABER.COM	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA YAŞANIYOR... TARİH TV İZLEYİCİ İLE BULUŞUYOR	https://www.f5haber.com/hurriyet/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-goda-yasaniyor-tarih-tv-izleyici-ile-bulusuyor-6498736/
30.08.2023	BUSONDAKİKA.COM	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA TARİH TV'DE	https://busondakika.com/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-goda-tarih-tvde/
30.08.2023	SAGLIKLI.ORG	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA TARİH TV'DE	https://saglikli.org/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-goda-tarih-tvde/
30.08.2023	HABERMERKEZİN.COM	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA TARİH TV'DE	https://habermerkezin.com/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-goda-tarih-tvde/
30.08.2023	HABEROPTİK.COM	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA TARİH TV'DE	https://www.haberoptik.com/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-goda-tarih-tvde/
30.08.2023	SANATHABERLERİ.COM	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA TARİH TV'DE	https://sanathaberleri.com/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-goda-tarih-tvde/
30.08.2023	HABERKAT.COM	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA TARİH TV'DE	https://haberkat.com/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-goda-tarih-tvde/
30.08.2023	MUHALİF.COM.TR	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA TARİH TV'DE	https://www.muhalif.com.tr/haber/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-goda-tarih-tvde-163805
30.08.2023	TRABZONHABERMERKEZİ.COM	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA TARİH TV'DE	https://www.trabzonhabermerkezi.com/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-goda-tarih-tvde-14606-haberi
30.08.2023	TEKHABERGAZETESİ.COM	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA TARİH TV'DE	https://www.tekhabergazetesi.com/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-goda-tarih-tvde-77438-haberi
30.08.2023	BEYAZHABERAJANSI.COM	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA TARİH TV'DE	https://www.beyazhaberajansi.com/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-go-da-tarih-tv-de/95140/
30.08.2023	HABERLEDİK.COM	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA TARİH TV'DE	https://www.haberledik.com/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-go-da-tarih-tv-de/284683/
30.08.2023	KOCAELİHABER.GEN.TR	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA TARİH TV'DE	https://kocaelihaber.gen.tr/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-goda-tarih-tvde/
30.08.2023	MRANDMRS.COM.TR	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA TARİH TV'DE	https://mrandmrs.com.tr/2023/08/30/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-goda-tarih-tvde/
30.08.2023	KONYAAKTUEL.COM.TR	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA TARİH TV'DE	https://www.konyaaktuel.com.tr/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-goda-tarih-tvde/443020/
30.08.2023	TURKIYEAJANSI.COM	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA TARİH TV'DE	https://www.turkiyeajansi.com/kultur-sanat/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-goda-tarih-tvde-399345h
30.08.2023	SAGLIKLIYASAMLAR.NET	VAKİTTE SEYAHAT D-SMART VE D-SMART GO'DA TARİH TV'DE	https://saglikliyasamlar.net/vakitte-seyahat-d-smart-ve-d-smart-goda-tarih-tvde/
30.08.2023	HABERİZM.NET	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA TARİH TV'DE	https://www.haberizm.net/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-goda-tarih-tvde/
30.08.2023	HABERGEZİNİ.COM	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA TARİH TV'DE	https://habergezini.com/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-goda-tarih-tvde/
30.08.2023	URFAKOLİK.COM	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA TARİH TV'DE	https://www.urfakolik.com/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-goda-tarih-tvde/
30.08.2023	GERCEKHABER.NET	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA TARİH TV'DE	https://www.gercekhaber.net/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-goda-tarih-tvde/
30.08.2023	HURRIYET.COM.TR	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA YAŞANIYOR... TARİH TV İZLEYİCİ İLE BULUŞUYOR.	https://www.hurriyet.com.tr/bilgi/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-goda-yasaniyor-tarih-tv-izleyici-ile-bulusuyor-42323090
30.08.2023	HABERORTAKOY.COM	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA TARİH TV'DE	https://haberortakoy.com/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-goda-tarih-tvde/
30.08.2023	MAGAZINHABERMERKEZİ.COM	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA TARİH TV'DE	https://magazinhabermerkezi.com/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-goda-tarih-tvde/
30.08.2023	ARTSMAGAZİN.COM	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA TARİH TV'DE	https://artsmagazin.com/kultur-sanat/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-g/
30.08.2023	KARSIYAKAHABER.NET	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA TARİH TV'DE	https://www.karsiyakahaber.net/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-goda-tarih-tvde/
30.08.2023	MANSETHABERİ.COM	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA TARİH TV'DE	https://mansethaberi.com/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-goda-tarih-tvde/
30.08.2023	DUNYAHABERMERKEZİ.COM	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA TARİH TV'DE	https://dunyahabermerkezi.com/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-goda-tarih-tvde/
30.08.2023	HABERYILDIZ.COM	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA TARİH TV'DE	https://haberyildiz.com/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-goda-tarih-tvde/
31.08.2023	ORDUOLAY.COM	DÜNYA DEMOKRASİ FORMU MESUDİYE'DE	https://www.orduolay.com/haber/16291071/dunya-demokrasi-formu-mesudiyede
31.08.2023	DUNYA.COM	PROF. DR. BURAK KÜNTAY	https://www.dunya.com/kose-yazisi/bu-kis-sert-gececek/703303
31.08.2023	RANİNİ.TV	TARİH TV, D-SMART 65. KANALDA VE D-SMART GO'DA İZLEYİCİLERİYLE BULUŞUYOR!TARİH TV, D-SMART 65. KANALDA VE D-SMART GO'DA İZLEYİCİLERİYLE BULUŞUYOR!	http://www.ranini.tv/haber/510781/tarih-tv-d-smart-65-kanalda-ve-d-smart-goda-izleyicileriyle-bulusuy
31.08.2023	HABERİZLENİM.COM	TARİH TV D-SMART PLATFORMUNDA İZLEYİCİYLE BULUŞACAK	https://www.haberizlenim.com/tarih-tv-d-smart-platformunda-izleyiciyle-bulusacak/76616/
31.08.2023	HABERLERTÜRKİYE.COM.TR	ZAMANDA YOLCULUK D-SMART VE D-SMART GO'DA TARİH TV'DE	https://www.haberlerturkiye.com.tr/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-goda-tarih-tvde/102406/
31.08.2023	BASKENTPOSTASI.COM	ZAMANDA YOLCULUK, D-SMART VE D-SMART GO'DA YAŞANIYOR!	https://baskentpostasi.com/haber/zamanda-yolculuk-d-smart-ve-d-smart-goda-yasaniyor-h26772.html

TV YANSIMALARI

Yayın Tarihi	Medya Adı	Döküman Başlığı	Program Adı
1.08.2023	SZC	KONUK: BEYKOZ ÜNİ. PROF.DR. EVREN BOLGÜN	ANA HABER
1.08.2023	SZC	KONUK: PROF. DR. EVREN BOLGÜN	ANA HABER
1.08.2023	KANAL D	AŞIRI SICAKLAR ALIŞVERİSE İTİYOR	ANA HABER
4.08.2023	SZC	KONUKLAR: DENİZ ZEYREK, DOÇ. DR. EVREN BOLGÜN, SUAT ÖZÇELEBİ	PARA POLİTİKA
5.08.2023	CNN TÜRK	KONUK: PROF. DR. BURAK KÜNTAY, ABDULLAH EREN, HERVE MAGRO	HAFTA SONU
5.08.2023	CNN TÜRK	DISNEY'DEN "ATATÜRK" SANSÜRÜ MÜ?	ANA HABER
5.08.2023	CNN TÜRK	DISNEYDEN ATATÜRK SANSÜRÜ MÜ	HABERLER
5.08.2023	HABER GLOBAL	KONUK: PROF. DR. BURAK KÜNTAY	HABERLER
8.08.2023	SZC	KONUK: MUSTAFA BALBAY MİTHAT BAYDUR	PARA POLİTİKA

10.08.2023	SZC	KONUK: ESKİ LDP GNL BŞK. CEM TOKER, PROF.DR. ÖNER GÜNÇAVDI , BEYKOZ ÜNİ. PROF.DR. AHMET KASIM HAN	PARA POLİTİKA
11.08.2023	EKOTÜRK	KONUKLAR: BEYKOZ ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ DR. SELEN BEDİR VE BEYKOZ ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ ALİ UZMAN	GÜN ORTASI
11.08.2023	KANAL D	İSTE SESSİZ AYRILIĞIN İKİ İŞARETİ	ANA HABER
12.08.2023	KANAL D	İSTE SESSİZ AYRILIĞIN İKİ İŞARETİ	ANA HABER
12.08.2023	EKOTÜRK	KONUK: ALİ UZMAN, DR. SELEN BEDİR	GÜN ORTASI
15.08.2023	SZC	KONUK: PROF. DR. EVREN BOLGÜN	ANA HABER
15.08.2023	BLOOMBERG HT	KONUK: PROF. DR. BURAK KUNTAY	60 DAKİKA
16.08.2023	SZC	KONUK: PROF.DR. EVREN BOLGÜN	ANA HABER
17.08.2023	SZC	KONUK: PROF. DR. EVREN BOLGÜN, ESKİ LDP GEN. BŞK. CEM TOKER, MUSTAFA BALBAY	PARA POLİTİKA
18.08.2023	HABERTÜRK	KONUK: PROF. DR. BURAK KUNTAY	HABER HATTI
20.08.2023	CNN TÜRK	KONUK: BURAK KUNTAY	5NİK
21.08.2023	KANAL D	KONUK: KERİM ÜSTER	5NİK
21.08.2023	A PARA	KONUK: PROF. DR. BURAK KUNTAY	PARANIN YÖNÜ
21.08.2023	KANAL D	KONUK: BURAK KUNTAY	5NİK
23.08.2023	RADYO (ST ENDÜSTRİ RADYO)	KONUK: DOÇ. DR. NİGAR ÇAĞLA MUTLUÇAN	REEL PIYASALAR
25.08.2023	SZC	KONUK: PROF. DR. EVREN BOLGÜN	PARA POLİTİKA
25.08.2023	SZC	EKONOMİSTLER FAİZ KARARINA NE DEDİ	HABER SAATİ
29.08.2023	NTV	KONUK: BURHANETTİN DURAN, OKAN MÜDERRİSOĞLU, AHMET KASIM HAN	SİYASİ İŞLER
30.08.2023	NTV	KONUK: OKAN MÜDERRİSOĞLU BURHANETTİN DURAN AHMET KASIM HAN	SİYASİ İŞLER
30.08.2023	HALK TV	GÜNDEM DEĞERLENDİRİLİYOR	SEN NE DERSİN ?
30.08.2023	NTV	KONUK: BURHANETTİN DURAN, OKAN MÜDERRİSOĞLU, AHMET KASIM HAN	SİYASİ İŞLER
30.08.2023	NTV	KONUK: BURHANETTİN DURAN, OKAN MÜDERRİSOĞLU, AHMET KASIM HAN	SİYASİ İŞLER
31.08.2023	HALK TV	GÜNDEM DEĞERLENDİRMESİ	SEN NE DERSİN ?
31.08.2023	SZC	KONUK: PROF. DR. EVREN BOLGÜN	HABER SAATİ

DÜNYA

HAFTADA 6 GÜN ULUS...

İSTANBUL

EKONOMİ

Yayın Tarihi : 31.08.2023

Sayfa : 1

Medya Tiraj : 27000

StxCm : 224,22

Bu kış çok sert geçecek

Dünyanın her yerinde ekonomi çok tatsız. ABD tarihinde belki de en istenmeyen iki başkanın mücadelesine sahne olacak. Halinden şikayetçi bir Amerikan halkı var. Latin Amerika'da durum farklı mı? Bütün ülkeler kar-

makarışık durumda. Afrika'da darbe üzerine darbe oluyor. Avrupa yıllar sonra yeniden kendini tarifetme ihtiyacı hissediyor. Kısacası, belirsizlikler içinde bizi bekleyen onlarca bölgesel ve küresel kriz var. **Burak KÜNTAY yazdı s16**

Bu kış sert geçecek

Dünyanın her yerinde ekonomi çok tatsız. Belirsizlikler içerisinde bizi bekleyen onlarca bölgesel ve küresel kriz var. Bu kış gerçekten sert geçecek. Küresel bir ekonomik istikrar yakalanmadığı takdirde bu dar boğazdan kolay kolay çıkamayız.

Dünyanın Politikası

Prof. Dr. Burak KÜNTAY

burak.kuntay@dunya.com

Dünyanın her yerinde ekonomi çok tatsız. Türkiye'de hem kendi iç politikalarından hem de global politikalardan kaynaklı bu ekonomik sıkıntılardan nasibini alan ülkelerden bir tanesi. Hayat pahalılığı, geçim zorluğu, artan maliyetler günlük hayatı çok olumsuz anlamda etkilemeye başladı.

TÜRKİYE

Bu gelişmeler yaşanırken siyasi ortam sakin olur, gerginlikten uzak olur o zaman en azından bir umut belirir. Oysa ki, Türkiye çok kısa bir zaman sonra yerel seçimlere gidiyor. Millet İttifakı'nın en büyük partisi Cumhuriyet Halk Partisi'nde üst üste kaybedilen seçimler sonrası içe dönük tenkitler başladı. Cumhuriyet Halk Partisi'nde yoğun bir iç muhakeme var. Liderlik noktasında rekabet başladı. Bütün bu gerginlik süreci ile yerel seçimlere giden Cumhuriyet Halk Partisi'nde belki de en büyük sıkıntı geçtiğimiz seçimde ortaklık yaptığı İYİ Parti'den geldi. İYİ Parti'nin yerel seçimde büyük şehirlerde aday çıkaracağını açıklaması, AK Parti'yi, muhtemeldir ki, bir dönem aradan sonra tekrar büyük şehirlerde avantajlı hale getirebilir. Kısacası, Türkiye bu ekonomik dar boğazdan geçerken, yaklaşan seçim süreci ve iç siyasette yaşanan gerginlikler tabloyu daha da iç karartıcı bir hale büründürüyor.

ABD

Pekâlâ Türkiye'de hal böyleken, dünyada çok mu farklı? Amerika Birleşik Devletleri tarihinde belki de en istenmeyen iki başkanın mücadelesine sahne olacak. Donald Trump'ın seçilmesi halinde, hapishaneden

Arjantin'de bir adam marjinal sözler söylüyor ve seçimlerde en ön sıralarda ilerliyor. Sağcı desen değil, solcu desen değil. İdeolojiler birbirine girmiş.

ABD, tarihinde en istenmeyen iki başkanın mücadelesine sahne olacak. Trump seçilirse, hapishaneden ülke yöneten bir başkan ile karşılaşabiliriz.

AVRUPA

ülke yöneten bir başkan ile karşılaşabiliriz. Joe Biden seçilirse, yaşı itibarıyla döneminin sonunu görüp göremeyeceği bile soru işareti. Enflasyon almış başını gitmiş. Sosyal politikalar eriyor. Halinden şikayetçi bir Amerikan halkı var.

LATİN AMERİKA

Latin Amerika'da durum farklı mı? Ekonomik şartlardan dolayı bütün ülkeler karmakarışık durumdadır. En iyi örnek Arjantin. Bir adam çıkıyor para birimini, merkez bankası, sosyal politikalar ve güvenlik politikaları ile ilgili birbirinden marjinal sözler söylüyor ve seçimlerde en ön sıralarda ilerliyor. Sağcı desen değil, solcu desen değil. Kavramlar ve ideolojiler birbirine girmiş.

AFRİKA

Afrika'da darbe üzerine darbe oluyor. Geleneksel Fransız ve İngiliz etkisi yıllar içerisinde Amerikan ve Rus hakimiyetine dönüşmüşken, şimdi de etkinliğin Çin'e geçmeye başladığını görüyoruz. Bu siyasi güç mücadelesi kendini Afrika ülkelerinde darbeler silsilesini etkileyen bir faktör olarak ortaya koyuyor.

venliği dediğinizde son dönemde sorun buradan başlıyor. Tahıl fiyatlarının aşırı artması, tahıl koridoru anlaşması ile fiyatların stabilize olması, anlaşma uzamıncaya bir kez daha tahıl meselesinin ve gıda güvenliğinin dünya için ciddi bir tehdit olduğu bir kez daha gözler önüne serildi. İnsanların dünyada ucuz gıdaya, ucuz enerjiye ulaşması gitgide zorlaşıyor. Bu savaş sürecinin devamı dünyayı daha birçok probleme doğru iteceği kesin.

ORTADOĞU

Ortadoğu'da gelenekselleşmiş İsrail Filistin meselesi, Suudi Arabistan-İran gerginliği, Şii-Sünni çatışması, yerini yeni ittifaklara ve yeni sorunlara bırakıyor. Petrolün geleceğine dair endişeler Arap ülkelerin birçoğunu yeni arayışlara, yeni yatırımlara ve yeni ittifaklara doğru itiyor.

ASYA

Çin çok hızlanan bir büyüme süreci içerisinde. Artık hem ham madde hem de ürünlerini satmak için kendi iç pazarı yeterli olmuyor. Bu nedenle dünyaya siyasi olarak da çok daha fazla açılmak zorunda olan bir Çin ile karşı karşıyayız. Amerika'nın; Kuzey Kore, İran ve Rusya'ya olan nükleer tepkisi, İsrail ve Filistin arasında tekrar artan gerginliklerin ulaştığı boyutlar, dünyanın her yerindeki ekonomik dengeleri ve demografileri değiştirme noktasına doğru giden göçmen meselesi, dünyanın genelinde artan ırkçılık olayları ve daha niceleri.

Benim jenerasyonum, Soğuk Savaş'ın sonlarına denk gelmişti. Bazen düşünüyorum, "Acaba dünya o keskin hatları olan günlerden daha da belirsiz bir süreç mi yaşıyor?" diye. Artık iki kutup yok, sadece iki süper güç de yok. Ya o taraftasın ya bu tarafta deyip, kendini konumlandıracağın askeri ve ekonomik ittifaklar da yok.

Artık ittifaklar bölgesel... Bir yerde çıkarlarının uyduğu ülke ile diğer coğrafyada mücadele halinde olabiliyorsun. Kısacası, belirsizlikler içerisinde bizi bekleyen onlarca bölgesel ve küresel kriz onlarca büyük tehdit var. Bu kış gerçekten sert geçecek. Küresel bir ekonomik istikrar yakalanmadığı takdirde, ülkelerin pazarlarını genişletmek için diğer ülkelerin haklarına saldırdığı müddetçe bu dar boğazdan kolay kolay çıkamayız.

Zamanda yolculuk

D-Smart 65'inci kanal ve D-Smart GO'da yayın yapan Tarih TV, izleyicilerini zamanda yolculuğa çıkarıyor.

■ Pelin Batu ve Prof. Dr. İlber Ortaylı ile "Hangisi Gerçek", Prof. Dr. **Ahmet Kasım Han** ve Prof. Dr. **Burak Kuntay** ile "Nereden Nereye", Nuray Mert ile "Şark Ekspresi", Gürkan Zengin ile "Editör Tarih", Başak Koç ile "Dipnot", Koray Şerbetçi ile "Zaman Tüneli", Mehmet Hakan Kekeç ile "Osmanlı Mecmuası", Nejat Çuhadaroğlu ile "Canlı Tarih", Tarih TV ekranında tarih tutkunlarıyla buluşuyor.

■ Dilay Dilaver ile "Anadolu Kaleleri", Kürşat Demirci ve Nermin Hatay Ağzı ile "Dinler Tarihi", Ayşe Sonuşen ve Hayri Fehmi Yılmaz ile "Sokaktaki Tarih", Barış Keskin ile "Sonra Ne Oldu", Deniz Elmas ile "Deniz Fenerleri", Suat Kozluklu ve Yasin Uğurlu ile "Dosya Tarih" de ilgi çekici programlardan.

NASIL BİR EKONOMİ

HAFTADA 6 GÜN ULUS...

İSTANBUL

EKONOMİ

Yayın Tarihi : 25.08.2023

Sayfa : 1

Medya Tiraj : 42297

StxCm : 209,36

► **AHMET KASIM HAN**

Prigozin öldü ama film
devam ediyor: Baba filmini
aratmayan hakikatler.../06

Prigozin öldü ama film devam ediyor: Baba filmini aratmayan hakikatler...

KAVANOZUN DİBİ
Ahmet Kasım Han

@Ahmet_K_Han

Vladimir Putin'in şefi, kendisine bağlı paralel güvenlik örgütünün lideri, Rusya'nın kamu-özel sektör işbirliği konusunda medâr-ı iftiharı Wagner askeri şirketinin lideri, 23-24 Haziran ayaklanmasının *serkerdesi* (elebaşı) **Yevgeni Prigozin öldü...** Ona, **"yap-ilet-devret"** demişlerdi. Mesajın son kelimesini zamanında anlamadığını söyleyebiliriz...

Doğrusu, sonuç hiç **şaşırtıcı** olmadı.

Yine de olaylar, sonunu kuvvetle tahmin ettiğiniz; ama olayların heyecanlı kurgusunun sizi cezbediği, ekranın karşısına mihladiği, entrika dolu iyi bir aksiyon filminden bekleyeceğimiz gibi cereyan etti. Demem o ki, **yönetmenin hakkını yememek** lazım. Olan biteni duyar duymaz aklıma, *Francis Ford Coppola*'nın yönettiği **Baba** filminin (1972) **meşhur vafat sahnesi** geldi.

Nedenini anlatmadan, derseniz, biraz arka planı konuşalım...

Prigozin, sağ kolu *Dimitri Utkin* ve ekibi ile birlikte, görüntülerden düşürüldüğü oldukça açıkça anlaşılan uçakta öldü. Olayın hemen öncesinde, Prigozin'e yakın olduğu bildirilen **Rusya Federasyonu Hava ve Uzay Güçleri** Komutanı *Sergey Surovikin*'in de görevden alındığı bildirilmiştir.

"General Kiyamet" lakabıyla bilinen Surovikin, Prigozin'in uçağını düşürdüğü anlaşılan hava savunma birliklerinin de komutanıydı. Surovikin'den muhtemelen **"bir daha haber"** alamayacağız. Misal, Rusya'nın **58. Ordusu**nun eski komutanı *Ivan Popov*'dan alamayacağımız gibi. Popov da, yaklaşık Wagner darbe girişimi zamanında, askerlerine hitaben kaydettiği söylenen dört dakikalık bir sesli mesajda, aynı Prigozin gibi, savaşın gidişatını eleştirmişti.

Surovikin; Suriye iç savaşından sonra **"Rusya Federasyonu Kahramanı"** unvanıyla taltif edilmiş tecrübeli bir asker. Sicilli kabark: 1991 yılında Gorbachov'u devirmeyi hedefleyen darbe girişiminde, darbeyi önlemeye, demokrasiyi korumaya, çalışan sivilin ölümünden sorumlu tutulmuş. Sovyetlerin Afganistan'ı işgalinde *Spetsnaz*'da (özel kuvvetler) görev yapmış; Çeçenistan Savaşında rol oynamıştı. **Burada kaybedilen her bir Rus askeri için üç Çeçen öldüreceğini ilan etmiş!** Çeçen sivilin korunması yönündeki talimatları kınamış. Sivilleri vurmak pahasına, tüm hedeflere saldırmak istemiş. Bunu istediği kadar hoyratça yapamamaktan şikâyet bile etmiş! (*Hatırlatma parantezi:* Rusya'nın Çeçenistan'da giriştiği savaşın insani boyutunu bilenler, bir de bu talimatlar olmasaydı, Ruslar daha ne yapacaktı diye merak edebilir. Sadece ikinci Çeçen Savaşında (1999-2009) 80 bin Çeçen sivil öldürülmüştü. Bu o dönem ülkenin nüfusunun

kabaca %8'ine denk geliyor. 428 Çeçen köyünün 380'i bombalanmış, binaların %70'i yerle bir edilmişti.) Suriye iç savaşının ibresinin Esad rejimi lehine değişmesini sağlayan komutan olarak anılıyor. Wagner ve Prigozin ile de burada yaklaşıyor. Surovikin; Ukrayna'nın işgalinde ilk olarak Güney Grup Güçleri komutanı oldu. Ardından, bu görev Prigozin'in Wagner ayaklanması esnasında eleştirildiği ve görevden alınmasını istediği en önemli isimlerden Genel Kurmay Başkanı *Valeri Gerasimov* bu göreve getirilene kadar, tüm Rus güçlerinin komutanlığını yaptı. Wagner Ayaklanması esnasında Prigozin; Gerasimov'un kovulmasını, hedef gözetilmeksizin Ukrayna'nın bombalanması yanlısı olan Surovikin'i överek, yeniden göreve getirilmesini istemişti.

Şimdi gelelim **Baba** filmi, özellikle de vafat sahnesi, niye aklıma geldi?

O sahnede, bir yandan *Michael Corleone*, kız kardeşi *Connie*'nin oğlunun vafatı babası olmak üzere kilisede törene katılırken; diğer taraftan ağabeyi *Sonny*'yi öldüren ve ailesinin rakibi olan **"patronların"** üzerine yolladığı tetikçiler, düşmanlarının hepsini en beklemedikleri yerlerde ve anlarda öldürürler. Michael **"iş"**in tamamlandığı haberini, vafat töreni sonrasında kiliseden çıkarken kulağına fısıldanan haberle öğrenir. O da bir fısıltı ile cevap verir. Vafat oğlunun ağlama seslerinin ardından kaybolan o fısıltılarda ne dendiğini seyirci hiç duymaz; ama tahmin edebilir! (*Malûmatfırûş parantezi:* Hadi bizim komloculara da selam çakalım! Erkek bebeğe, yönetmenin, neredeyse yeni doğmuş kızı, *Sofia Coppola* can vermektedir. Hiçbir şey görüldüğü gibi değildir; iyi mi?) Tüm tören boyunca Michael ve adamları sanki hiçbir şey olmuyormuş gibi, istiflerini bozmadan davranırken; plan saat gibi işlemektedir. Nihayetinde törenin sonrasında kendi oğlunun vafat törenine katılacak kadar yaşamasına izin verilen, ancak *Sonny*'nin ölümünde başrol oynamış olan, kız kardeşi *Connie*'nin kocası, enişte *Carlo* da Michael'in emriyle boğdurulur.

İşte böyle.

Surovikin, Haziran'daki ayaklanma girişiminden bu yana ortalıkta olmadığı halde, **görevden alınması için Prigozin'in uçağının düştüğü günün seçilmesi;** Ayaklanma esnasında kendisine bağlı Wagner güçleri, kimi raporlara göre altı helikopter ve bir tane çok kıymetli komuta-kontrol uçağını (IL-22M), düşüren **Prigozin'in kendisinin de uçak** **tayken vurulması;** Ve nihayet, bu sıralarda **Putin'in** Ukrayna sınırı yakınında, Sovyetler Birliği'nin Nazi Almanyası karşısında en önemli zaferlerinden birisini kazandığı **Kursk'da, düzenlenen bir anma toplantısında hamasi bir konuşma yapıyor olması...** Tüm bunlar bütün aktörleri tamam, bir tür **"Cosa Nost-ra Russa"** (Rus usulü mafya) hikâyesine dönmüş Rusya'da meydan gelen bu kanlı vafatte ilişkin olarak **tesadüfleri göz ardı edebileceğimizi gösteriyor.**

Putin, ülkesinin kamu yolsuzluk endeksi notunu, yirmi senedir düzenli olarak yüz üzerinden yirmişten yukarıda tutmayı becermiş. Hani yolsuzluk üzerine yüksek lisansı yapsan, o notla master (usta) derecesini alırsın! O derece. Üstelik kimilerine göre bir **"mafya devleti"** haline gelmiş olan Rusya'da, senede yüz kırk bin dolar maaş alıp, resmi mal beyanına göre; şahsı adına 77 metre

kare daire, iki adet eski Sovyet döneminden kalma araba, bir römork, bir de *Lada Niva* arazi aracından başka (*Mama-fih* (bununla birlikte, durum böyleyken) **parantezi:** Araca Opel motor takılarak "milli ve yerli" duruşu zedelediğini kendi sözlerinden öğreniyoruz ama, o kadar kusura da...) dünya malı niyetine sırtına giyecek hırkası bile olmayan bir lider olduğu halde, Bakmayın münafıkların servetinin 200 milyar doları aştığını söylediğine; Rusya'nın sayfiyesi Karadeniz kıyısında 17.650 metre karelik bir saray sahibi olduğu; 100 milyon dolarlık mega yatının, bir milyon dolarlık saat koleksiyonunun bulunduğu dedikodularına... Panama merkezli hukuk firması *Mossack Fonseca*'nın ortalığa dökülen 2.6 terabaytlık gizli verisinden oluşan meşhur Panama Belgelerine göre, çoğu gayrimenkulden oluşan servetinin akraba, taallukat üzerindeki offshore ve kabuk şirketlere gizlenmiş olduğunun ortaya dökülmesine de atılmayın. Oligark *Mihail Hodorkovski*, 2003 yılında yolsuzluk ve vergi kaçırma suçundan içeri atılınca, başlarına aynı şeyin gelmesinden çekinen, ve "iş" in olurunun ne olduğunu sorgulayan, diğer oligarklara, muhtemelen kısmen zaten sayesinde edindiklerine, edineceklerine inandığı, gelirlerinin **%50'sini şahsına transfer etmelerini "önerdiği"** haberlerini de bir yana bırakın...

Ben size şimdi başka bir hikâye anlatacağım. Bizde tanınmayan bir isim *Aleksey Ulyukayev*. 2017'de Rus Ekonomi Bakanı. O dönem kabinedeki teknokrat kadronun önemli ismi. İşte bu Ulyukayev, 2017 Kasım'ında, Rus petrol şirketi *Rosneft*'in başkanı *Igor Seçin* tarafından görüşmeye çağrılıyor. Görüşme sonunda, Ulyukayev'in ifadesine göre eline, ipe-risinde nadir şarapların bulunduğuna inandığı, ağır bir çanta tutuşturuluyor. **Ancak, Seçin'in ofisinden çıkar çıkmaz tutuklanıyor. Çantadan, Seçin'in Ulyukayev'in kendisinden rüşvet olarak istediğini bildirdiği, ama dört resmi mahkeme celbine rağmen bu yönde ifadesini zahmet edip şahsen vermediği, 2 milyon dolar çıkıyor.** Ulyukayev'in Seçin'den rüşvet istemek için konumunun ve ağırlığının uygun olmadığı; ayrıca kendisiyle görüşleri ters düşen bu kadar güçlü bir hasımdan rüşvet istemesinin de hayatin doğal akışına pek uygun olmadığı söyleniyor. Aslında bu sav pek de akla aykırı değil. Bir Bakanın devletin şirketinden, hem de Putin'in en yakın çalışma arkadaşından, rüşvet istemesi çok kolay görünmüyor. **Ulyukayev de bu yöndeki suçlamaları şiddetle reddediyor.** Esas meselenin teknokrat Ulyukayev'in, Seçin'in *Rosneft*'in orta ölçekli bir petrol üreticisi olan *Bashneft*'i almasına yönelik girişimine, esas olarak bu tür özelleştirmelerin devletin ekonomideki ağırlığının azaltılmasına yönelik olduğu gerekçesiyle, karşı çıkması olduğu iddiası yaygın. Teknokrat kafası işte, icraata comak sokuyor(!) Kinaye bir yana, Ulyukayev'in bütünüyle masum olduğu da söylenemez. Kendi ifadesiyle: **"Çok sık taviz verdiğim için, işin içinden sıyrılmak için kolay yolu seçtiğim, ve kariyerimi ve refahımı ilkelimin önüne koyduğum için suçluyum".** Acı sözler...

"Haydi Coppola bu hikâyeyi de çeksin", diyelim var ama yaşam, dünyanın kimi yerlerinde, en azından bazen kurgudan daha iddialı, heyecanlı ve müstahcen olabiliyor; değil mi?

DÜNYA

HAFTADA 6 GÜN ULUS...

İSTANBUL

EKONOMİ

Yayın Tarihi : 24.08.2023

Sayfa : 1

Medya Tiraj : 27000

StxCm : 79,5

Dünyanın Politikası

Prof. Dr. Burak
KÜNTAY

burak.kuntay@duyru.com

Uydu savaşları

Nijer'de yaşanan darbe girişimi tüm dünyanın dikkatini son zamanlarda hiç olmadığı kadar Afrika'ya yönlendirdi. Bu son dönemlerde yaşanan ilk darbe değildi. Kısa zaman önce Burkina Faso ve Mali'de yaşanan darbeler aslında önemli bir sürecin habercisiydi. Doğal olarak ilk akla gelen "hangi büyük güçlerin mücadelesi bu süreci tetikledi" sorusuydu. Büyük güçlerin sürece dahil tabi ki var ama tek tek elden geldiğince bu darbeler silsilesinin sebep ve gidişatını ele alalım.

Öncelikle pandemi ve sonrası yaşanan süreçler, üstüne Ukrayna krizi, tüm dünya ülkelerini bilhassa da Afrika ekonomilerini fazlasıyla sarstı. Hala Fransa etkisinde olan birçok ülkede son dönemlerde Amerikan ağırlığı da artmıştı. Bölge ülkelerinin ekonomik pazar olarak kullanılması haricinde, DAES ve El Kaide gibi örgütlere karşı mücadelesinde bu ülkeler önemli bir üst görevi de görüyordu. Sadece terörle mücadele değil Avrupa ülkelerinin bölgedeki mevcudiyeti ve hükümetlerle yakınlığı, Libya üzerinden Avrupa'ya geçmek isteyen mülteci akınının da önünü kesmek için elzemdi. Uzunca bir müddet, bu batı etkinliği ve Afrika ülkelerinin hükümetleri ile olan yakınlık bu sürece destek oldu. Son dönemlerde yaşanan ekonomik kriz ve Avrupalılarla yakın duran hükümetlerin üzerine tepki çekmesi, darbe süreçlerini hızlandırdı. Tabi ki ciddi bir Rus etkisi de gözden kaçmamalı.

Rusya'nın bölgede yürüttüğü çalışmalar, tahıl konusunda destek açıklamaları ekonomik darboğazda olan halklarda sempati yarattı. Nitekim hem Mali hem Burkina Faso hem de Nijer'deki darbeler sonunda bazı yerlere çekilen Rus bayrakları net bir şekilde süreci gözler önüne seriyor.

Darbe sürecine hem Avrupa hem de Amerika tarafından net tepkiler geldi. Sadece Amerika süreci darbe olarak adlandırmadı. Sebebi teknik bir konu. Hali hazırda Nijer'e terörle mücadele için 500 milyon dolarlık askeri yardım yapan Amerika, darbenin baki kalması halinde mevcut yönetimle ilişki geliştirip silah yardımına devam etmek için bu ifadeden özellikle kaçıyor. Amerikan kanunlarına göre darbe ile yönetilen bir ülkeye askeri yardım yapmak kanunen yasak. İşte bu yüzden de darbe sürecinin baki kalması neticesinde ilişkileri devam ettirmek isteyen Amerika kanuni sıkıntılara takılmak istemiyor. Görüntü net, darbeler sonrası hem Mali hem Burkina Faso'da ilk iş Fransızların atılması oldu. Bu etkinlik mücadelesi aslında dünyanın yeni uydu savaş merkezini de ortaya çıkarttı.

Nijer'de gelişmeler tüm bu ekonomik ve sosyal sıkıntılar eşiğinde farklı ülkelerce desteklenen liderler çatışmasına sahne oldu. Ülkenin demokratik yollarla seçilmiş ve Batı tarafından desteklenen lideri Bazoum, Başkanlık Muhafız Komutanı General Omar Tchiani'yi görevden almak istedi. Bu ikili hem kişisel hem de dış destek noktasında farklı ülkelere sırtlarını dayamışlardı. Tchiani süreçte erken davrandı ve darbe yaptı. En büyük tepki, Batı Afrika Ülkeleri Ekonomik Topluluğu Dönem Başkanı Nijerya'nın lideri Bola Tinibu'dan geldi. Bazoum'un göreve dönmediği takdirde askeri müdahalede bulunabileceği mesajını verdi. Geri adım atması beklenen Nijer darbe yönetimi tam aksine Burkina Faso ve Mali'den askeri destek sözü aldı. Kısacası bu süreç sessiz sakin ve barış içerisinde biteceğe benzemiyor.

Rusya-Amerika uydu savaşı, Çin'in ekonomik istilası, Avrupa'nın kolonizasyon dönemine dair son kalesinin elden kaçışı, pazar olarak tarih boyu sömürölen Afrika'nın milli dirilme çabası, hepsi bu süreçte var.

Bundan sonra gözler Afrika'da, çünkü uydu savaşlarının yeni merkezi artık resmen Afrika.

Sayfa 6

Anadolu Sigorta, müşteri memnuniyetinde lider

✓ Konuyla ilgili değerlendirme yapan Anadolu Sigorta Genel Müdür Yardımcısı Fatih Gören, Anadolu Sigorta'nın müşterilerinin beklenti ve ihtiyaçlarını önceliklendirerek hayata geçirdiği hizmet ve uygulamalarının yüksek tüketici memnuniyetiyle her zaman karşılığını bulduğunu belirtti.

Anadolu Sigorta, 'Müşteri Memnuniyeti Endeksi'nde sektör lideri

TÜRKİYE İtibar Akademisi tarafından bu yıl ikinci kez gerçekleştirilen Müşteri Memnuniyeti Endeksi'nin sonuçları belli oldu. **Beykoz Üniversitesi** iş birliği ile hazırlanan endekste, Anadolu Sigorta, sigorta sektörünün lider markası oldu.

Konuyla ilgili değerlendirme yapan Anadolu Sigorta Genel Müdür Yardımcısı Fatih Gören, Anadolu Sigorta'nın müşterilerinin beklenti ve ihtiyaçlarını önceliklendirerek hayata geçirdiği hizmet ve uygulamalarının yüksek tüketici memnuniyetiyle her zaman karşılığını bulduğunu belirtti.

Gören, Anadolu Sigorta'nın pek çok bağımsız kurum tarafından yapılan değerlendirmelerde tüketicinin en beğendiği markalar arasında öne çıktığını aktararak "Müşteri Memnuniyeti Endeksi'nin sonuçları da bizi bir kez daha mutlu etti. Attığımız her

**Anadolu Sigorta,
Türkiye İtibar
Akademisi'nin
gerçekleştirdiği
'Müşteri Memnuniyeti
Endeksi' araştırması
sonuçlarına göre
sigorta sektörünün
lider markası seçildi.**

adımda müşteri memnuniyetini esas alıyoruz. Müşteri nezdinde aldığımız bu karşılık da bize doğru yolda olduğumuzu gösteriyor" dedi.

Müşterinin aldığı hizmetlerden memnun kalma düzeyi olarak tanımlanan müşteri memnuniyeti hakkında Türkiye İtibar Akademisi tarafından gerçekleştirilen Müşteri Memnuniyeti Endeksi'nde bu yıl 66 farklı sektörden markalar değerlendirildi.

1 Haziran 2023 ile 15 Haziran 2023 tarihleri arasında CATI (Computer

Assisted Telephone Interview) yöntemi kullanılarak gerçekleştirilen Müşteri Memnuniyeti Endeksi 2023 raporunda sektörlerde memnuniyet düzeyi en yüksek ilk üç marka sıralamalarının yanı sıra sosyoekonomik statü (SES) grupları, cinsiyet ve eğitim seviyesine göre de müşteri memnuniyeti sıralamasına yer verildi.

Mühendislikler

çekti

Üniversitelerde bu yıl 77 bin kontenjan mühendislik programlarına ayrıldı ancak çoğunda inşaat, çevre, endüstri gibi mühendislik programlarını hiçbir öğrenci tercih etmedi. Sıfır çekenler arasında tıp, hukuk, eczacılık gibi bölümler de var

Kontenjanlarını dolduramayan bölümlerin başında inşaat mühendisliği geliyor.

Üniversitelerde merkezi yerleştirme sonrası ön lisans ve lisans programlarında 25 bin kontenjan boş kaldı. Bir **yükseköğretim** programını kazanıp da kayıt yaptırmayanlarla birlikte bu sayının daha da artması bekleniyor. Boş kontenjanlar arasında geçtiğimiz yıllarda olduğu gibi bu yıl da mühendislik programları başı çekiyor. Öyle ki birçok üniversitede inşaat, çevre, jeoloji, jeofizik, gıda, elektrik-elektronik, metalurji ve malzeme gibi mühendislik programlarını hiçbir aday tercih etmedi.

Kontenjan yüzde 4 arttı

Bu yıl **üniversitelerde** açıköğretim programları dahil 1 milyon üzerinde kontenjan vardı. Mühendislik programlarına 2016'da 240 bin, sonraki yıllarda da 300 bin başarı sırası sınırlaması getiren **Yükseköğretim Kurulu (YÖK)**, kontenjanı da son yıllarda azaltma yoluna gitmişti. Ancak geçtiğimiz yıldan itibaren mühendislik kontenjanlarını tekrar artırmaya başlayan **YÖK**, 2022'de 74 bin 491 olan sayıyı bu yıl 77 bin 595'e çıkardı. Kontenjanlarda yüzde 4'lük bir artış oldu.

Devlet **üniversitelerinde** sıfır çeken mühendislik programları aşağıdaki tabloda yer alıyor. 2023 **Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS)** sonuçlarına ilişkin sayısal bilgiler kapsamında lisans programlarına yerleşme durumunu gösteren Tablo 4 incelendiğinde birçok vakıf **üniversitesinde** de ücretli, İngilizce, yüzde 50 indirimli mühendislik programlarının tercih edilmediği görüldü.

Konuyla ilgili görüş aldığımız **MEF**

Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. **Erhan Erkut**, mühendislik fakültelerinde oluşan boşlukların nedenlerini Milliyet'e şöyle anlattı: "3 nedeni var ve kontenjan artışı bunlardan birisi değil. Birincisi, inşaat mühendisliğinden kaçış. Bu birkaç yıldır sürüyor, bence yanlış ama toplum şu anki inşaat sektörü yavaşlamasına cevap veriyor. İkincisi, ekonomik kriz nedeniyle vakıfların ücretli programlarında doluluğun daha az olması. Üçüncüsü de

Türkiye'de çok fazla sayıda mühendislik programının açılmış olması. 60'ın üzerinde mühendislik var ama aslında temel mühendisliklerin sayısı 6. İnsanlar türev mühendisliklere haklı olarak mesafeli duruyorlar..."

Sıfır çeken programlar arasında mühendisliklerin yanı sıra bu yıl vakıf **üniversitelerinin** ücretli, İngilizce ve yüzde 50 burslu tıp, hukuk, diş hekimliği, eczacılık, mimarlık gibi programları da yer aldı. Öyle ki İstanbul **Arel Üniversitesi**'nde 12 kontenjanı bulunan Tıp Fakültesi'nin ücretli programı, **Maltepe Üniversitesi**'nde 10 kontenjanı bulunan Tıp Fakültesi'nin İngilizce, ücretli ve 15 kontenjanı olan ücretli programları, İstanbul **Okan Üniversitesi**'nin 5 kontenjanı olan Tıp Fakültesi'nin İngilizce, ücretli programı tercih edilmedi. Ayrıca Avrasya, Beykoz, Doğuş, İstanbul Gelişim, Maltepe, İstanbul Topkapı, İstanbul Rumeli, Kadir Has, **KTO Karatay**, Hasan Kalyoncu, İstanbul Gelişim, **Nuh Naci Yazgan üniversitelerinin** de ücretli, yüzde 50 burslu, İngilizce mimarlık programları sıfır çekti.

Devlet üniversitelerinde sıfır çeken programlar

Üniversite	Kontenjan	Yerleşen
Adıyaman Üniversitesi Makine Mühendisliği	20	0
Atatürk Üniversitesi Çevre Mühendisliği	40	0
Atatürk Üniversitesi Biyoloji Öğretmenliği	20	0
Atatürk Üniversitesi Felsefe Grubu Öğretmenliği	20	0
Çankırı Karatekin Üniversitesi Gıda Müh.	25	0
Çukurova Üniversitesi Çevre Mühendisliği	20	0
Fırat Üniversitesi Jeoloji Mühendisliği	10	0
Fırat Üniversitesi Metalürji ve Malzeme Müh.	30	0
Gümüşhane Üniversitesi İnşaat Müh.	20	0
Hakkâri Üniversitesi İnşaat Müh.	20	0
Harran Üniversitesi Çevre Müh.	20	0
İnönü Üniversitesi Gıda Müh.	20	0
İnönü Üniversitesi Biyomedikal Müh.	20	0
Kafkas Üniversitesi Gıda Mühendisliği	30	0
Karadeniz Teknik Üniversitesi Jeofizik Müh.	15	0
Kilis 7 Aralık Üniversitesi İnşaat Müh.	25	0
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Gıda Müh.	15	0
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Çevre Müh.	10	0
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Maden Müh.	10	0
Sırnak Üniversitesi İnşaat Mühendisliği	20	0
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Gıda Müh.	15	0

Büyük dudaklar, küçük burunlar, iri göğüsler...

İNSAN BEDENİ MİLYAR DOLARLIK PAZARIN KURBANI

Estetik işlem ve ameliyat pazarı 70 milyar dolara ulaştı. Klinik Psikolog Prof. Dr. **Ebru Şalcıoğlu**, günümüzde fiziksel güzelliğin takıntı haline geldiğine dikkat çekti

'Çocuklar sizi model alıyor'

İNSANLARI 'beden memnuniyetsizliğine' iten gelişmelerin ve oluşturulan iklimin bu pazarı büyüüttüğünü vurgulayan Şalcıoğlu, "Kapitalist sistem ideal imgeler yaratarak insan bedenini ekonomik pazar haline getiriyor." dedi. Ebeveynleri uyararak Şalcıoğlu, yetişkinlerin tutumunun çocuklara model oluşturduğunu söyledi.

SILA KEMAHLI'nın yazı dizisi 3'te

SUNUS

Büyük dudaklar, küçük burunlar, iri memeler... Küçük dokunuşların ötesinde "abartılı" talepler ve operasyonlar. Estetik operasyonların Covid-19 salgının ardından yüzde

40'nin üzerinde artış gösterdi. Estetik ameliyatlarının yaşının ise 17'ye kadar düştü. Bu duruma en büyük etken sosyal medya. Amaç "mükemmel" görünmek! Peki bu talep

gerçek mi? Yazı dizimizde bu talebin psikolojik, sosyolojik, tıbbi ve hukuki boyutlarını ele aldık. 4 bölümük yazı dizimizin ilk bölümünde söz psikologlarda...

Estetik artışına 'Zoom' etkisi

Fiziksel güzellik takıntısı haline geldi. Klinik Psikolog Prof. Dr. Ebru Şalcıoğlu, 'takıntı' haline Covid-19 sonrası artan 'zoom' toplantılarının da etken olduğunu söyledi. Şalcıoğlu, kapitalist sistemin insan bedenini ekonomik pazar haline getirdiğine dikkat çekti. Bireyin kendisine düşmanlaştığını söyledi

SILA KEİMAHLI

BUGÜN yaklaşık 70 milyar dolarlık estetik işlem ve ameliyat pazarının 2030 yılında 145 milyar doların üzerine çıkacağı tahmin ediliyor. İnsanların beden memnuniyetsizliğini, görünüm kaygısını artıran her tür gelişme bu pazarın büyümesine katkıda bulunuyor. İnsanın kendisiyle ilgili memnuniyetsizliği artırmanın farklı alanlarda ürünleri pazarlamak için işe yarayan bir strateji olduğunun bilincinde olan kapitalist sistem de görsel sanatta ideal kadın ve erkek imajları yaratmaya devam ederek insan bedenini büyük bir ekonomik pazar haline getiriyor.

Davranış Araştırmaları ve Terapileri Merkezi kurucusu, Klinik Psikolog Prof. Dr. Ebru Şalcıoğlu sorularımıza yanıtladı.

■ **Estetik operasyonlarda özellikle pandemi süreci ve sonrasında artış gözleniyor. Kişiler neden estetik operasyonlar yaptırmaya ihtiyacı hissediyor?**

Memnun olduğumuz bir beden imgesine sahip olmak psikolojik olarak iyi hissetmemizde önemli bir yere sahiptir. Beden imgesi, bedenimiz ve onun görünümü ile ilgili düşünce ve duygularımızın bütünüdür. Bu imgenin içinde sahip olduğumuz gerçek bedenimiz, ideal olarak gördüğümüz beden ve başkalarına göründüğü şekliyle beden algımız yer alır. Gerçek bedenimiz ile ideal olarak gördüğümüz beden arasındaki fark aklıdıkça memnuniyetsizliğimiz artar. Bu memnuniyetsizlik bazı insanlarda kaygı sorunları, depresyon, yeme bozuklukları, intihar düşünceleri, takıntılar gibi pek çok psikolojik sorunun temelinde yatabilir.

MEMNUNİYETSİZLİK ARTIRACAK GELİŞMELER

Çağdaş dünyada bu memnuniyetsizliği arttıracak gelişmeler birbirini kovaladı ve insanlık tarihi boyunca zaten önemli olan fiziksel güzellik 21. yüzyılda bir takıntı haline geldi. Bu gelişmelerin başında 2000'li yıllarda hayatımıza giren sosyal medyanın olduğunu söylemek yanlış olmaz. Sosyal medya yüzünden geçmişten çok farklı olarak fotoğraf, video gibi görsellerimiz aracılığıyla dünyayla ve insanlarla etkileşime girmeye başladık. Bu görsellerde nasıl göründüğümüz hepimiz için gün geçtikçe artan bir önem kazandı. Üstelik sosyal medya platformlarını sunduğu görseli rötuşlama, filtreleme uygulamaları ile değiştirebilme, kişilerin kendilerini ideal gördükleri özellikleriyle sergileyebilmeleri ne yardımcı oldu. Ama gerçek beden ve yüz ile ideal olarak sergilenen beden ve yüz arasındaki fark gittikçe açıldı, memnuniyetsizlik arttı ve çoğu kişi bu memnuniyetsizliği gi-

Kapitalizmin neşteri estetik-1

dermek için estetik işlemlere ve cerrahi operasyonlara baş vurmaya başladı. Covid-19 pandemisi sırasında sosyal medya kullanımındaki artış bu tür estetik girişimlerin artmasında etkili oldu.

ZOOM ETKİSİ

Ancak en az sosyal medya kadar etkili olan bir başka gelişme pandemi sürecinde insanların evden bilgisayar karşısında video konferans uygulamaları aracılığıyla kendilerini de ekranda gören toplantılara katılmaları oldu. İnsanların canlı bir şekilde toplantılarda kendilerini fiziksel özellikleriyle görmeleri nasıl göründüklerine yönelik hassasiyetlerini artırdı ve ideal yüzlerinin, bedenlerinin peşinden koşmaları estetik işlemlere talebi artırdı. Gerçek bir tani olmasa da bu duruma 'Zoom Dismorfisi' adı verildi. 'Dismorfik' beden algısı bozukluğu anlamına gelen bir psikiyatri terimi. Bugün yaklaşık 70 milyar dolar olan estetik işlem ve ameliyat pazarının 2030 yılında 145 milyar doların üzerine çıkacağı tahmin ediliyor. İnsanların beden memnuniyetsizliğini, görünüm kaygısını artıran her tür gelişme bu pazarın büyümesine katkıda bulunuyor.

EKONOMİK PAZAR

■ **Medyanın dizi ve filmlerin bu artışlara etkisi nedir?**

Görsel sanatlar her za-

man bir şekilde insan bedenini konu almıştır ve betimlemiştir. Bunu ilk çağlardan itibaren resimde, heykelerde görebiliriz. Sanatçılar bu eserleri üretirken bir yandan insanların nasıl gördüklerini yansıtan bir yandan da insanlara ne oldukları ya da ne olmaları gerektiğini de yansıttılar. Çağdaş dünyada diziler ve filmler "ideal insan bedenini" yansıtan en yaygın görsel sanat olabilir. İnsanlar izledikleri dizilerde ve filmlerde karşılaştıkları karakterlerden etkilenerek onları fiziksel ve psikolojik özellikleriyle kendilerine model olarak alabiliyorlar, onlara benzemeye çalışıyorlar. Bu uğurda saç boyama gibi görce masum değişimlerden ağır rejimlerle ya da sıra dışı sporla kilo vermeye, estetik işlemlere ameliyat masasına yatmaya varan dramatik adımlar atabiliyorlar. İnsanın kendisiyle ilgili memnuniyetsizliği arttıran insanların farklı alanlarda ürünleri pazarlamak için işe yarayan bir strateji olduğunun bilincinde olan kapitalist sistem de görsel sanatta ideal kadın ve erkek imajları yaratmaya devam ederek insan bedenini büyük bir ekonomik pazar haline getiriyor.

BİREY ÖZELLİKLERİNE YABANCILAŞTI

■ **Özellikle genç yaşta kişilerin dudak, göğüs dolgunluğu gibi işlemler yaptırması ve kişilerin birbirine benzerliğinin arttığını gözlemliyoruz...**

İnsanlar benzer güzellik standartlarına ya da idealize edilmiş fiziksel özelliklere maruz kaldığından aynı tür estetik değişimlere başvuruvar ve ortaya birbirine büyük ölçüde benzeyen basmakalıp insan formları çıkıyor. Bireye has karakteristik özellikler estetik girişimlerle kaybolmaya başladı. Bireyin kendisini başkalarından ayırtan özelliklerine bu derece yabancılaşması, hatta düşmanlaşması uzun vadede

hem bireyin psikolojik sağlığı hem de toplumsal esenlik için olumsuz sonuçları olabilecek bir olgu.

EBEVEYLER RIZA GÖSTERMEMELİ

■ **Bu noktada ebeveynler neler yapabilir? Gençler için neler tavsiye edersiniz?**

Bu noktada ebeveynler öncelikle 18 yaşından önce çocuklarının bu tür estetik girişimleri ya da ameliyatları geçirmesine rıza göstermemeli. Ebeveynler bunlara olması gerekenden erken bir noktada rıza verdiklerinde aslında birbiri ardına gelecek başka girişimlere kapı açmış olacaktı. Çünkü bir kere bu tür girişimleri geçiren kişiler genellikle durmayıp daha fazlasını yaptırmaya devam ediyorlar. Bununla birlikte ebeveynlerin kendi beden imajlarına yönelik tutumlarının da çocuklarına model oluşturduğunu unutmamak gerekir.

ÖRNEK OLUŞTURUR

Eğer ebeveyn kendi memnuniyetsizliğiyle estetik girişimlere tekrarlayan bir şekilde baş vuruyorsa, ne kadar çocuğuna rıza vermesede ona olumsuz bir örnek oluşturur. Bu konuda çok dengeli bir duruş sergilemeleri gerekir. Ebeveynler çocuklarının kendilerini rötuşlayarak yaptıkları paylaşımlar için de sınırlar çizmeli, buna asgari düzeyde izin vermemelidir. Çünkü rötuşlama beden memnuniyetsizliğini kamçılayan bir uygulamadır. Son olarak ebeveynler çocuklarının sosyal medya hesaplarında onları olumsuz etkileyecek hesaplara yönelik gözlerini açık tutmalı ve yapıcı bir iletişim içinde çocuklarını bu hesapların olumsuz etkileri hakkında uyarımları yardımcı olacaktır. Estetik girişim ya da ameliyat konusunda ısrarcı davranan çocukları bu konuda bilinçli bir ruh sağlığı uzmanıyla görüştürmeyi ebeveyn mutlaka düşünmelidir.

Devletin atması gereken adımlar

■ **Bu konuda devlet kurumlarının atması gereken adımlar nelerdir?**

Bu kadar bireysel kullanımın devletler tarafından regüle edilmesi epey zor ama atılabilecek bazı adımlar var. Sosyal medya üzerinde yaygın reklam ve pazarlama ile güzellik standartları ve bunlara erişim araçları insanlara, özellikle de gençlere empoze edildiği için öncelikli devletlerin bu tür reklamlar ve pazarlamayı denetlemesi ve sınırlamalar getirmesi yerinde bir adım olur. Bu doğrultuda sosyal medya şirketlerini platformlarında paylaşılan içerikler konusunda daha sorumluluk taşımaya zorla-

yacak yasalardan düzenlenmesi gerekir.

REKLAM KURALLARI

Özellikle sosyal medyanın beden memnuniyetsizliği, beden kaygısı, depresyon, yeme bozuklukları gibi psikolojik sorunlar üzerinde etkisini gösteren bilimsel bulgulara dayanarak devletlerin sosyal medya şirketlerini bu sorunların gelişme riskini gözeterek reklam kuralları uygulamasını sağlaması ve bunu yapmadıkları takdirde güçlü yaptırımlar uygulaması önerilebilir. Benzer şekilde insanların fiziksel özellikleri üzerinde ayrımcılığa, zorbalığa, mobbinge uğraması söz konusu olduğunda ilgili hesapların takibi ve yaptırımların uygulanması yardımcı olabilir.

FRANSA VE NORVEÇ ÖRNEĞİ

■ **Yurt dışında yapılan uygulamalar var mı?**

Diğer yandan Fransa'nın yaptığı gibi yüzlerini ve bedenlerini paylaştıkları görsellerde rötuşlayarak düzeltilen kişilerin bunu paylaşımlarında deklare etmesi, hatta Norveç'in yaptığı gibi bu rötuşlamaların yasaklanması da yardımcı olabilecek adımlar. Ancak unutmamak gerekir ki yasaklar ve cezai yaptırımlar bir dereceye kadar etkili olur. Asıl önemli olan toplumun bu konularda bilinçlenmesi için eğitim kampanyalarının düzenlenmesi ve doğru rol modellerinin yaygınlaştırılması olacaktır.

YARIN: Söz toplum bilimcilerde...

Kapsamlı bir program göremiyoruz

HÜKÜMET tarafından açıklanacak yeni OVP'de Türkiye ekonomisinde "restorasyon" yapacak tutarlı bir program beklentisi olduğunu belirten Prof. Dr. **Evren Bolgün**, "AKP hükümeti seçimleri kazandı ve 5 yıllığına daha yönetme yetkisini eline aldı. Seçimlerden bu yana 3 ay geçti ancak vergi artışlar dışında hala yakıcı ekonomik sorunlara karşı kapsamlı bir program göremiyoruz. Yeni OVP bu beklentiyi karşılamak zorunda" diye konuşuyor.

Türkiye'de büyümenin yüzde 5,5 seviyesine yükseltilmesi gerektiğini, bu arada yüksek enflasyonun da düşürülmek zorunda olduğunu dile getiren Bolgün, şunları söylüyor:

"Hem büyümek hem de enflasyonu düşürüp işsizliği patlatmamak için çok dengeli bir program yürütmek gerekiyor. Şimşek ve ekibinin bunu ne kadar başarabileceğini izleyeceğiz. Bütçe gelirlerini artırmak için kamuda ne tür tasarruf önlemleri alınacak, vergi sisteminde ne tür değişiklikler olacak, bunların hepsini OVP'de görmemiz gerekir. Aksi takdirde yeni OVP'nin de diğerleri gibi pek bir anlamı olmaz."

Kötü ekonomiye yeni plan çözüm olur mu?

HÜKÜMET, eylül ayında açıkla-
yacağı yeni Orta Vadeli Program ile
ekonomide üç yıllık yol haritasını
çizecek. Yetkililer bu konuda iddialı,
uzmanlar ise temkinli yaklaşıyor. **S2**

OVP krize merhem olur mu?

Hükümet, eylül ayında açıklayacağı yeni Orta Vadeli Program ile ekonomide üç yıllık yol haritasını çizecek. Yetkililer bu konuda iddialı, uzmanlar ise temkinli yaklaşıyor

TÜRKİYE ekonomisinde yüksek enflasyon nedeniyle her geçen gün ağırlaşan hayat pahalılığı vatandaşların hayatını zorlaştırmaya devam ederken gözler hükümetin eylül ortasına kadar açıklayacağını duyurduğu Orta Vadeli Program'a (OVP) çevrilmiş durumda.

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek liderliğindeki ekonomi yönetiminin önümüzdeki üç yılda büyüme, enflasyon, cari açık ve döviz kurları gibi kritik alanlarda atacağı adımları içermesi beklenen yeni OVP için hükümet yetkilileri iddialı konuşuyor.

DW Türkçe'ye konuşan uzmanlara göre, Şimşek ve ekibinin hazırladığı yeni OVP'nin ekonomide olumlu bir hava yaratabilmesi için enflasyonla mücadele ve faiz politikası konusunda tutarlı ve rasyonel bir yol haritası açıklanması gerekiyor.

Hükümet iddialı, uzmanlar temkinli

Ekonomi yönetimi, son bir aydır OVP'ye ilişkin talep ve önerileri almak üzere iş dünyasının farklı kesimleri ile özel toplantılar düzenliyor. Son günlerde ise ekonomi yönetiminin tepe isimleri, eylül ortasına kadar açıklanması

beklenen yeni OVP'ye ilişkin birbiri ardına iddialı açıklamalar yapıyor. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz, "Orta Vadeli Program ile öngörülebilirliğin arttığı bir ortama geçiş yapmış olacağız" derken Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek de "OVP hem özel sektör hem kamu sektörü için önemli bir rehber ve yol haritası olma fonksiyonunu yerine getirecek" şeklinde konuştu.

Bogaziçi Üniversitesi Ekonomi Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Burak Saltoğlu, analistler ve piyasayı izleyen uzmanların OVP tahminlerinin seviyesi ve tutarlılıklarını dikkatle inceleyeceğine işaret ediyor. Özellikle büyüme, cari açık ve enflasyon hedeflerindeki tutar-

lılığın önemli olacağını vurgulayan Prof. Saltoğlu, "Sayın Şimşek'in '2026'dan sonra normalleşeceğiz' yorumu da yine OVP içinde aranacaktır. TCMB'nin yeni enflasyon ve büyüme tahminleri de yeni OVP'de aranacaktır" diyor.

OVP'de Mart 2024 yerel seçimleri sonrasında ekonomide atılacak adımlara ilişkin sinyallerin de verilmesi gerektiğini belirten Saltoğlu, "Ama geçmişte de olduğu gibi OVP'ler ciddi anlamda şaşıttığı ve şaşacağı için aşırı yüksek bir önem atfetmek de doğru olmaz. Temel kurgu ve tutarlılık konusunda bir sorun görülmezse, olumlu olur ama ekonomide çok fazla yönlendirme etkisi olacağı kanısında değilim" diye konuşuyor.

OVP DİKKATE ALINMIYOR

BEYKOZ Üniversitesi İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. **Evren Bolgün**, yeni açıklanacak OVP'ye büyük umutlar bağlamanın yanlış olacağını söylüyor.

Cumhurbaşkanlığı sistemine geçilen 2018 yılı sonrasında hükümetin yayınladığı OVP'lerin büyük oranda itibar kaybettiğini savunan Prof. Bolgün, 2018 sonrasında hazırlanan OVP'lerde yer alan hedef ve değerlendirmelerin giderek rasyonellikten uzaklaştığını ifade ediyor.

Bu nedenle son yıllarda gerek yurtiçinde gerekse yurtdışında piyasa oyuncuları, yatırımcılar ve akademi dünyasının OVP'de yer alan hedef ve tahminleri dikkate almadığını kaydeden Bolgün, "Yeni dönemde Mehmet Şimşek'in başında olduğu ekonomi yönetimi tarafından hazırlanacak OVP'de ise temel parametrelerdeki görüş ve tahminler belirleyici olacak" diyor.

Ekonomistler OVP'den restorasyon programı bekliyor

İşsizliği patlatmadan enflasyonu düşürmek zor

OVP hedefleri şaşabilir

BOĞAZİÇİ Üniversitesi Ekonomi Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Burak Saltoğlu özellikle büyüme, cari açık ve enflasyon hedeflerindeki tutarlılığın önemli olacağını vurguladı. Prof. Saltoğlu, "Ama geçmişte de olduğu gibi OVP'ler ciddi

anlamda şaştığı ve şaşacağı için aşırı yüksek bir önem atfetmek de doğru olmaz. Temel kurgu ve tutarlılık konusunda bir sorun görülmezse, olumlu olur ama ekonomide etkisi olacağı kanısında değilim" dedi.

SEÇİMLERİN ardından geçen 3 aylık dönemde belli politika değişikliklerine karşın henüz iktidar tarafından bir yol haritası ortaya konmazken, ekonomistler ve iş dünyasında gözler, eylül ortasında açıklanacak Orta Vadeli Program'a (OVP) çevrildi. Önceki dönemlerde açıklanan OVP'lerde başta enflasyon ve büyüme olmak üzere tüm hedeflerin sapması beklentiyi düşürürken bir 'restorasyon' programı bekleyen ekonomistler, işsizliğin patlamaması için büyüme ve enflasyonda dengenin şart olduğuna dikkat çekti.

UMUT BAĞLANMAMALI

DW Türkçe'deki yer alan haberde görüşlerine yer verilen **Beykoz Üniversitesi İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi** Öğretim Üyesi Prof. Dr. **Evren**

Bolgün, yeni açıklanacak OVP'ye büyük umutlar bağlamanın yanlış olacağına dikkat çekti. Türkiye'de büyümenin

yüzde 5.5 seviyesine yükseltilmesi gerektiğini, bu arada yüksek enflasyonun da düşürülmek zorunda olduğunu dile getiren Bolgün, "Hem büyümek hem de enflasyonu düşürüp işsizliği

patlatmamak için çok dengeli bir program yürütmek gerekiyor. Şimşek ve ekibinin bu ne kadar başarabileceğini izleyeceğiz. Bütçe gelirlerini artırmak için kamuda ne tür tasarruf önlemleri alınacak, vergi sisteminde ne tür değişiklikler olacak, bunların hepsini OVP'de görmemiz gerekir. Aksi takdirde yeni OVP'nin de diğerleri gibi pek bir anlamı olmaz" ifadelerini kullandı.

Evren Bolgün

BURAK KÜNTAY

Biden'in en
büyük kozu
istihdam **s10**

DIŞ HABERLER YAZARIMIZ PROF. DR. **BURAK KÜNTAY**, AMERİKA'DA AÇILAN "SEÇİM SEZONU"NU KALEME ALDI:

Biden'in Trump'a karşı en büyük kozu istihdam artışı

Büyük bir sağlık sorunu ya da sürpriz olmazsa, 2024 Başkanlık seçiminde Demokratların adayı Başkan Joe Biden olacak. Donald Trump da Cumhuriyetçi Parti'de rakipsiz gibi... Biden'ın Trump'a karşı en büyük kozu, Trump'ın davaları olduğu gibi bir yandan da Amerikan tarihinin en büyük istihdam yaratma dönemi olması.

Amerika'da seçim sezonu açılıyor. Kasım itibarı ile Amerika'da yeni seçmen başvuruları, ön seçim süreçleri başlıyor. Ön seçimde aday olan kişiler, yavaş yavaş çekilmeye ve daha önce-

Dünyanın Politikası

Prof. Dr. **Burak KÜNTAY**

burak.kuntay@duyuya.com

run olmaz.

Cumhuriyetçiler de Trump'ın davalarına karşı rakibi rahat bırakmıyor tabii ki. Biden'ın oğlu Hunter Biden'in usulsüzlük da-

ki adayları desteklemeye başlarlar. Bu yazımda detaylara çok girmeden, elden geldiğince önümüzdeki sene boyunca ele alacağımız seçim sürecini genel hatları ile anlatacağım.

Demokratların adayı Başkan Joe Biden olacak. Büyük bir sağlık sorunu ya da sürpriz olmazsa, durum bu. Cumhuriyetçilerde en güçlü aday eski Başkan Donald Trump. Cumhuriyetçi Parti elden geldiğinde Trump'ın karşısına başka adaylar çıkarak, 2024 seçimlerinde Cumhuriyetçi aday olarak başka birini çıkartmak istiyor. Bu süreçte en güçlü isim geçtiğimiz mart itibarı ile Ron De Santis'ti. Ancak gerek kampanyasında yaptığı yanlış tercihler, gerek Florida Valisi olarak girdiği tartışmalı süreçler, De Santis'i geride bıraktı. Hala Trump'a karşı en güçlü isim ama hızını kaybetti. Ocak ayına kadar olağanüstü bir hız yakalamazsa, Trump Cumhuriyetçi Parti'de rakipsiz kalır.

Tabii ki, Trump'ın başında ciddi sorunlar var. Hiçbir adayın başına gelmeyen davalarla seçim sürecinde baş etmek zorunda. Tablo muhtemelen çok kez değişir ama şu anki görüntü, Trump partisinin ön seçimi alır ama başkanlığı kazanamaz. Nedenini daha sonra sisteme dair yazılarımda paylaşıacağım. Cumhuriyetçi seçmenin ön seçim reaksiyonu ile genel seçimde Cumhuriyetçilere eklenen Demokrat ve bağımsız seçmenin Trump reaksiyonu aynı olmaz. Trump'ın şu anki ivmesi, Cumhuriyetçi Parti seçmeni nezdinde diğer adaylara kıyasla iyi durumda. Şu unutulmaması ki, Cumhuriyetçi Parti'nin ön seçimlerinde oy kullananlar seçimlerde kendisini Cumhuriyetçi olarak kaydettirmiş Amerika'lı seçmen. Belli eyaletlerde ise bağımsızların ön seçimlerde oy kullanan hakları olabiliyor. İşte bu yüzden Trump'ın ön seçimlerde diğer adaylara göre takdir toplamasının sebebi Cumhuriyetçi seçmenin gözündeki yeri. Ancak ön seçimler sonrası ana seçim safı mahalline girildiğinde, Demokrat ve Cumhuriyetçi iki aday kaldığında, bu denli ciddi davalarla uğraşırken, Trump'ın işi zordan da öte, Şunu unutmayın ki, Trump hüküm giyse, hapse atılsa bile başkan seçilmesi noktasında so-

vasında yaşananlara dair Biden'a azil süreci her an işletilebilir. Sonunda Temsilciler Meclisi'nden geçse bile, Senato'da kadük olacağı için davadan bir şey çıkmaz ama uzatılan süreç, Biden'ın Trump'ı vurmaya planladığı önemli noktalarda elini zayıflatır.

Biden'ın Trump'a karşı en büyük kozu, Trump'ın davaları olduğu gibi bir yandan da Amerikan tarihinin en büyük istihdam yaratma dönemi olması. Ancak bununla birlikte tüm dünyada yaşanan ekonomik kriz, Amerika'yı da vuruyor. İstihdam artışına paralel enflasyon da artı. Buna rağmen Demokrat ve bağımsız seçmen ne denli Trump'a destek verir tartışılır.

Diş politikada Biden'ın önceliği Rusya. Ukrayna Savaşı gölgesinde Rusya'yı hedef almaya devam eden Biden yönetimi, Çin ile ilişkilerini Trump dönemine göre nispeten daha mesafeli tutuyor.

Bireysel silahlanma önemli konu

Oysa ki, Trump kampanya boyunca dış politikada Çin'e yüklenip ekonomik gelişimin temelini Çin ile olacak olan mücadeleye dayandracak.

Tabii ki, bir başka önemli mevzu da belki hiçbir seçimde öne çıkmadığı kadar bireysel silahlanma ve halk güvenliği meselesi olacak. ABD'de sokak ortasında, okullarda, restoranlarda ölümlerin artması, her geçen gün bireysel silahlanma meselesini gündemin başına taşıyor. Cumhuriyetçiler ne kadar isterse istesin, parti politikaları olarak bu konuda ilerleyebilecekleri limitler belli. Demokratlar seçimin her aşamasında bu konuyu sıcak tutacaklar.

Sosyal politikalar bir başka seçim tartışma noktası olacak. Cumhuriyetçilerin küçük devlet bakişına, kürtaj karşıtı ve LGBT aleyhindeki tutumuna, Demokratlar kadın hakları, cinsiyet özgürlüğü ve ekonomik destek paketi politikalarıyla cevap verecek. Kısaca, ABD'de seçim sezonu açılıyor. Vaatler ve seçmeni etkilemek üzerine kurulan politikalar havada uçacak. Amerikan tarihinin en ilginç en her gelişmeye gebe ama bir o kadar da en kötü iki adayla olan umutsuz seçim sürecini hep birlikte değerlendireceğiz.

"ABD'yi sallayacak belge açıklayacağım"

Hakkında davalar açılan eski ABD Başkanı Donal Trump, pazarı günü Amerika'yı sallayacak bir belge açıklayacağını iddia etti. Georgia'da meydana gelen başkanlık seçimi "sahtekarlığı"yla ilgili "büyük, karmaşık, detaylı ve çürütülemez" bir rapor hazırladığını belirten Trump, bahsettiği raporu pazarı günü New Jersey'de düzenleyeceği basın toplantısında açıklayacağını altını çizdi.

Biden'a Hawaii eleştirisi

ABD'nin Hawaii eyaletine bağlı Maui Adası'nda bir haftadır devam eden orman yangınları nedeniyle can kaybı 99'a yükseldi. Eşi Jill Biden ile yaptığı tatilini bölmeyen Başkan Joe Biden'ın konuyla ilgili sorulara "Yorum yok. Bakıyoruz. Yakında ziyaret edeceğim" demesi tepki çekti.

AMERİKA'DAKİ TEMMUZ İSTİHDAM VERİLERİ

	Son	Bir önceki	Birim
İşsizlik oranı	3.50	3.60	Yüzde
Tarım dışı bordro	187.00	185.00	Bin
Çalışan sayısı	161.262.00	160.994.00	Bin
Ortalama saatlik kazanç	0.40	0.40	Yüzde
İsgücüne katılım oranı	62.60	62.60	Yüzde
İş maliyet endeksi	100	1.20	Yüzde
Tam zamanlı istihdam	134.274.00	134.859.00	Bin
İstihdam oranı	60.40	60.30	Yüzde
Part-time istihdam	27.153.00	26.181.00	Bin

Geçen ay iş gücüne katılım rekoru yineleni

Makbulden maktule makulün evrimi: Hepimiz Pargalıyız!

KAVANOZUN DİBİ
Ahmet Kasım Han
@Ahmet_K_Han

A çıkçası dünyada tarihiyle bu kadar övünüp, sonra da o tarihin referansı olarak, araştırma yerine, yalapşap yapılmış televizyon dizilerini kullanan kaç toplum vardır bilmiyorum. Elbette sözüm, anlatmış hikâyeyi kurguyu daha ilginç hale getirecek unsurlarla bezeyerek kurmaca bir öykü haline getiren yapımcılara, yönetmenlere, senaristlere, oyunculara değil.

Mesele, tarihini bilmeyen, ve bu konuda okumaktan yana da hiç dertlenmeyen; ancak, mesela bir dizide, “*kafasına uymayan*” bir husus gördüğünde kızılca kıyameti koparmayı “*ulusal gurur*” nişanesi kabul edenler. **Ulusal gururu esas sakatlayanın**, bu konulardaki **keşif cehalet**; bu cehaletin düzenbazlara sağladığı **manipülasyon** imkanının **öznesi olmayı kabul**leniş; tüm bunları yaparken ortaya konan **bilinçaltı kendine güven**sizlik, olduğunun **şuurunda olmayanlar**. Bu denklemin bir tarafında da, **güncel olaylara ilişkin güdümler**meleri, sessiz ve derinden yapıyor olsa içim yanmaz, **güdültül** ve **yüzeysel** biçimde kafalara işleme işiyile meşgul olanlar var. Bu noktada yapılanın tabii ne tarihle ne gerçeklikle bir ilişkisi var. **Düpedüz** bir propaganda ve kamuoyu oluşturma faaliyeti. Ama ne gam! **Okumayan**yer, **yemeyen gargaraya** yapar...

Atatürk'ün çok bilinmeyen bir sözü var: “*Eğer bir millet büyükse kendisini tanıtmakla daha büyük olur*”, diyor. Yazık ki biz genellikle, **kendimizi bilmektense, kendi kendimizle, yine kendimizle ilgili masal anlatmayı; sonra da bunlara hakikat diye tutunmayı** seviyoruz. Halbuki, “*büyük millet*” olduğumuza kuşku yok. Yeter ki tüm **çeşitliliği ve renkleriyle kmlüğümüzü, tarihimizi** kucaklayalım. (Anlamamakta direnecek olanlara özel not: Bölünmekten değil, birleşmekten bahsediyorum!) Bu çeşitliliğin **zaafımız** değil, gerçek **gücümüz** olduğunu bilelim. Bu toprakları bir **medeniyetler membaı** (kaynak) haline getiren temel özelliğinin bu olduğunu anlayalım. Osmanlı'nın benzerlerini aşan ömrünün, bu gerçekliği kucaklamakta gösterdiği siyasi örgütlenme maharetinden kaynaklandığını kavarsak, kuşum yok, hem kendimize hem başkalarına saygımız artacak. (Açıklama parantezi: Kimsenin, diğerlerinin, neticeleri doğrudan ve fiziki olarak kendilerini etkilemeyen seçimlerini, hele ne olup ne olmadıklarını, “*hoş görme*” hakkı yoktur. Göstermek zorunda olduğunuz şey saygıdır. Bu **keyfi bir vaziyet değil zaruret**tir.) Bunun yerine halimiz, tarih okumamız, **Murat Bardakçı'nın** tespitine uygun cereyan ediyor: “Geçmişine bizim kadar küfreden ve yücelten başka millet yoktur”. Şimdi, “*bu sinema, dizi eleştirmenliği* *hali nereden çıktı*”, diyebilirsiniz. Haklısınız. Anlatayım. Mesele muhtemelen ilk aklınıza düş-

müş olanlarla ilgili değil. Kastım **Dsney'in Atatürk**ümüzu konu alan diziyi yayınlamama acziyeti değil. **Radio ve Televizyon Üst Kurulu'nun** (RTÜK) isteyenin, gönüllü ve iradi olarak para vererek üye olduğu dijital platformlara, **II. Abdülhamit'in “Matbuat-ı Dahiliye Müdürlüğü”** misali ayar vermesinden de bahsetmiyorum. Aslında, **Türkiye Gazeteciler Sendikası** (TGS) İstanbul Şube Başkanı **Banu Tuna'nın** ifadesiyle; “*isteme-yen*” in üye olmama özgürlüğünün bulunduğu, izlemeyeceği, “*çocuk kili diye bir şey*”e sahip dijital kanallara verilen cezanın hafife alınacak bir tarafı yok elbette. İlk, Disney vakası, Atatürk'ün “*yüksek manevi kişiliği içinde bir önemsiz fert olmakla mutlu*” olduğu bu millete yönelik bir büyük gaflettir. İkincisi de, aynı **millete**, “*mini mini birler*” misali, **ahlakına ve terçihlerine sahip çıkamayan gayri mümeyyiz** (ehliyyet sahibi olmayan, yapmış olduğu davranışların neden ve sonuçlarını anlama yeteneği bulunmayan) **bir topluluk muamelesidir**. Onu da nereye koyacağız, bu da ayrı...

Fakat hal böyle. Oldum bittim bizim ülkeyi yönetenler topluma ebeveyn olmayı sever. Ülkenin ve milletin ruhuna hâkim olmak, onu kendi *mutena* (seçkin) bulduğu kalıba dökmek, çabası her daim devletluların aslı işgal alanı olmuştur. Bu hal bugün de kültür ve düşünce hayatımızda ve, bunların söylemi belirleme gücü üzerinden, medyamızda yaygın vaziyette. Bu durum trajikomik paradokslara sebep oluyor. Örneğin, konserlere ve festivallere musallat olmayı vazife bilen bir “*görev gücü*” var. Bunlar itinayla kendi anlamları inançlarına ve ahlak anlayışlarına *muğayir* (aykırı) buldukları festival ve konserleri, yasaklamak suretiyle, “*patlatıyor*”lar. Bu sivil inzibata alışmak mümkün olmasa da kendilerini tanyoruz. Gündemlerini de biliyoruz.

Ancak, elektronik matbuat üzerinden “*bizzat yaptığını*” incelemelerle çağırıldığı sanatçıyı yasaklayan belediye başkanı yeni bir fenomen. Anlaşılan söz konusu sanatçının davet edilmesini de “*bizzat*” onaylayan Sayın Başkan sonrasında yapılan daveti iptal etmiş. Belki de Kiraz Festivali neticesinde, kanaatimce hiç yoktan, malul edilen Tekirdağ Süleymanpaşa Belediye Başkanını hatırladı. Kimbilir? Neticede anlaşılan, *titrenmiş mücrim gibi baktıkça istikbaline!* Öyle ya! Dost var düşman var. Yerel seçimler yaklaşıyor. Aday ederler, etmezler. Maazallah, birileri akıllara karpuz kabuğunu düşürürlerse diye olsa gerek, eksik kalmamış, “*milli ve yerli*” slogan da atılmış. Sonunda “*Aziz millete arz edilmiş*”. Oradan hız alınamayınca vites arttırılmış, sanatçının ilçe sınırları içerisinde girişini de “*yasaklamış*”! Ayıba falan bıraktım bir kenara, yetki vs. soran yok tabi. Salla sallayabildiğin kadar.

Anlıyorum. Sevgili **Azra Köhen'in** roman başlığı misali, yerel seçim yaklaşırken Başkan Ankara'ya başvuruyor: “*Gör Beni*”!!! Keşke eli değmişken Türk vatandaşlığından da çıkardığını ilan etseydi de trajikomiklik dozu bakımından *Molière'i* yakalasaydı(!) Ama bence bir sonraki dönem kendisini bürokrasiye değerlendirmek lazım, başkanlık yetmez. Zira, tarzına baksak içi içinde bir zamane **Ebu Mukbil Kemal'i** potansiyeli yaşıyor gibi. “*Kızıl kuyruk*” sanıyla anılan **Ebu Mukbil Bey, Abdülhamit'in** en acar Matbuat-ı Dahiliye reisiydi. Edebiyatı da kuvvetliydi; “*Dül-*

ger'in Kızı” diye roman bile yazmıştı. Bunlar da ilham neticede! Başkanın romanı yok görebildiğim ama, sosyal medya mesajı ile ıktifa edeceğiz artık. (Ben de bizzat araştırdım parantezi: İlhamı nereden bilmem ama araştırmada da bir şeyler ters gitmiş sanki. Söz konusu sanatçımız baştörtüsüne de, kadınların kıyafet seçme özgürlüğüne de, Filistin'e de destek veren mesajlar atmış neticede. Benden söylemesi.) Gülmenecek mesele olsa, basit siyasi dikkat çekme çabası der geçersin. Ama durum o kadar basit değil. Bu tiplereler ve tavırlar nedeniyle memlekette **makul malul** oluyor (sakatlanıyor), **maktule** (cinayete kurban gitmiş insan) evriliyor. Memlekette, iktidarda da, muhalefette de siyasi konularda makulü yakalamaya, dillendirmeye çalışanların hali **Pargalı İbrahim**'den hallice anlayacağız. En azından henüz. Malum Pargalı'da, **Makbul İbrahimken**, gözden düşünce **Maktül İbrahim'e** dönmüştü. (Tarih bilgisi parantezi: Osmanlı İmparatorluğunun 10. sultanı **Kanun-ı Sultan Süleyman**'ın büyük veziri Pargalı'ya da çoğumuz yine bir televizyon dizisinden tanyoruz. Biraz daha okuyup yazmayı sevenler onu **Cahit Ülkü'nün “Pargalı İbrahim Paşa”** (2001) isimli kitabından biliyorlar.)

Geçen haftanın son yazısında hatalardan ve bunlar savunulurken sergilenen kibirden bahsetmiştim. Savım şuydu: Savunulamayacak hataları savunurken geliştirilen çoğu insanın aklıyla dalga geçer gibi argümanlar, slogan indirgenen analizler, sadece toplumun öfkesini arttırarak kutuplaşmayı arttırmıyor. Aynı zamanda kendileriyle aynı mahallede ikamet eden, ancak makulü, uzlaşmayı arzu edenleri de zora sokuyorlar. Tezviratta çitayı öyle bir seviyeye taşıyorlar ki, makulü savunular açısından “*bedel*” ödemedi uzlaşmaya yönelik kelimetmeyi, hatadan dönmeyi, hatayı eleştirmeyi geçtim, söylemin tadilini dahi imkânsız kılıyorlar. Bu da uzlaşmayı, makulü savunmayı güttükçe sıkıntılı bir iş, hatta eleştirisi konusu, haline sokuyor.

Böyle ortamlarda toplumsal diyalog, siyasi tartışma, savaşa döner ve, malum, “*savaşın ilk zayıfları haklıdır*”. He men belirtirim burada sözüm söylem belirleme savaşlarının, iktidar, muhalefet, sadece bir tarafına değil. Özellikle seçimden sonra, tutulan tarafı savunmayı profesyonel iş ve ahlak haline getirmiş olanlar, elleri öyle yukarıdan açıyorlar ki, her iki mahallede de makulü temsil edenler, kendi mahallerinde onların yerine oynayanlar başta, *badhâh* (kötü niyetli) takımı için kolay hedefe dönüşüyorlar. Çıta o kadar yukarı çıkınca kimsenin makule, uzlaşmaya açacak yeri kalmıyor doğrusu. Bu fikri gettolaşma ortamında toplumsal uzlaşma fırsatını, giderek daha derinlere gömüyor olmadığımızı umuyorum. Neticede, ülkenin her vatandaş kişisel tercihlerinden ve kimliğinden bağımsız, memleketin her köşesine rahatça giremiyorsa kamusal huzurdan da, adaletten de, umutlu bir gelecekte de bahsedilemez. Bunun hilafına attığımız sloganı, istediğiniz kadar milliyetçilik sosuna bulayın, nihayetinde İngiliz yazar **Samuel Johnson'un** (1709 – 1784); “*Milliyetçilik, düzenbazın son sığınadığı*”, lafına takılabilirsiniz. (Tezviratı engelleme parantezi: Johnson'ın eleştirdiği, aynı benim gibi, samimi milliyetçiler değil, milliyetçiliği kendi eylemleri için bir meşruiyet kaynağı haline getirerek araçsallaştıranlardı.)

Arslan Tekin

arslantekin53@yahoo.com

'Kadın Dergileri'

Bir denbire yeni yazıya geçince, Osmanlı karanlıkta kaldı. Bir ışık tutulması lâzımdı.

Önce şunu bilmemiz gerekiyor: Latin alfabesine geçilmeden önce okur-yazar oranımız neydi? Yeni harflere geçiş 1 Kısım 1928'de kabul edildi. 1927 istatistiğine göre okur yazar oranı yüzde 10,6.

Bu orana bakınca fazla kayıp olduğu düşünülmez. Ama tedrici geçişle, insanların bilgiyi sindirmeleri sağlanabilirdi.

Bu aynı konu.

Yeni harflere geçişten sonra üzerinde pek durulmayan bir mesele, Türkçenin imlâsı... İmlâ uzun süre yerine oturmadi. **Türk Yurdu** dergisinin yeni yazının kabulünden sonraki sayılarına bir göz atınca karmaşayı görürsünüz. (Yeni harflere geçişten sonraki sayıların tıpkı basımını da yayınladık. 1931'de Türk Ocakları kapatıldı. Yerine Halk Evleri kuruldu. Hâliyle dergi de çıkmadı. Çok sonra, 1942'de, dergi çıkmaya başlayınca, imlânın artık yerine oturmaya başladığını görüyoruz. Bu tespit, bizi, ister istemez - bahsettiğim gibi- tedrici değişimin üzerinde durulması gerektiğine gö-

türüyor.)

Ertuğrul Düздаğ, Volkan dergisini yeni harflere aktarmış, ardından biz **Türk Yurdu**'nun 205 sayısını 14 cilt hâlinde arkadaşlarımızla birlikte yeni harflere çevirdik, ardını **Dergâh** (42 sayı), **Anadolu Mecmuası** (12 sayı), **Resimli Kitap** (toplam 51 sayı, peyderpey yayınlanıyor) dergileriyle getirdik.

Özellikle, Osmanlı sahasında fikir akımlarının sökün ettiği, Batı kapısının sonuna kadar açıldığı zamanda ve çoklukla II. Meşrutiyet'in ilânından hemen sonra yayınlanmaya başlayan dergilerin yeni harflere aktarılmasını çok önemsiyorum.

★★★

"Osmanlı ve Erken Cumhuriyet Kadın Dergileri"nin 9. cildi yayımlandı. (Libra Yayınları)

Eserin üst başlığı: **"Yeni Harflerle Âyine (1875); Parça Bohçası (1889); Âlem-i Nisvan (1906); Seyyâle (1914).**

Yayına **"Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı"** öncülük ediyor.

Yayına hazırlayanlar: **Birsan Talay Keşoğlu**, Göktuğ İpek. **Osmanlı yazısından çevirenler:**

Ayşen Müderrisoğlu, **Birsan Talay Keşoğlu**, Derya Küçük, Duygu Cesur, Göktuğ İpek, Hüsnüye Kılıççetin ve Mustafa Keşoğlu. **Proje Koordinatörleri:** Aslı Davaz, **Birsan Talay Keşoğlu**.

Dikkatinizi çekti mi? Bu sıraladığım isimler içinde bir, belki iki erkek ismi var!

"Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı", önem-sediğim bir çalışmaya imza atmıştır. Elimden eski yazıdan yeni yazıya çok çeviri geçtiği ve sıkıntıları bildiğim için, en merak ettiğim husus, metinleri nasıl bir imlayla yeni yazıya aktarıldığı idi.

Osmanlı yazısından yeni harflere çeviri yapılırken, maalesef imlâ pek dikkate alınmıyor. En bilinen, sık kullanılan kelimeler dahi, bilinmeyecek hâle sokularak veriliyor.

Hazırlayanlar, **"Kadın Dergileri"**ni çevirirken dikkat ettikleri imlâyı bir bir göstermişler. Bizim de çeviride aynen uyguladığımız imlâ.

Osmanlı yazısı dersi liselerde de veriliyor. Hatta üniversitelerde, meselâ çoklukla İngilizce eğitim verilen uluslararası ilişkiler bölümlerinde bile "Osmanlıca" seçmeli ders.

"Kadın Dergileri"nin çevirisinde kullanılan, herkesin dikkat edeceği imlâ notları:

■ Türkçede kelime sonunda "b, c, d, g" bulunmaması kuralına uyularak bu harflerle biten kelimeler "p, ç, t, k" ile yazıldı: Maksat, müstait, evlat gibi. Ek alan kelimeler de ek ile bitiştiği sessiz harfin uyumuna göre yazıldı: Etmekten yerine etmekten gibi. Farsça tamlamalarda

ve anlam karışıklığına sebep olacak bazı kelimelerde bu kurala uyulmadı: Evlâd-ı Ham gibi.

■ Arapça tamlamalar harf-i tarifle gösterilmiştir: Bi'l-istiklâl, bi'd-devleti ve'l-ikbal gibi. Ancak çok yerleşmiş ve bugün de kullanılan kelimeler ile kurum ve şahıs isimleri gibi kelimelerde bu kurala uyulmadı: Bilakis.

■ Arapça ve Farsça kelimeler Türkçedeki yaygın telaffuzuyla yazıldı: Matbah yerine mutfak, cihaz yerine çeyiz, midenüvaz yerine maydanoz, gaib olmak yerine kaybolmak, mai yerine mavi gibi. (...)

■ Ayın ve hemze işaretleri anlam karışıklığına yol açacak kelimeler dışında bir de TDK sözlüğünde bulunmayan kelimeler de kullanılmıştır: Sa'y, ittisâ', tab', ta'lîk gibi.

(Not: "Aydın", "hemze"den ayırmak için ters apostrof (') tercih edilebilirdi. **A. Tekin**)

■ Metinde uzatmalar şu durumların dışında kullanılmadı:

- Anlam karışıklığına yol açan kelimeler: âdet-adet.

- Kef harfinden sonraki uzun a ve u seslileri gösterildi: şikâyet, mezkûr gibi."

"Osmanlı ve Erken Cumhuriyet Kadın Dergileri" yayınında bir önemli ayrıntı daha var. Zamanımızda kullanılmayan kelimeler dipnot düşülerek açıklanmış. Çok da iyi edilmiş.

Tarihle aramızda bir kopukluk var. Kopukluğu gidermek için daha çok çalışacağız, daha çok çevireceğiz.

Şeffaflığı nasıl bilirsiniz?

KAVANOZUN DİBİ
Ahmet Kasım Han
@Ahmet_K_Han

Malum, 11 - 12 Temmuz Vilnius NATO Zirvesinde, daha 16 Mayıs 2022'de: "[B]izi ikna etmeye" gelip "boşuna yorulmamalarını" tavsiye ettiğimiz İsveç'in İttifaka üyeliğine onay verdik ("Kararlılığımızı test etmesinler" parantezi: Finlandiya'ya zaten 17 Mart 2023'de onay vermiştik.). Akımdayken, Finlandiya'ya onay verme sürecini başlattığımız aynı gün, tam 116 gün sonra ona da onay vereceğimiz İsveç'in: "teröristlere kucak açtığını" da açıkça tespit etmiştik.

Türkiye'nin bu "çevik pazarlıkçı ve aşırı etkili" dış politikasının, 2017 Cumhurbaşkanlığı sistemi-ne geçiş sonrası dönemdeki, ilk hamleleri, Türkiye'nin bölgesine ilişkin olarak ve özellikle Orta Doğu'da, zaten 2020 sonundan itibaren parça başına (piecemeal) bir yaklaşım ile ilerliyordu. Şimdi altında kaldığımız krizin ağırlığında unutmuş görünüyoruz ama **ekonomik sorunlarımız epis-temolojik kopuşumuz ile başlamadı. Türkiye'nin 2018 sonrası vahamet kazanan ekonomik sorunları, bu tarihten önce otonom dış politika izleme hevesinin fizibilitesini sakatlamaya başlamıştı.** Sürmekte olan ağır buhranın yarattığı baskı daha önce "asla" kaydıyla atılamayacağı söylenen tüm adımların atılması ile neticelendi. Bu manevranın söylemsel teppe noktası, 6 Ekim 2022'de "vakti geldiğinde" Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad ile Cumhurbaşkanını Erdoğan arasında bir görüşmenin mümkün olduğunun ifade-siydi. Görsel zirveyi ise, 21 Kasım 2022'de Erdoğan'ın Mısır Devlet Başkanı Abdülfettah es-Sisi ile el sıkıştığı fotoğraf oluşturuyor.

Yanlış anlaşılmasın. Bu dönüşümü olumsuz buluyor değilim. Geçmişte akılcılığın gereği, bugün şartların zarureti, olan bu dönüşümün ne sağlanacak ne de beklenmedik diye nitelenecek bir tarafı var. Eleştirinin kaynağı bu dönüşüme ikna olu-nana kadar biriktirilen maliyetler ve oluşan zaafırlar. Bu maliyetler ve zaafırlar söz konusu manevraların her birinin ülkeye maliyetini, karşı tarafın elinin gücü nispetinde, artırıyor. Sanki bunlar büyük yal-palar değilmiş, neticede hiçbir şey olmamış, gibi davranılmasının, bu durumun ülke içerisinde sahip olunan "gürültü tekel"ı" saye-sinde cari algıyı biçimlemesinin,

neticelerini düşünmesi gereken esas merci muhalif siyasettir. Benim eleştirimin odaklandığı nok-taysa şu: Söz konusu birikmiş maliyet ve zaafırların yarattığı pazarlık dezavantajının neticelerinin kamuoyuna doğru anlatılıyor olduğundan emin olamamak. Zira işin bu yönü ül-kenin, bizim, evlatlarımızın gele-ceğini etkiliyor, belki de belirliyor. Dolayısıyla birikmiş maliyetin bedelinin ne olduğunu bilme-ye hepimizin hakkı var. Bir baş-ka sıkıntı noktasıysa bu hataların savunusu yapılırken gösterilen enâniyet (kendini ve kendi özel-liklerini başkalarından üstün tut-mak). Bu tavır etkilerini küçüm-sememek lazım. Zira neticede söz konusu tarz toplumsal bölünmüş-lüğü derinleştiriyor. Sadece mu-halif kesimin öfkesini artırdığı için de değil. Aynı zamanda ikti-darı destekleyenlerin, savunula-cak bir tarafı olmayan pozisyonla-rı benimsemenin kaçınılmaz ola-rak yarattığı, rahatsızlığı öfkeye tercüme ederek gösterdikleri tep-kiler nedeniyle de. Zira bir defa savunulamaz olana sahip çıktık-tan sonra artık makule yer açmak, makule evrilmek, noktasında alanınız küçüldür. Kabul etmeniz gereken "hata"yı savunmak için o kadar büyük laflar etmiş, kendi-nizi öyle bağlamış, kredibilitenizi öyle hoyratça kullanmışsınızdır ki, uzlaşmaya, makule yönelik her adım büyük, yaralayıcı ve, hem diğer konulardaki argümanları-nız hem de kimliğiniz için, yıkıcı bir karakter kazanmıştır. Günü-müz Türkiye'sinde, genellikle fik-ri mücadelelerin ön cephesinde, entelektüeller arasında, gözlenen bu durum gittikçe artan şekilde tabana, sokağa, mahalleye de si-rayet etmekte. Gettolaşmaya va-ran toplumsal ayrımların yaygın-laşmasının temel nedeninin, gelir ve servet dağılımında mevcut, ve ağırlaşan, ekonomik eşitsizlikler olduğu açık. Ancak anlattığım du-rum da, fikri gettolaşmada, sosyal medya başta haber mecralarında fanuslara, sağır odalarına sıkış-mamızda, kanaatimce ciddi bir rol oynuyor. **Netice-i kelim bu kör döğüşü toplumsal uzlaşın alanını daraltıyor.**

Elbette tam tur dış politika manevramızın muhatapları- nı teşkil eden ülkeler başlangı- cından bu yana, **uzattığımız eli tutmak için**, bölgesel ve sistemik baskılara dair özel değerlendirmelerinin ışığında, **kendi sebeplerine sahipler. Öte taraftan eli uzatan tarafın onlar olmadı-ğı da açık.** Ne Mısır, ne Suudi Arabistan, ne Birleşik Arap Emir-likleri (BAE), ne İsrail ve ne de Suriye bu ülkelerle Türkiye ara-sındaki "normalleşme"nin ilk ini-siyatifi alan tarafı. Dışarıda, sa-dece Türkiye'nin doğusunda değil, batısında da, hâkim algı ve değerlendirme Türkiye'nin "normalleşme" çabasının tem-el nedeninin ülkenin içeri-sinde bulunduğu ekonomik çıkmaz olduğu. Bu ülkelerin ba-sınlarında çıkan haberlerden, ya-

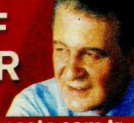
zık ki ve dahası en üst düzey yetki-lilerinin açıklamalarından bunu görmek mümkün.

Yine bu ülkelerin hiçbirini ama özellikle de, Türkiye'nin bugün açık biçimde kendile-rinden kaynak arayışı içeri-sinde bulunduğu, Suudi Ara-bistan ve BAE Türkiye'den tem-el ekonomik beklentilere sahipler. Bu tespit söz konusu ülkelerin Türkiye'de bir fırsat algılamadıkları anlamına gel-miyor. Elbette Türkiye'nin ölçe-ğindeki bir ülkede onlar açısından ilgi çekici "fırsatlar" daima me-vcut. Hele Türkiye'nin bugünkü ekonomik ortamında. Ucuz, kar edilebilecek, onlarda bolca bulu-nan **sermayeyi**, mevcut riskle-ri de telafi edecek şekilde **nema-landıracak fırsatları muhak-kak görüyorlar.** Bu "fırsat"ların, en azından bir kısmından fayda-lanmayı da isteyebilirler. Bir de riskleri telafi edecek ek garantiler alabildikleri durumda iş ballı bö-rek! Ancak, kullandıkları "fırsat-lar"ın genelini görece daha **hız-lı nakde çevirebilecekleri var-lıklar** olması da beklenmeli. Aksi takdirde şunu düşünmek gerekir. Finansal riskin firmalar veya ül-keler için ölçümünde kullanılan yaklaşımlar oldukça standart ni-teliktedir. Dolayısıyla verili bir ül-kenin, firmanın sunduğu fırsat-lar risk ölçümü bakımından ya-tırımcı niteliğindeki aktörlere birbirine yakın değerler göstere-cektir. Bu koşullar altında bir ya-tırımcı başkalarının kullanmadı-ğı bir "fırsat"ı kullanıyorsa bu ge-nel olarak üç anlama geliyordu: Ya yatırımın geleceği konusunda kimsenin bilmediği bir bilgiye, ya başkalarına önerilmeyen koşul-lara, garantilere, sahiplerdir; ya da herkesten daha ileri görüşlü ve belki de şanslıdır. Bu durum bir ülkeye ilişkin olduğunda söz ko-nusu bilginin, koşulların, garan-tilerin neleri içerdiğinin kamuoy-u ile paylaşılması sadece siyasi bir mükellefiyet değildir. Aynı za-manda tüm potansiyel yatırımcı-lara verilecek güven, o çok sözü edilen şeffaflık, bakımından da el-zemdir.

Seçim sonrası Orta Doğu'ya ya-pılan teşekkür ve sempati turla-rı, Sayın Şimşek'in Cumhurbaşkan-ı Yardımcısı Cevdet Yılmaz ile 9 Temmuz'da Katar'a; 13 Tem-muz'da Şimşek ve TCMB Başka-nı Hafize Gaye Erkan'ın Suudi Arabistan'a; 21 Temmuz'da Şim-şek ve Yılmaz'ın BAE'ye yaptık-ları ziyaretler ve ardından 17-19 Temmuz'da Cumhurbaşkanı Er-doğan'ın bu ülkelere gerçekleşt-irdiği ziyaretler Türkiye'nin acil ihtiyaç duyduğu kaynağın sağlanması bakımından elbette önemlidir.

Geçen Cuma JPMorgan ta-rafından organize edilen ya-tırımcı konferansı da, aynı bu temaslar ve neticeleri gibi, yu-karıda belirttiğim kriterler açısından değerlendirilmeye muhtaçtır.

Başka hiçbir şey için olmasa da şeffaflık adına...

**RAUF
TAMER**

rauftamer@posta.com.tr

Birikmiş notlar

Kimse alınmasın ama...
Yerinize **geçici veya kalıcı**
bir adam arıyorlar. Hem de
alenen.
Ama siz hiç aldırıyor,
hâlâ orada oturuyorsunuz.
Kutlanım.
Görevinize ne kadar da aşık
ve sadıksınız.

★

Hayır... Bir dakika.
"Duyanlara
duymayanlara..."
Kemal Bey, CHP tabanını çok
heyecanlandıracak bir açıklama
yapacakmış.
Ne olabilir?
Acaba siyaseti bırakıp eve
çekildiğini mi müjdeleyecek?
- Ay, çok heyecanlanıyorum.

★

Siyasetin yaşı yok.
92 yaşındaki **Altan Öymen**
bile büyük bir şevk'le göreve hazır
olduğunu söylüyor.
Altan abi eskidir ama
eskimemiştir.
Bir de yenilere bakın. 10 yılda
eskiyorlar.

★

Sangül delikanlı adam...
Hem de **ahde vefa** sahibi.
Değer mi değer mi'ye
hiç bakmadan, göğsünü
siper etmiş çalışıyor.
CHP'de **beklenen değişim**,
asıl budur işte.

★

Hakan Çelik'in programında
(CNN TÜRK) **Prof. Dr. Burak
Küntay**'ı dinledim. Dünya'nın
halini konuştular.

Prof. Küntay ne güzel
anlatıyor... Tane tane...
Halk'ın tam anlayacağı biçimde...
Babasının oğlu.

.....
Babası merhum **Barlas
Küntay**... Eski, unutulmaz
turizm bakanlarından...
Sektörün duayenlerinden...
Ve okul yıllarımızdan beri
benim çok yakın arkadaşım.

.....
Prof. oğluyla gurur duydum
ve hatta övündüm... Ne de olsa
yanı baba sayılırım... Doğduğunda
ona **Burak** ismini ben koydum.

.....
Annesi **İnci Hanım**'a selamlar,
sevgiler... Profesörün de
gözlerinden öperim.

★

Son notumuz futboldan.
TRT, yılın haberini verdi.
Galatasaraylılar okusun.
Nedir?
**Cimbom'un Arjantinli
yıldızı Icardi, hayranlarına
el sallamış.**

E ne yapsın çocuk?
Neresini sallasın?
Ayak sallasa gol oluyor.

POSTA

GÜNLÜK ULUSAL GAZETE

İSTANBUL

SİYASİ

Yayın Tarihi :

5.08.2023

Sayfa :

14

Medya Tiraj :

105003

StxCm :

8,35

LOBİ GÜCÜMÜZ AZALIYOR MU?

POSTA Gazetesi Ankara

Temsilcisi Hakan Çelik'in

sunduğu 'Hafta Sonu'na,

Prof. Dr. **Burak Kuntay**

Hakan Çelik

ve Abdullah Eren konuk olacak.

Programda; 'Küresel düzeyde nefret suçları, Türk ve İslam karşıtlığı ile nasıl mücadele edilebilir?', 'Atatürk dizisini yayınlamama kararının arkasında ne var?', 'Türkiye'nin lobi faaliyetlerindeki etkinliği azalıyor mu?' gibi sorular yanıt bulacak. ■ CNN TÜRK / 10.00

NASIL BİR EKONOMİ

HAFTADA 6 GÜN ULUS...

İSTANBUL

EKONOMİ

Yayın Tarihi : 4.08.2023

Sayfa : 1

Medya Tiraj : 42297

StxCm : 192,21

► **AHMET KASIM HAN**

İş nereye gidiyor? /05

İş nereye gidiyor?

KAVANOZUN DİBİ
Ahmet Kasım Han

@Ahmet_K_Han

Hafta başında kaleme aldığım "Äheste çek kürekleri..." başlıklı yazımda Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının (TCMB) Başkan Yardımcılıklarına yapılan atamalar üzerinden bir değerlendirme yapmıştım. Bu atamaların ekonomide "rasyonaliteye dönüş" bakımından bir zemin teşkil ettiğini söylemiş, ancak "potansiyel ihtiva eden [bu] zeminin, gerçek ve kalıcı faydaya dönüşmesinin önünde iki kısım" bulunduğunu ifade etmiştim. Söz konusu kısıtlardan siyasetin tercihleri başlığı altında ele alınabilecekleri anlatmıştım. İkinci kısıttan, ekonominin kırılma noktasından bahsetmekse bu yazıya kaldı. Fakat öncelikle çerçevenin çizilmesi adına önemli bulduğum bir meseleyi açıklığa kavuşturmaya çalışayım.

İlk günden beri bu köşede ekonomide olup biten her şeyin bilinçli biçimde oluşturulmuş iktisadi tercihlerden kaynaklandığını yazıyorum. Konunun, öyle kimilerinin iddia ettiği gibi iş bilmezlikle, hele cehaletle hiç ilgisi yok. Bakmayın hakikati her görenin bunu dillendirmesine. Tercihin kaynağı işsizliğin kısa vadede artışı önlemeyi önceliklendiren, böylelikle geçtiğimiz seçimleri kazanmayı ana hedef olarak konumlayan, siyasi akıl. İş bilen cümle alem de el alem de bunu görüyor. Elbette dillendireni de dilsiz kalani da uzun vadede bu tercihlerin başta işsizlik tüm ekonomik göstergeleri bozma riskini tavandan çıkardığını biliyor.

Tipki yapılan tercihlerin akıldışı karakterleriyle ilgili olarak artık bizim yorum yapmamız gerekmediğı gibi, yukarıdaki paragrafta söylediklerimizle ilgili de yorum yapacak bir şey yok. Hatırlayacaksınız ilk konuyu tartışma konusu olmaktan çıkaran bizzat Hazine ve Maliye Bakanımız Mehmet Şimşek'ti. Şimşek meseleyi "rasyonaliteye dönüş" vurgusuyla ete kemiğe büründürdü. İkinci konu da öyle. Onu ete kemiğe büründürmüş olan da bir önceki Hazine ve Maliye Bakanımız Nureddin Nebati. Haziran 2022'de AK Parti'nin 30. İstişare ve Değerlendirme Toplantısı'nda yaptığı sunumda ne demişti Nebati: "Biz bir yol ayrımına gittik. Enflasyonla birlikte büyümeyi tercih ettik. Yoksa enflasyonu düşürmek için çok sert tedbirler alabilirdik... Bu sistemden dar gelirli hane üretici firmalar, ihracatçılar kâr ediyorlar... Büyüme istihdama da olumlu yansıyor... Biz dar gelirli vatandaşlarımıza yönelik gelirlerini arttırıcı düzenlemeleri yapıyoruz."

Ne diyeyim. Öncelikle her iki bakamızdan da, hakikati ifade etmek noktasında, gösterdikleri samimiyet bakımından, Allah razı olsun. Onlar olmasa taammüden çıkarılan medya gürültüsü ve sissi içerisinde bildiklerimizi de unutacağız. Sayelerinde en azından halen ödemekte olduğumuz ve korkarım daha uzun zaman da ödemeye devam edeceğimiz bu bedelleri niye ödemediğimizin nedenini, nasıldan bilebiliyoruz. İmaen "nas" (Dilbilgisi parantezi: Kesin ve nihai yargı. Dogma. (TDK)), imanen seçimi kazanma inancına çıpalanmış ekonomi yaklaşımının, esasen kesin ve nihai bir tarafının olmadığı zaten görüyoruz. Ekonomi politikasında, äheste de olsa, yapılmakta olan dönüşüm, eski "muteberlerle" yeni "itibarlıların" özgeçmiş farkları da bu duruma şahadet ediyor. Tabii burada mesele sadece bir özgeçmiş meselesine indirgenemez. Ziya Paşa'ya kulak vermek lazım: "Ayinesi işdir kişinin lafa bakılmaz, Şahsın görünür rütbe-i akli eserinde." (İnsanın aynası [yaptığı] iştir, lafa bakılmaz. Bir kişinin aklının seviyesi yaptığı işi gösterir.)

Her iki bakanımızdan da, hakikati ifade etmek noktasında, gösterdikleri samimiyet bakımından, Allah razı olsun. Onlar olmasa taammüden çıkarılan medya gürültüsü ve sissi içerisinde bildiklerimizi de unutacağız. Sayelerinde en azından halen ödemekte olduğumuz ve korkarım daha uzun zaman da ödemeye devam edeceğimiz bu bedelleri niye ödemediğimizin nedenini, nasıldan bilebiliyoruz.

Bütçe açığında hedef 659,4 milyar olarak belirlenmişti. Gerçekleşmelere bakarsanız açık, daha senenin ortasında, Haziran sonu itibarıyla, 483,2 milyar Türk Lirasına vurdu. Sene başında kamu maliyesi dengeleri ülkenin diğer ekonomik verileri arasında görece iyi görünüyordu. Anlaşılan bu nedenle seçim ekonomisi adına üzeri yüklenilmesinde beis görülmedi. Ağır makyajlı olacağı halde bütçe açığı sene sonunda hedeflenenin muhtemelen iki katı civarında gerçekleşecek. Mihrap yerinde kalsın diye torbaya konup TCMB üzerine yüklenen KKM, söz konusu makyajın tek kaleimde en büyük kısmını oluşturuyor. Ancak büyüklüğü öyle ki, torbanın ağızının nasıl büzüleceğı belli değil. Aslında bu yöntemle rekor kıracağı neredeyse kesin bütçe açığının iyice tavandan çıkmasının önüne geçildi. Ama yine de bütçe açığı GS-YH'nin %5'ini aşacak gibi duruyor. Cari açığa, kur ve geçişkenlik üzerinden enflasyon üzerinde baskı yaratarak, büyüyor. Temmuz sonu itibarıyla 57,8 milyar dolarda duruyor. Bu haliyle sene sonu itibarıyla, sene başında TCMB anketi katılımcılarının öngördüğü,

30,7 milyar doların yakınında bile olmayacağı muhakkak. Enflasyon da maşallah. TÜFE Temmuz ayında TÜİK'e göre %9,49 arttı. ENAG'a göre %13,18. Neresinden baksan rekorlara doymuyoruz...

Netice itibarıyla ekonominin, bu rakamlara da yansıyan, kırılma noktasına "rasyonaliteye" sallan yuvarlan dönüş için önemli risk teşkil ediyor. Zira kırılma noktası bu. Tutmaz da kırılırsa, kanaatimce gerçekçi biçimde ancak yerel seçimler sonrasında konuşulabilecek bir konu olan, "rasyonaliteye" tam tur dönüş için yeterli zaman kalmayabilir. O tarihe kadar birikmiş, birikecek iktisadi ve sosyal maliyetler kaçınılmaz olarak artacaktır. Sonuçta, zıyanın derine işlemesi, kırılma noktalarının yapısal karakter kazanması olasılığı. Bu durum, yerel seçim sonrasında da hepten toparlanamayacak veya toparlamanın acısı çok büyük olacak, bir hasarın ortaya çıkması yönünde en büyük riski teşkil ediyor.

Görüntü o ki yerel seçim sonrasına kadar "idare-i maslahat"a devam etmeyi sağlayabilecek üç unsur ön plana çıkıyor. Bunların ilki, Mehmet Şimşek'in ve yeni TCMB ekibinin piyasasındaki kredibilitesi; ikincisi, geçmiş dönem "finansal baskı"nın finans kesimini üzerinde yattığı cebri disiplin sopasının hatırası; üçüncüsü, "Büyük Düzeltme" tabiri ettiğimiz ekonomik ve dış politik dönüşümün sağlanması beklenen sıcak para. Bu sonuncunun ilk maddede sözünü ettiğim piyasasındaki kredibilitesinin sağladığı, ülkenin CDS'ine de yansıyan, risk primi düşüşünden de olumlu etkileneceğı söylenebilir. Bu üçünün ilanıhaye (sonsuz) kadar bir sigorta veya fırsat çerçevesi sağlayamayacağı da aşikâr. İkincinin performans ve yönetime ilişkin vadesi sınırlı, ikincinin piyasasındaki etkisi onu çözünden ziyade sorunun parçası yapıyor, üçüncünün koşulları her daim soru işareti.

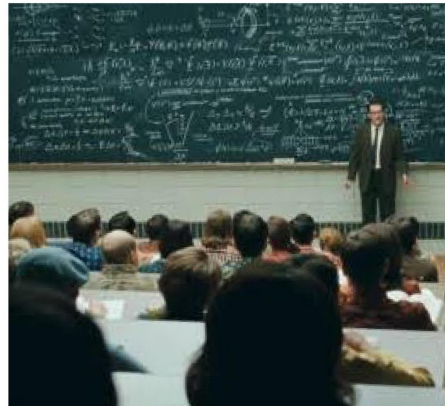
Geleceğe baktarsak manzar-i umumiye (genel görünüm) şöyle: Orta vadede enflasyon yüksek seyredecek; Sabit gelirli ücret artışlarıyla korunmayacakları güne (Vade parantezi: Seçim sonrasına.) kadar hayat pahalılığı karşısında nefes nefese sıkışıp ezilmeye, labirente koşmaya devam edecek; muhtemelen Türk Lirasından kaçış süreci ve dövizin yönü de yukarı olacak. Bugünden Mart'a kadar işsizlik, kredi, döviz, ödemeler dengesi, mal ve hizmet talebinde ters gidebilecek unsurlar kontrol altında tutulsa da (Temenni parantezi: Umarım öyle olabilir.); seçim sonrasında, piyasalara, o güne kadar birikecek hasarın şiddetine bağlı olarak, kısmen iyi gelebilecek, ancak vatandaşın çok acı verecek, bir dönem bizi bekliyor olabilir.

İşin nereye gittiğı Ekim - Kasım 2023'te açıklık kazanacaktır.

Borsa'da olanlarsa şimdilik keyfini çıkarabilir...

GAZETE PENCERE Yayın Tarihi : 2.08.2023
GÜNLÜK ULUSAL GAZETE Sayfa : 1
İSTANBUL Medya Tiraj : 10000
SİYASİ StxCm : 814,66

Üniversite	Pesin Ücret (KDV Dahil)	Üniversite	Pesin Ücret (KDV Dahil)
SABANCI	510,000	ATLAS	247,000
KOÇ	494,000	İSTİNYE	245,100
ÖZYEGİN	475,000	BAHÇEŞEHİR	245,055
KADIR HAS	361,900	BİRÜNİ	243,000
ACİBADEM	350,000	GELİŞİM	240,350
DOĞUŞ	346,667	İŞİK	228,980
BEYKENT	315,512	AREL	206,948
BİLGİ	297,500	KÜLTÜR	204,246
MALTEPE	295,009	ALTINBAŞ	187,200
YEDİTEPE	295,000	TOPKAPI	180,000
MEF	288,000	AYDIN	169,575
OKAN	273,044	HALIÇ	161,500
FENERBAHÇE	261,250	ÜSKÜDAR	145,150
BEYKOZ	252,000	MEDİPOL	130,625

NASIL BİR EKONOMİ

HAFTADA 6 GÜN ULUS...

İSTANBUL

EKONOMİ

Yayın Tarihi : 1.08.2023

Sayfa : 1

Medya Tiraj : 42297

StxCm : 192,77

► **AHMET KASIM HAN**

Âheste çek
kürekleri.../05

Âheste çek kürekleri...

KAVANOZUN DİBİ
Ahmet Kasım Han
@Ahmet_K_Han

Ülkenin gündemi ışık hızında değişiyor. Uzun dönemli etkileri olacak kimi gelişmeleri zamanında değerlendirmek bu açıdan bir zorunluluk. Bu sebeple haftanın bu ilk yazısını güncel gelişmelere ayırma gereksinimi hissediyorum. Müsaadenizle, ekonomi ve dış politikamızın seçim öncesi ve sonrası büyük dönüşümünü neden – sonuç ve amaç – araç ilişkileri bağlamında anlamlı kılmayı sağlayacak bir kavramsal modeli, olaylarla ilişkileri bağlayarak anlatmaya çalıştığım, “Büyük Düzeltme” serisine bu yazılık ara vereceğiz.

Geçen hafta, Perşembe’yi Cuma’ya bağlayan gece yarısı, son dönemin en iddialı insan kaynakları hamlelerinden birine şahit olduk. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkan Yardımcılığına Cevdet Akçay, Fatih Karahan ve Hatice Karahan getirildi. Piyasada, izlenen ekonomi politikasına genellikle eleştirel yaklaşan uzmanlar dahil, bu atamalar olumlu bulundu. Aynı tedbirli iyimserliği paylaştığımı ifade edeyim. (Dahası parantezi: İşin doğrusu bana sorarsanız seçim sonrası oluşmuş mevcut kabine de ortalamada bir öncekinden daha kuvvetli.) Bu noktada Sayın İris Cibre’nin ifadesini temel alarak şu özet yorum yapabilirim: **Yeni Başkan Yardımcılarının, bütünüyle özgür davranabileceklerine kani olmamakla birlikte, liyakat ve yetkinlik bakımından iktisadi kabiliyetlerinin daha yüksek olduğu düşüncesindeyim.** Buna mukabil bir önceki kadroya göre dezavantajları da olabilir. Arkalarındaki siyasi destek yarım gönüllü mü değil mi göreceğiz. Buradaki temel unsur önümüzdeki yerel seçimlerin yarattığı seçmen baskısı. Bu baskıyı dengelerken *yed-i emin* rolünün de esas itibarıyla Sayın Hatice Karahan’a ait olacağı anlaşılıyor. **Bu noktada Hafize Gaye Erkan ve Hatice Karahan dinamiği de önemli olacak.** Her iki hanımefendinin isimlerinin anlamlarından yola çıkarsak, (İletişim stratejisi ve komplo teorileri parantezi: Malumunuz algının “bizden”lik hissine yol açması bakımından bu mevzu önemli. Ayrıca, biz öyle dergi kapağından türetme komplo teorilerinden dünyalar kurmayı da severiz. Eksik mi kalayım şimdi ben?) *mümtâze* (seçilmiş, seçkin) muhafız’ın yanına *sâbıkân* (geçmişten, geçmiş olan) itibarlı bir yardımcı verilerek yine bir denge gözletildi diyebiliriz. Söz konusu atamalar oyununu yeniden başlatmak için bir zemin sağlama potansiyeli-

ne sahip. İşin bu tarafından baktığımızda bir fırsat var. Öte yandan, atamalar sonrası ortaya çıkan manzara bakarak, görmemiz ve anlamamız gereken eşit derecede önemli bir başka konu daha var. Geçmiş dönemin *heterodoks takılan ortodoks ekonomi politikasında*, “sahibinden ihtiyaçtan” yapılan tornistanı müteakip, yarım yol girişilen dönüşümün risk ve getiri analizinin ne gösterdiği.

CDS (Credit Default Swap – Kredi Temerrüt Takası) bu noktada önemli bir gösterge. CDS’in işlevi ülkenin borç ödeme performansı riskini ölçmek. Alınan kredinin borcu alan ülke tarafından ödenmemesinin riskini üstlenmenin bedeli CDS. Borcun ödenmemesi olasılığına ilişkin bir veri teşkil ediyor. Elbette bu ezbere yapılmıyor. Böylelikle CDS söz konusu riski, ilgili ülke, örneğin Türkiye, ekonomisi üzerinde yarattıkları etkiler bağlamında, küresel iktisadi koşullar ve, yine ilgili ülkenin, temel ekonomik göstergelere yansıyan iktisadi durumuyla ilişkilendirmiş oluyor. Buraya bakıldığında ilk söylenebilecek olan Mehmet Şimşek atamasından bu yana CDS’in seyrinin olumlu olduğu. Türkiye’nin 5 yıllık CDS’i bu günlerde, 379lar düzeyiyle son bir yılın en düşük seviyesinde. Peki bu iyi mi?

Ekonomide yapılan tercihlerin toplumsal ve ekonomik bedelinin tüm çıplaklığıyla ortaya dökülmesini yerel seçimlerden sonraya ertelemek için mümkün tüm yolların tüketileceği açık. Söylemde, hasarın sorumluluğunu üstlenmek, kendi tercihlerinden kaynaklanıyor olduğunu kabul etmek, siyasi maliyet içeriyor. Bunun bütünüyle yapılması, zamandan, milattan bağımsız pek mümkün değil.

Vallahi, Temmuz 2022’de patlattığımız 900’ler seviyesine göre, müthiş de diyebilirsiniz. Bu halyle, hala “Kuvvetli Sat” tavsiyesi ne şayan durumda olduğundan dem vurarak, sert de eleştirebilirsiniz. “Daha iyi olacak inşallah”, “yeni başladık”, “durmak yok yola devam”, vs. diyerek umudu da besleyebilirsiniz. Artık içinde yaşadığımız Pol-lyanna’nın rengine (Hazır popülerken Barbie parantezi: Toz pembeden, fuşyaya oradan eflatuna seçin artık.) ve sizin meşrebinize (yaradılışınıza) kalmış. Seçimi yaparken şu bilgiyi de yardımcı olur umuduyla veriyim: ABD’nin 5 yıllık CDS’i bugünler itibarıyla, 35’lerde (Laf aramızda parantezi: Bizi şiddetle kışkırdığı cümlemize malum Almanya’nın 14.85!) Ama dedim ya, **neticede trend ortada bir potansiyelin var olduğunu teyit eder nitelikte.**

Ancak, tüm bu potansiyel ihtiyacı eden zeminin, gerçek ve kalı-

cı faydaya dönüşmesinin önündeki kısıt mevcut. Bunlardan ilki siyasetin tercihleri. İkinciye ekonominin kırılabilirlik düzeyi. İkinciye ilişkin yorumları bir başka yazıya bırakarak, bu yazıda ilkinden bahsedeceğim.

İktidarın önümüzdeki yerel seçimlere kadar bugüne dek izlenen ekonomik tercihlerin yanlışlığını kabullenmeye hazır olmadığı, işi ağırdan alacağı, belli. Bu okumayı iki boyutlu olarak yapmak mümkün. Uygulamada, ekonomide yapılan tercihlerin toplumsal ve ekonomik bedelinin tüm çıplaklığıyla ortaya dökülmesini yerel seçimlerden sonraya ertelemek için mümkün tüm yolların tüketileceği açık. Söylemde, hasarın sorumluluğunu üstlenmek, kendi tercihlerinden kaynaklanıyor olduğunu kabul etmek, siyasi maliyet içeriyor. Bunun bütünüyle yapılması, zamandan, milattan bağımsız pek mümkün değil.

Siyasi pratik ve söylem açısından bu kadar büyük bir *tenakuzun* (çelişkinin) ortaya dökülmesi, sahip olunan algıyı belirleme gücünün kapatma kudreti için bile fazla olacaktır. Gereksiz yere virajda arabayı devirmenin aleni yok, düşüncesi doğal olarak galebe çalacaktır. Kuşkusuz böylelikle maliyetler de büyüyecek ama hepimize malum(!) olduğu gibi *hikmet-i siyaset*, ve dahi *hükümet*, kendine göre bir mantık dayatır. Ayrıca, artık maliyet o kadar tahammül gücü biçimde büyüdü ki, piyasaların ve geniş kesimlerden oluşan ekonominin aktörlerinin derdi geçmişle hesaplaşmaktan çok, geminin daha fazla su almadan limana getirilmesi. Vatandaşın derdi ve gündemi, hesap sormaktan çok, günü ve geleceğini kurtarmağa sığıştı. Durum sıkıntılı. Ancak, gerçek şu ki bu durumun da siyasete açtığı bir alan da var. Ve siyaset de, siyaset olmanın doğası gereği, bu alanı kullanacaktır.

Sonuçta ekonomi yönetiminin bu aralar Yahya Kemal Beyatlı’nın “Çubuklu Gazeli” misali;

“Âheste çek kürekleri mehtâb uyanmasın,
Bir âlem-i hayâle dalan âb uyanmasın.
Âğuş’u nev-bahâr’da,
hâbidedir cihân;
Sürsün sabâh-ı haşr’e kadar,
hâb uyanmasın.”

(Kürekleri yavaş çek mehtap uyanmasın; Bir hayal alemine dalan su uyanmasın. İlkbaharın kucağında uykudadır dünya; Mahşer sabahına kadar sürsün, uyku [bile] uyanmasın.)

Ezcümle iktisadiyatımız (devletin ekonomik durumu), “aman, sakın kimse uyanmasın” temposunda, salan yuvarlan (muddle through) gidiyor. Diliyorum sabahı tatlı gelir. Zira, sabah mahşere kadar her gün doğumunda er geç ve illaki gelecektir. Kaçınmak mümkün değil...

Teknosa, müşteri memnuniyetinde lider marka oldu

Teknosa, Türkiye İtibar Akademisi'nin açıkladığı Müşteri Memnuniyeti Endeksi'nde, "Elektronik ve Perakende" kategorisinde birinci oldu. ● [Sayfa 04](#)

Teknosa, müşteri memnuniyetinde lider marka oldu

Teknosa, Türkiye İtibar Akademisi'nin açıkladığı Müşteri Memnuniyeti Endeksi'nde, "Elektronik ve Perakende" kategorisinde birinci oldu

Benzersiz müşteri deneyimi için tüm kanallarında pek çok yeniliğe ve ilke imza atan Sabancı Holding iştiraklerinden Teknosa, bu alandaki başarılarına bir yenisini daha ekledi. Türkiye İtibar Akademisi'nin [Bursa Teknik Üniversitesi](#) raportörlüğü ve [Beykoz Üniversitesi](#) iş birliğiyle gerçekleştirdiği Müşteri Memnuniyeti Endeksi sonuçlarında Teknosa da yerini aldı. Teknosa, farklı sektörlerden 66 markanın müşteri memnuniyetine göre sıralandığı endekste, "Elektronik ve Perakende" kategorisinde birinci olma başarısını gösterdi. Türkiye'nin 64 ilinde

200'e yakın satış noktasında teknoloji severlerle buluşan Teknosa, en iyi müşteri deneyimini sağlamak için yeniliklerini sürdürecektir.

En yaygın mağaza zinciri

Teknosa İç ve Dış Ticaret A.Ş. 2000 yılında, teknoloji perakendeciliği sektöründe; elektronik, bilişim, iletişim, kişisel bakım ve optik alanlarında satış ve pazarlama platformu oluşturmak üzere, Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş. bünyesinde kuruldu. Teknosa, konusunda uzman çalışanlarıyla teknoloji

alanında en doğru ürünü, en uygun fiyat ve en üstün hizmet kalitesi ile bütünleştirerek tüketicilere sunmayı hedefleyen bir perakende zinciri. Türkiye'de teknoloji perakendeciliğinde hizmet veren ilk ve en yaygın mağaza

zinciri olan Teknosa, bugün mağazaları, [teknosa.com](#) ve mobil platformlarıyla çoklu kanalda kesintisiz hizmet veriyor. Teknosa, Teknosacell markasıyla mobil hat ve iletişim hizmeti veren tek teknoloji perakende şirketi.

Torku ihracatını 5 yılda katlamayı hedefliyor

Pancar Ekicileri Kooperatifleri Birliği (PANKOBİRLİK) Genel Başkanı Ramazan Erkoyuncu, Torku markasıyla 40'tan fazla ülkeye ihracat yaptığını belirterek, "Şu anda 150 milyon dolara yakın ihracatımız var, 5 yıl içinde bunu 300-400 milyon dolara çıkarmayı hedefliyoruz." dedi. Aynı zamanda Konya Pancar Ekicileri Birliği Başkanı da olan Erkoyuncu, Birlik iştiraklerinden Anadolu Birlik Holding çatısı altındaki Konya Şeker firmasının markası Torku'nun faaliyetlerine ilişkin bilgi verdi. Torku'nun bisküvi, çikolata, et ve süt entegre tesisleri bulunduğunu ifade eden Erkoyuncu, "Bunların haricinde ayçiçeği yağı fabrikası, tohum üretme tedarik etme birimi, yem, un, bulgur fabrikası vardır. İçecek için ayrı fabrikaları

vardır, patatesten cips ve soğan-dan soğan halkası üretilen birimi vardır." diye konuştu.

"Biz sağlıklı hiçbir şey yapmayız"

Torku'nun gıda güvenilirliği konusunda yapılan araştırmalarda başta gelen firmalardan olduğuna dikkati çeken Erkoyuncu, modern tesisleriyle gıda üretimi yapan markanın, TSE'nin "Sürdürülebilir Güvenli Üretim Belgesi"ni gıda sektöründe Türkiye'de 3 tesisiyle birlikte alan ilk kurum olduğunu bildirdi.

Erkoyuncu, **Beykoz Üniversitesi, Bursa Teknik Üniversitesi** katkılarıyla Türkiye İtibar Akademisi tarafından Torku'nun 4 farklı kategoride Türkiye'nin en itibarlı markaları arasında yer aldığını dile getirdi.

Türkiye Sigorta, sektörünün En İtibarlıları arasında

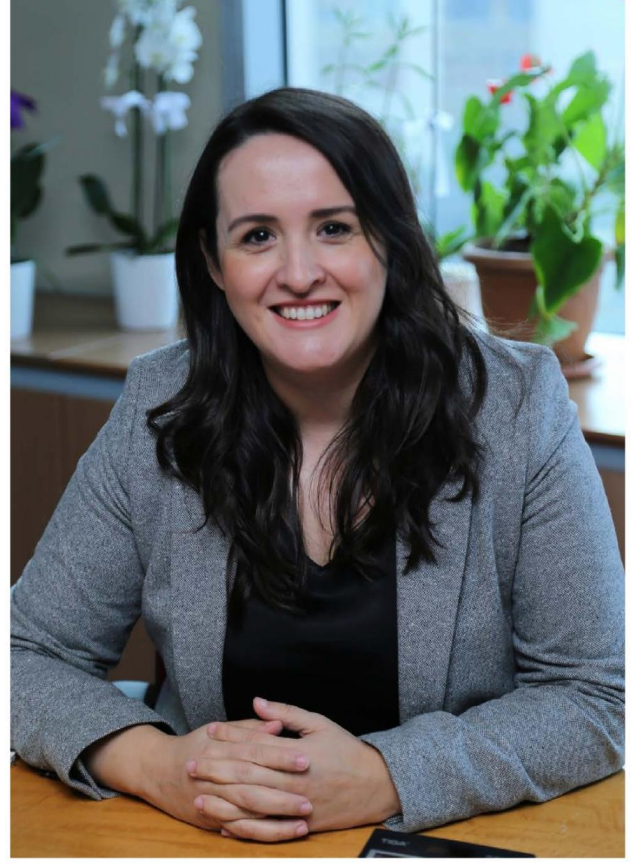
Bu yıl 12'ncisi gerçekleştirilen ve 65 farklı sektörde Türkiye'nin en itibarlı kurum ve markalarının belirlendiği Türkiye İtibar Endeksi Araştırması'nın sonuçları açıklandı. Araştırma 15 Aralık 2022 ile 15 Ocak 2023 tarihleri arasında, **Beykoz Üniversitesi** akademik desteği ve **Bursa Teknik Üniversitesi** raportörlüğünde Türkiye çapında 26 bölgeden yaklaşık 15 bin kişinin katılımı ile gerçekleştirildi.

Türkiye Sigorta, yapılan araştırma sonuçlarına göre sigorta sektöründeki 33 itibarlı firma arasında yer aldı.

Güçlü alan ve yönleri gördük

Türkiye Sigorta Ku-

rumsal İletişim ve Marka Yönetimi Direktörü Selda Çamlıbel Özkoyuncu, "Üç yıl gibi kısa bir süre içinde sigorta sektöründe Türkiye'nin en itibarlı firmaları arasında yer almaktan gurur duyuyoruz. İtibar Endeksi raporu sayesinde gelecek yol haritamızı çizerken kamuoyu ve hedef kitlelerde nasıl algılandığımızı, güçlü yönlerimizi ve güçlendirme-
miz gereken alanları görme fırsatı yakaladık. Araştırma sonucundan çıkan değerli bulgulardan da faydalanarak müşterilerimizin güvenini kazanmaya ve sektördeki öncülüğümüzü pekiştirmeye devam edeceğiz." dedi.

FİNANS VE YAŞAM

Hayatta Sahip Olduklarımızı ve Onlara Neden Sahip Olduğumuzu İyi Düşünmemiz Gerekliyor

“Akademik dünya, benim yaşamımda her zaman yeni bir şeyleri öğrenmeyi sağlayan ve iş hayatımda araştırmaya, finansal uygulamalara merakımdan dolayı bir çok proje entegrasyonunda roller üstlenmem sebebi ile de beni oldukça destekleyen ikinci bir yol olmuştur.”

1840 yılından itibaren her yıl insanların hayatlarına 3 ay ekleniyor. Uzmanlar, bu durumda 2050 yılında insanların ortalama “88 yıl”, 2100 yılında ise “100 yıl” ortalama yaşam beklentisi ile karşı karşıya kalacaklarını tahmin etmektedir. Neticede yaşam süresi açısından 180 yıl öncesinde yaşamadığımız için kendimizi bugün çok şanslı hissedebiliriz. Öte yandan ise, geçmiş zamanlardaki hayatın basitliği ve insanların samimiyeti yönünden bugünü karşılaştırdığımızda ise, kimlerin daha şanslı olduğu çok tartışma götürür bir gerçektir. Günümüzde bir yandan yaşamlarımızın uzadığı ancak elimizdeki

zamanın harcanmasında birçok farklı istekler ile sürekli karşı karşıya kaldığımız da oldukça ironik bir durumdur. Sizlere derginin finans ve yaşam köşesi içerisinde, 50 yılı geçen sene devirdiğim iş ve yaşam deneyimlerinden kısa kısa kesitler vermek istiyorum. Derginin editörü Güzin Övünç’ten bir yazı talebi gelince ilk aklıma gelen TED Ankara Kolejinde Lise Yılığumdaki yazıya tekrar bir bakmak oldu. Ekonomi ile ilk tanışmam Lise 1’de aldığım seçmeli ekonomi dersi ile olmuştur. Yılıktaki da sınıf arkadaşlarının konuya olan ilgimi bildikleri için ileride iyi bir ekonomist veya işletme yöneticisi olabileceğime dair öngörülerde bulunduklarını tekrar hatırladım. Üniversite eğitimi Marmara Üniversitesi İşletme bölümünde tamamladıktan sonra İstanbul Teknik Üniversitesi’nde Yüksek Lisans (MBA) ve daha sonra da Marmara Üniversitesi’nde “Risk Yönetimi” alanında doktora çalışmaları ile akademik yaşamı hiç bırakmadan bir yandan da özel bankaların “Hazine” ve “Risk Yönetimi” bölümlerinde çift kariyer yaparak geçirdim. Akademik dünya, benim yaşamımda her zaman yeni bir şeyleri öğrenmeyi sağlayan ve iş hayatımda araştırmaya, finansal uygulamalara merakımdan dolayı bir çok proje entegrasyonunda roller üstlenmem sebebi ile de beni oldukça destekleyen ikinci bir yol olmuştur.

Prof. Dr. K. Evren Bolgün
Öğretim Üyesi
Beykoz Üniversitesi İşletme &
Yönetim Bilimleri Fak.
www.evrenbolgun.com
evrenbolgun@beykoz.edu.tr

90’lı yıllar Türkiye Ekonomisinde, yüksek enflasyon ve yüksek faizli finansal enstrümanlar üzerinden sağlanıyor olmasının getirdiği bir zorunluluk nedeniyle yüksek kamu finansmanı ihtiyacı, özel bankalar ve büyük kurumsal şirketler tarafından karşılanıyordu. Bu doğrultuda bankaların hazine ve fon yönetimi bölümlerinde kariyer yapmak gençler tarafından o yıllarda çok talep görmekteydi. Üniversite sınavında ilk %1’lik dilim içerisinde olan, yurtdışında eğitim görmüş farklı bilim dallarından bir araya gelen genç parlak beyinler ile birlikte uzun yıllar boyunca çalışma fırsatını yakaladım.

Fakat Türkiye'nin 2001 yılında yaşadığı Bankacılık Krizi finans sisteminin üzerinden silindir gibi geçti. Yüksek döviz açık pozisyonu olan 20'nin üzerinde özel banka iflas etti. 1994 Türkiye, 1997 Rusya, 1998 Asya finansal krizlerini iş kaybı yaşamadan atlattı başarılabildim. Fakat 2001 krizinde yüzlerce fon yönetimi ve hazineci bankacı meslektaşım ile birlikte ben de altı ay kadar işsiz kalmıştım. Türkiye'de o tarihte ilk kez verilmeye başlanan "İşsizlik Sigortası"na başvurarak, devletten altı ay süre ile maaş almıştım. O kartımı halen saklıyorum. 2000'den itibaren gece/gündüz Kültür, Kadir Has, Yeditepe, Özyeğin, Işık...vs gibi birçok farklı özel üniversitede verdiğim Lisans ve Yüksek Lisans dersleri ile hiç bırakmadığım akademik yaşam ile geçirdiğim profesyonel iş hayatımın meyvelerini ekonomik kriz dönemlerinde toplama imkanlarım oldu. Özel sektörde yaşadığım açmazları her zaman akademik yaşıntıyı tercih ederek aşmaya gayret ettim. Hayatta bir kişiye, bir fikre, bir olaya bağlı kalarak hareket etmek ve daha sonra da keşkeler ile yaşamak benim genel yaşam felsefem olmamıştır. "Ya yeni bir yol bulacağım, ya da yeni bir yol yapacağım" şeklinde ilerlemeye hep gayret gösterdim. 2001-2002 yıllarında Türkiye'deki Bankacılık krizi, bir mesleği uzun bir süreliğine ortadan kaldırdığına göre ben kendime yeni bir meslek dalı bulmalıyım. İşte bu yaklaşımın krizden 3-4 sene öncesinde doktora çalışmalarımda hatırı sayılır bir zaman ayırdığım "Risk Yönetimi" alanı oldu. BDDK'nın kurulması ile birlikte ben de Yapı Kredi Bankası'nın Risk Yönetimi bölümünde çalışmaya başladım. İş hayatımın yaklaşık 10.yılında meslek değiştirmiştim. Aynı yıl içerisinde Türkiye'nin uygulamalı ilk

risk yönetimi kitabını bir meslektaşım ile birlikte yazdık. Kitap daha sonra dört baskı daha yaptı. Her ikimiz de 2001 krizinin genç ancak oldukça donanımlı mağdurlarıydık. Kariyerimin ikinci 10 yılı içerisinde, bir sene kadar da Amerikalı bir yönetim firması olan Peppers & Rogers firmasında "Yönetim Danışmanı" rolünü üstlenerek yurtdışında 3.kez meslek değişikliğine de imza atmış oldum. Daha sonrasında bankacılık sektöründeki tecrübelerimi sermaye piyasasında kullanmak üzere o tarihlerde Türkiye'nin en büyük aracı kurumu olan "İş Yatırım"da yönetici olarak çalışmaya başladım. Kurum içerisinde risk yönetimi bölümünü sıfırdan kurarak, 5,5 yıllık emeğin sonunda sistemsel ve organizasyonel açıdan gurur duyduğum 7-8 kişilik genç bir ekibe bölümü devrettim. Herhalde meslek değiştirmekten yorulduğum için olsa gerek bu sefer iş hayatında taraf değiştirerek girişimcilik serüvenine doğru yol almayı tercih ettim. İş Yatırım'da geçirdiğim uzun yıllarda elde ettiğim tecrübe, "Portföy Yönetimi" sektöründe "Notus Portföy Yönetimi A.Ş." markası altında yeni bir finansal kurumu Türkiye'ye kazandırma imkanını bana sağladı. Yönetici Ortak şeklinde beş yıl süren bir girişimcilik deneyimi daha önceki iş tecrübelerime hiç benzemiyordu. Çok daha yoğun, stresli, gece/gündüz devam eden mesailerimiz sonrasında kurumu bugün Türkiye'nin en büyük bağımsız portföy yönetimi şirketi olan "Azimut Portföy A.Ş."ye 2015 sonunda başarılı bir satış işlemi ile devrederek, bir dönemi daha tamamlanmış oldum. (2023 Mayıs sonu 110 Milyar TL yönetilen portföy büyüklüğü) Bir sonraki serüvenim ise, Amerika'lı bir Fintek ve Danışmanlık firması olan "FIS Global"

ile özel üniversitelerde vermekte olduğum Ekonomi, Finans, Portföy Yönetimi, Risk Yönetimi...vs gibi farklı dersler üzerinden akademik alanda devam etmek olmuştur. Yıllar boyunca aldığım iktisat, finans, istatistik, ekonometri, finans mühendisliği gibi derslerden sonra 2019 yılında çok farklı bir alandan tekrar bir lisans diploması almak üzere İstanbul Üniversitesi Uzaktan Eğitim programı AUZEF bünyesindeki "Felsefe" programına yazıldım. Son yıllarda bu farklı alandaki yaşam çizgisi bana aynı zamanda hem öğrenci hem de öğretmen olabilmek fırsatını sunmuş oldu. Özel sektörde yıllarca düzenli olarak tam zamanlı çalıştığım için üniversitelerde tam zamanlı çalışma imkanım hiç olmadı. Bu nedenle de 2008 yılında aldığım Doçentlik ünvanını Profesörlüğe yükseltebilmek için 15 yıl kadar beklemek durumunda kaldım. Malum hayatta her tercih bir vazgeçiş içeriyor. 2022 yılından itibaren artık tam zamanlı bir şekilde Beykoz Üniversitesi'nde Profesör olarak öğrencilerime 30 yılı aşan iş ve akademik hayatımdaki tecrübelerimi aktarıyor olmanın mutluluğu içerisindeyim. Yaşam ve Ömür kavramları üzerinden bu yazıya başladım. Dolayısı ile konuya uygun bir şekilde tamamlamaya çalışayım. İnsanların yaşadıkları yoğun tecrübeler sebebi ile en verimli dönemlerinin 50-65 yaş arası olduğunu yapılan akademik araştırmalar göstermektedir. Ben de bilimsel bulgulara uygun bir şekilde hayatımın geri kalan süresi içerisinde yaşadığım tecrübelerimi gençlerle paylaşmak için yazmaya, anlatmaya ve onlarla birlikte üretmeye, gelişime ayırmaya daha fazla gayret sarf edeceğim. Dilerim ki sektörde çalışan tüm genç meslektaşlarım da hedeflerini hayatta en iyi şekilde başarma azim ve imkanlarına sahip olabilirler.

içindekiler

4 SEKTÖRDEN HABERLER

10 TKYD'DEN

12 BES&OKS

BES FON BÜYÜKLÜĞÜNDE 500 MİLYAR TL EŞİĞİ AŞILDI
Murat Atalay / Genel Müdür / Anadolu Hayat Emeklilik

16 TÜRKİYE YATIRIM FONLARI PİYASASI

Portföy Yönetimi Sektörü 2023 2. Çeyrek Görünümü
Ceren Angılı / Bölüm Müdürü / Pazarlama ve Stratejik Planlama / Yapı Kredi Portföy Yönetimi A.Ş.

20 GELECEĞİN PORTFÖYÜ

Yapay Zekanın Portföy Yönetim Sektöründeki Yeri
Suat Can Şimşek / Kıdemli Portföy Yöneticisi Yardımcısı / İş Portföy

22 FON YÖNETİMİ

İş Portföy Tev Eğitime Destek Serbest Fon ile Eğitime Daimi Destek
Emre Huntürk / Müdür Yardımcısı / Çoklu Varlık Portföy Yönetimi Bölümü / İş Portföy

24 RAPOR

Portföy Yönetim Şirketleri Değer Yaratıyor
Deniz Kahrman / Kıdemli Uzman / Araştırma ve İstatistik / TSPB

26 Portföy Yönetiminde Web3 ile İnovasyon

Murat Alsan / Ülke Başkanı / KPMG Türkiye

28 RİSK YÖNETİMİ

Portföy Yönetiminde Faiz Riski Etkileri ve Risk Ölçüm Teknikleri
Serhan Yürüten / Bölüm Müdürü / Risk Yönetimi / Yapı Kredi Portföy

32 FINTECH

Yapay Zekanın Büyük Gücü
İskender Ada / VP of Business Development & Shareholder / Magnus AI

34 Fon Dünyasında Yeni Değerleme Yönergesi ile Oyunun Kuralları Artık Daha Net!

Murat Atar / Fon Yönetimi ve Kolektif Saklama Direktörü / İnfinia Yazılım A.Ş.
Safiye Yeşilirmak / Kıdemli Ürün Yöneticisi / İnfinia Yazılım A.Ş.

36 FON PLATFORMLARI

Yatırım Fonlarına Start - Up Dinamiği Geldi – YANCEP
Ege Ertöz / Yancep Kurucu Ortağı
Hilmi Kaya / Yancep Kurucu Ortağı

38 YATIRIM DANIŞMANLIĞI

Portföy Yönetiminde Yatırım Danışmanlığı Lisansı
Alim Telci / Genel Müdür / Re-Pie Portföy

40 SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

Sürdürülebilir finans ormanı üzerinden bir rota çizmek
Alim Telci / Genel Müdür / Re-Pie Portföy

TEMMUZ-AĞUSTOS-EYLÜL 2023

42 STRATEJİST

El Nino

Hüseyin Akar / Strateji ve Araştırma Müdürü / TEB Portföy

44 YABANCI KONUK

Climetrics Fonları Çevresel Performanslarına Göre Derecelendiriyor

Laurent Babikian / Global Director of Data Products / CDP

46 ALTERNATİF FONLAR

ALTERNATİF YATIRIM FONLARI BÜLTENİ - 2023 2. ÇEYREK

RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş.

50 DAVRANIŞSAL FİNANS

Sentiment Analizi ve Davranışsal Finans

Aygün Çalışkan / Genel Müdür Yardımcısı / Zephlex-Sentiment Algo

52 FİNANS TARİHİ

Paranın Tarihinde Sıcak Temmuz

Ali Perşembe / Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı / SAHA Rating

54 FON DÜNYASI FON DÜNYASINDAN HABERLER

Halim Çun / Yönetim Kurulu Başkan Vekili / Inveo Portföy Yönetimi A.Ş.

61 KONFERANS AJANDASI

62 FİNANS VE YAŞAM

Hayatta Sahip Olduklarımızı ve Onlara Neden Sahip Olduğumuzu İyi

Düşünmemiz Gerekıyor

Prof.Dr.K.Evren Bolgün / Öğretim Üyesi / [Beykoz Üniversitesi](#) İşletme & Yönetim Bilimleri Fak.

64 YATIRIMCI KİTAPLIĞI

Derleyen: Levent Gürses

66 KİTAP KÖŞESİ

İlayda Arı

68 SANAT

Bodrum'un SANAT OTELİ:Casa dell'Arte Bodrum

Hazırlayan: Deha Çun

EFAMA

70 Avrupa Yatırım Fonları Birinci Çeyrek 2023 Görünümü

72 Dünya Yatırım Fonlarında 2023 1. Çeyrek Görünümü

74 **EquityRT:** Küresel Ekonomik Gelişmeler: ABD Enflasyonu, İngiltere'nin Kamu Borcu ve Türkiye Ekonomisindeki Son Durumlar

TÜRKİYE SEKTÖR VERİLERİ

78 FON TRENDLERİ 2023 2. ÇEYREK

82 YATIRIM VE EMEKLİLİK FONLARINDA 2023 2.ÇEYREK

Zincir markette "İtibarını" artırmayı sürdürüyor

Türkiye'nin en fazla mağazaya sahip zincir marketi A101, İtibar Endeksi araştırmasına göre süpermarket kategorisinde Türkiye'nin en itibarlı markası oldu. Türkiye İtibar Akademisi tarafından bu yıl 12.'si yapılan ve 65 farklı sektörde faaliyet gösteren kurumların itibarlarının ölçüldüğü araştırmada, katılımcıların yüzde 44,9'u Türkiye'nin en fazla mağazaya sahip zincir marketi A101'i süpermarket kategorisinde en itibarlı marka olarak seçerek birinci sıraya yerleştirdi. Türkiye İtibar Endeksi araştırması, Türkiye İtibar Akademisi tarafından [Bursa Teknik Üniversitesi](#) ve [Beykoz Üniversitesi](#) iş birliği ile bu yıl 15 Aralık 2022 - 15 Ocak 2023 tarihleri arasında 26 bölge ve 72 ilde toplam 15 bin kişiyle görüşülerek gerçekleştirildi.

Hızlı büyüme ve atılımlar

Araştırma sonuçlarına göre A101, süpermarket sektöründe yer alan diğer 35 marka arasından en yüksek puanı elde ederek Türki-

ye'nin En İtibarlı Markası olmaya hak kazandı. Araştırmaya katılan tüketiciler, A101'in hızla büyüyen ve atılımlar yapan bir şirket olmasının; üstün hizmet ve ürün kalitesi sunmasının; yeniliklere, teknolojiye ve tasarıma önem vermesinin; sektöründe öncü olma özelliği

taşımalarının ve sektöründe lider konumda yer almasının, A101'i en itibarlı şirket yapan en önemli beş faktör olduğunu belirtti. Süpermarket kategorisinde itibarlı görülme oranı bakımından ilk sırada yer alan A101, ikinci sıradaki rakibinin yaklaşık iki buçuk katı orana sahip oldu.

SAKARYA SÖZ

HAFTADA 6 GÜN YERE...

SAKARYA

SIYASİ

Yayın Tarihi : 10.08.2023

Sayfa : 1

Medya Tiraj : 623

StxCm : 47,7

Sakarya ve sağık

Türkiye haritası ve illerin üzerinde de rakamlar görölüyor.

Harita ve istatistiki bilgiler "kartostat" isimli internet sitesinin sosyal medya paylaşımlarında alındı.

Haritada illerin üzerindeki rakamlar yüzbin kişi başına toplam hastane yatak sayısını belirtiyor.

Rakamların dili; Sakarya'da yüzbin kişiye 217 yatak!

Sezai Matur
Sayfa 7'de

Sakarya ve sağlık

Türkiye haritası ve illerin üzerinde de rakamlar görülmüyor.

Harita ve istatistiki bilgiler "kartostat" isimli internet sitesinin sosyal medya paylaşımlarında alındı.

Haritada illerin üzerindeki rakamlar yüzbin kişi başına toplam hastane yatak sayısını belirtiyor.

Rakamların dili; **Sakarya**'da yüzbin kişiye 217 yatak!

Dünyanın sayısı, Türkiye'nin en büyük şehri olan İstanbul'da yüzbin kişiye 300 yatak,

Komşumuz Bolu'da ise bizim iki katımızdan bile fazla; 478 yatak düşüyor.

Nüfus açısından **Sakarya**'ya yakın olan Eskişehir'de ise neredeyse bizim tam iki katımız; 423 yatak.

Marmara bölgesinde ki en düşük sayı **Sakarya**'da

Erzurum'da ise yine bizim iki katımızdan bile fazla; 478 yatak.

Elazığ ise 537 yatakla **Sakarya**'nın tam 2.5 katı.

Bu oranların Şehir Hastanesi tamamlandığında **Sakarya**'ya lehine değişeceği muhtakkak. Ama ondan önce de yapılması gerekenler var.

Sakarya'da "Afiliye" diye tanımlanan, 'Devlet Hastanesinin' **Sakarya Üniversitesi Tıp Fakültesi**'ne kullandığı bir ara model var.

Hastanesinin tüm ekipmanları, elemanları Sağlık Bakanlığı'nın, **öğretim** üyeleri ise **Sakarya Üniversitesi (SAÜ)**'nin.

Afiliye Sistem, tıp **fakültelerinin** kuruluş aşaması için anlamlı olabilir ama artık **SAÜ Tıp Fakültesinin** kuruluşu 15 yılı aştı.

Araştırma yapması gereken Profesörlere, Doçentlere, afiliye sisteminde sadece uzman hekimlerin yapması gereken muayene işlemleri yaptırılıyor.

Hastanesi olmayan bir Tıp **Fakültesi**'nin öne çıkması, araştırma yapması mümkün değil. Profesörleri, doçentleri uzman gibi istihdam etmek potansiyeli boşa harcamaktır.

SAÜ ile aynı kanunla kurulan **Kocaeli Üniversitesi**'nin kuruluşunda Tıp **Fakültesi** varken **SAÜ**'de **İlahiyat Fakültesi** vardı.

SAÜ Tıp Fakültesi'ne 2008-2009 Eğitim-Öğretim yılında da

öğrenci alımına başlandı ve 2012 yılına kadar **öğrenciler** eğitimlerini **Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi** bünyesinde aldı.

2007 yılında **SAÜ Tıp Fakültesinin** kurulması için mücadele veren o zamanki Rektör **Prof. Dr. Mehmet Durman** hem şehirde hem de **SAÜ** tarihinde sadece başarılarıyla değil vizyonu da anılıyor ve anılmaya devam edilecek. Taa ki bu başarı ve vizyon aşılsana kadar.

Rektör **Mehmet Durman**'ın bu başarısı ve vizyonu ancak Tıp **Fakültesine** kendi hastanesini kazandırmakla aşılabilir.

Şimdiki Rektör Prof. Dr. Hamza Al'dan da bu şehrin beklentisi artık Tıp **Fakültesine** hastane kazandırmasıdır.

Rektör Hamza Al'ın araştırma **üniversitesi** olma hedefi, kendi çalışma arkadaşlarına daha fazla kadro vermek için anlamlı olabilir ama şehir **üniversiteden** aldığı sağlık hizmetine bakar.

Rektör Hamza Al, Tıp **Fakültesine** hastane kazandırmazsa, biz yine **Mehmet Durman** döneminin başarılarını, şehre ve **üniversiteye** kazandırdıklarını ve vizyonunu konuşuyor oluru.

Alandüzünde Şehir Hastanesi'nin binaları yükseliyor.

Sakarya'da (**SAÜ**) ile birlikte ve **Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi (SUBÜ)**'de var.

Artık hemen her **Üniversite**'de Tıp **Fakültesi** var.

Hazır şehir hastanesi gibi ciddi bir yatırım yapıyorken, SUBÜ de Tıp **Fakültesini** kurmalı ve geçiş sürecinde "Afiliye" hizmet vermeli.

SAÜ Tıp Fakültesi kurulduğunda **öğrenciler** ilk üç yıl **Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesinde** eğitim gördükleri gibi SUBÜ'nün de **öğrencileri** ilk üç yıl **SAÜ**'de eğitim görebilir.

Hem **SAÜ**'nün hem de SUBÜ'nün rektörleri bunu projelendirdikleri takdirde tüm siyasilerin sonuna kadar destekleyeceklerine eminim.

Sakarya'nın sağlık alanındaki geri kalmışlığı ancak bu şekilde telafi edilebilir.

SAÜ Rektörü Hamza Al ve SUBÜ Rektörü Mehmet Sarıbayık bu atılımları yaparlarsa **Mehmet Durman** gibi hem şehrin hem de **üniversitelerinin** tarihlerinde başarıyla anılırlar.

Üniversite adaylarına *tercih tüyoları*

Uzmanından üniversite öğrencisi adaylarına tercih tüyoları

Tercih döneminde üniversite adaylarının uzmanlardan destek alması gerektiğini belirten **Beykoz Üniversitesi** Genel Sekreteri **Serpil Süer**, "Adaylar, tercih yaparken puana göre değil başarı sırasını dikkate almalı. Tercih listesini oluşturmadan önce de en çok istedikleri bölümlerden bir sıralama yapmalı" diyerek adaylara üniversite tercihi için tüyolar verdi.

Üniversite adaylarının heyecanla beklediği Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) sonuçları açıklandı. Birinci oturum olan "Temel Yeterlilik Testi'ne (TYT) giren adayların 2 milyon 995 bin 399'unun, ikinci oturum olan Alan Yeterlilik Testi'ne (AYT) giren adayların 1 milyon 980 bin 480, Yabancı Dil Testi'ne giren adayların ise 173 bin öğrencinin sınavı geçerli sayıldı.

Adaylar, 27 Temmuz itibarıyla 8 Ağustos tarihine kadar tercihlerini yapacaklar. Bu yıl devlet ve vakıf üniversitelerinde ön lisans programlarında 388 bin, lisans programlarında ise 465 bin kontenjan belirlendi.

"ÖLÇÜT, BAŞARI SIRASI OLMALI"

Beykoz Üniversitesi Genel Sekreteri **Serpil Süer**, üniversite adaylarına dikkat etmeleri gerekenleri anlattı.

Öğrencilerin tercih yaparken faydalanabilecekleri önerileri sıralayan Süer şunları söyledi: "Adayların, tercih listelerini hazırlarken yaptıkları en büyük yanlış puana göre tercih listelerini oluşturmaları.

Burada ölçüt başarı sırası olmalı. Tercih listeleri oluşturulurken ilk adım başarı sırasını dikkate almak, ikinci adım ise istedikleri bölümleri değerlendirmek. Sonrasında ise yapılması gereken şey tercihler için ÖSYM'nin ilan etmiş olduğu 27 Temmuz-8 Ağustos 2023 tarihleri arasında tercihlerini sisteme girmek.

Listeyi oluştururken göz önünde bulundurulması gereken en önemli noktalardan biri ise, başarı sırasına uygun bir tercih havuzu oluşturmak. Adaylar, listelerini üç etapta tamamlayabilirler. Önce başarı sıralarının yetmediğini düşündükleri ancak çok istenilen birkaç bölüm yazılmalı, sonrasında kendi başarı sıralarına yakın bölümlerden seçimler yapılmalı, listenin sonuna doğru ise tedbirli olmak adına kendi başarı sıralarının gerisindeki bölümlerden seçimler yapılmalı.

"TERCİH LİSTENİZİ HAZIRLAMADAN ÜNİVERSİTELERİ ZİYARET EDİN"

Adayların Tercih

ve Tanıtım günleri düzenleyen üniversiteleri mümkünse ziyaret etmeleri gerektiğini belirten Süer, akademik kadro ile de görüşülmesinin faydalı olacağını aktardı.

Ziyaret edilemiyorsa üniversitelerin online tercih danışmanlığı hizmetlerini hatırlatan Süer, öğrencilere tercih yaparken uzmanlardan yardım almaktan çekinmemeleri gerektiğini söyledi.

Öncelikli olarak adayların kendilerini tanımları gerektiğini aktaran Süer, "Öğrenciler, ilgi ve yeteneklerini ön plana almalı ve tercih etmeyi düşündükleri bölümlerle ilgili meslekleri araştırmalı.

Aynı zamanda yaşadığımız çağın yetkinlik çağı olduğunu biliyoruz.

Bu sebeple öğrenciler hangi bölümü tercih ederlerse etsinler yetkinliklerin geliştirilmesi önemli.

Adaylar, yetkinlik geliştirme noktasında

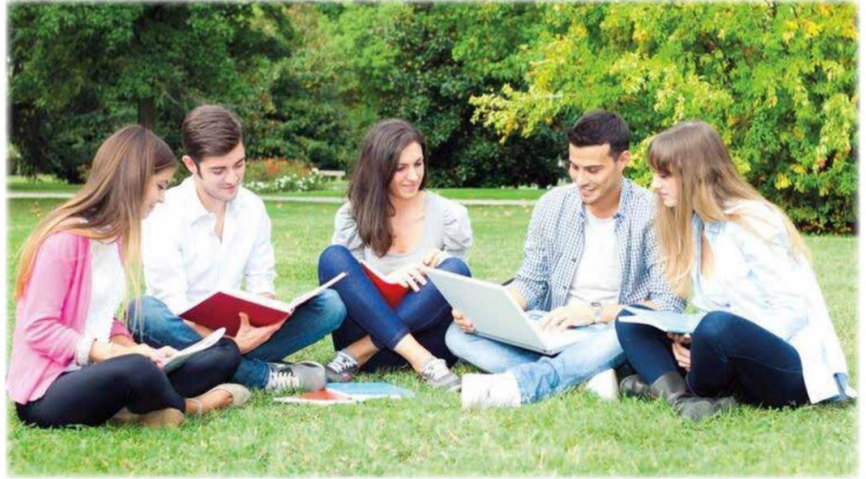
tercih listesindeki üniversiteleri araştırmayı unutmamalı" diye konuştu.

SIRALAMAYA DİKKAT

Geçtiğimiz yıl kaldırılan baraj uygulamasının daha çok adayın tercih yapabilmesine olanak sağladığını belirten Süer, "Unutmayın ki, YKS bir sıralama sınavı. Önemli olan puan türünde adayın kaçınıcı sırada olduğu.

Öğrencinin bir bölüme yerleşip yerleşmeyeceği, kaçınıcı sırada olduğu ve o bölümün geçtiğimiz yıl en son kaçınıcı sıradan öğrenci aldığına bakılarak karar verilebilir. Burada puanı baz almak yanlış olacaktır" ifadelerini kullandı.

Süer, vakıf üniversitesi tercih edecek adaylar için ücret, burs ve indirim detaylarını öğrenmelerini, öğrenim ücretleri noktasında bilgi almaları gerektiğini de hatırlattı.

GELECEĞİN RAYLI SİSTEM PROFESYONELLERİ YETİŞİYOR

İBB iştiraki Metro İstanbul, **Beykoz Üniversitesi** ile sektöre nitelikli iş gücü yetiştirmek amacıyla kapsamlı bir iş birliği protokolü imzaladı. 34 yıllık işletmecilik deneyimine sahip kent içi raylı sistemlerin lider markası Metro İstanbul, kentin Raylı Sistemler İşletmeciliği alanında eğitim veren tek üniversitesi **Beykoz Üniversitesi** ile sektöre nitelikli iş gücü yetiştirecek 'Raylı Sistemler Temel Eğitim Sertifika' Programı'na başlıyor. Program, **Beykoz Üniversitesi** tarafından eylül ayı itibarıyla başvurulara açılacak. İlk program, ekim ayında başlayacak. İş birliği protokolü kapsamında düzenlenecek sertifika programı ile; raylı sistemler işletmeciliğinde ihtiyaç duyulan tren sürücülüğü, istasyon amirliği, kumanda merkezi uzmanlığı alanlarında sektöre nitelikli işgücü yetiştirmek ve gençlerin raylı sistemlere ilgi duymalarını sağlamak amaçlanıyor. Sertifika programında önceliği kadınlara veren Metro İstanbul ile **Beykoz Üniversitesi**, katılımcılara yol-hat bilgisinden

güç bilgisine, sinyalizasyondan entegre yönetim bilgisine kadar geniş yelpazede eğitim olanağı sunuyor. Eğitim iş birliği protokolü kapsamında teorik eğitimler üniversite bünyesinde verilirken, uygulamalı dersler Metro İstanbul Akademi bünyesinde eğitmenlerimiz tarafından istasyon ve atölyelerimizde gerçekleştirilecek.

haberler

Metro İstanbul ve Beykoz Üniversitesi Raylı Sistem Profesyonellerini Yetiştiriyor

İstanbul Büyükşehir Belediyesi işti-
raklerinden Metro İstanbul, Beykoz
Üniversitesi ile sektöre nitelikli iş gücü
yetiştirmek amacıyla kapsamlı bir işbirliği
protokolü imzaladı.

34 yıllık işletmecilik deneyimine sahip
kent içi raylı sistemlerin lider markası
Metro İstanbul, kentin Raylı Sistemler
İşletmeciliği alanında eğitim veren tek
üniversitesi olan Beykoz Üniversitesi
ile sektöre nitelikli iş gücü yetiştirecek
Raylı Sistemler Temel Eğitim Sertifika
Programı'na başlıyor.

Metro İstanbul ve Beykoz Üniversitesi
arasında yapılan Eğitimde İş Birliği Proto-
kolü 13 Temmuz Perşembe günü Metro
İstanbul Alibeyköy Yerleşkesi'nde ger-
çekleşen imza töreni ile duyuruldu. İş
birliği protokolü kapsamında düzenle-
necek sertifika programı ile raylı sistem-
ler işletmeciliğinde ihtiyaç duyulan tren
sürücülüğü, istasyon amirliği, kumanda
merkezi uzmanlığı alanlarında sektöre
nitelikli işgücü yetiştirmek ve gençlerin
raylı sistemlere ilgi duymalarını sağlamak
amaçlanıyor.

Sektör İhtiyaçlarına Yönelik Yeni Bir Program

Sertifika programında önceliği kadınlara
veren Metro İstanbul ile Beykoz Üniver-
sitesi katılımcılara yol-hat bilgisinden
güç bilgisine, sinyalizasyondan entegre
yönetim bilgisine kadar geniş yelpa-
zede eğitim olanağı sunuyor. İş birliği
kapsamında konuşan Beykoz Üniver-
sitesi Rektörü Prof. Dr. Mehmet Dur-
man sertifika programı için son derece
heyecanlı olduklarını söylerken şunları
belirtti; "Beykoz Üniversitesi olarak 2008
yılından bugüne iş dünyası ve toplu-
mun ihtiyaç duyduğu niteliklere sahip
mezunlar yetiştiriyoruz. Bununla birlikte
Yaşam Boyu Öğrenme Merkezimizin
çatısı altında düzenlediğimiz eğitim-
ler ile bireylerin, kurum ve kuruluşların
ihtiyaç duydukları gelişim alanlarına
katkı sunmaya devam ediyoruz. Metro

İstanbul ile birlikte hayata geçirdiğimiz
bu sertifika programı ile raylı sistem-
ler işletmeciliği alanında hem sektö-
rün ihtiyaç duyduğu donanımlı işgücü
yetiştirmeyi hem de sektörün gelişimine
katkı sağlamayı hedefliyoruz. Beykoz
Lojistik Meslek Yüksekokulu Raylı Sis-
temler İşletmeciliği Akademisyenleri ve
Metro İstanbul Akademi Uzmanları ile
hayata geçirilecek olan sertifika pro-
gramı ile Beykoz Üniversitesi'nin temel
değerlerinden olan kent içi, ulusal ve
uluslararası raylı sistemler taşımacılığı
ve ulaştırma sektörlerinin geliştirilmesi
amacıyla ihtiyaç duyulan nitelikli iş
gücünün yetiştirilmesi hedeflenmek-
tedir. 5 hafta sürecek olan yoğunlaş-
tırılmış teorik ve saha eğitimleri son-
rasında katılımcıların iktisadi, idari ve
iletişimsel becerilerle donanmış; küre-
selleşmenin de etkisiyle giderek çok
kültürlü bir nitelik kazanan günümüz
toplumunda becerilerini ulusal ve ulus-
lararası ortamda toplumun ve sektö-
rün hizmetine sunabilecek; değişime
ayak uydurma, karar alma ve problem
çözme ve öğrenme becerileri gelişmiş;

girişimci bireyler olarak bu programı
tamamlamalarını amaçlıyoruz."

İstanbul'da Raylı Sistemlerin Altın Çağında Bu İş Birliği Sektörün Geleceğini Belirleyecek

Metro İstanbul Genel Müdürü Özgür
Soy; "İstanbul tüm dünyada 'aynı anda
10 metro inşa eden şehir' olarak anılıyor.
Büyükşehir Belediye Başkanımız Ekrem
İmamoğlu'nun döneminde sadece inşa
edilen yeni hatlarla değil, işletme kalitesi
alanında aldığımız ödüllerle, dünyanın
dört bir tarafında yürüttüğümüz proje
ve müşavirlik işleriyle ve Ar-Ge Merke-
zimizin gururu, yerli tramvay aracımız
TRAM34'le tüm dünyada ses getiriyoruz.
Bu dönem ileride İstanbul'un raylı
sistemlerde altın çağı olarak anılacaktır.
Hızla gelişen devrimsel teknolojiler ile
birlikte bazı mesleklerin yok olacağını
ve yeni mesleklerin doğacağını biliyoruz.
Ulaşımın geleceğinin raylı sistemlerde
olduğuna inanıyoruz, dolayısıyla bu
alandaki meslekler Türkiye'nin yükselen
yıldızları arasında olacak ve doğal olarak
yetiştirmiş iş gücü ihtiyacı ortaya çıkacak.

Kısa süre önce açtığımız 'Metro İstanbul Akademi' bu ihtiyaçtan doğdu. Burada sektöre yönelik teknik kadrolar yetiştirmek ve mevcut çalışanlarımızın gelişimini sağlamak üzere teorik ve uygulamalı dersler veriyoruz. UITP Akademi (Uluslararası Toplu Taşıma Birliği) ile anlaşma yaparak eğitimlerimizi uluslararası bir platforma taşıdık. Öte yandan liseler ve üniversiteler ile geliştirdiğimiz iş birliklerini sürdürülebilir hale getirmek için de projeler geliştiriyoruz.

Beykoz Üniversitesi ile bu vizyonumuza paralel olarak bir sertifika programı başlatıyoruz. Yaptığımız eğitim iş birliği protokolü kapsamında teorik eğitimler üniversite bünyesinde verilirken uygulamalı dersler Metro İstanbul Akademi bünyesinde, eğitimlerimiz tarafından istasyon ve atölyelerimizde gerçekleştirilecek" dedi.

Metro İstanbul'un toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadın istihdamı konularında yaptığı çalışmalarla çeşitli ödüller aldığını ve örnek gösterildiğini vurgulayan Özgür Soy "Tüm dünyada erkek egemen bir sektör olan raylı sistemlerde faaliyet gösteren Metro İstanbul, başlattığı toplumsal cinsiyet eşitliği hareketi ile önemli adımlar atıyor. Sektörde kadın çalışan sayısını yüksek oranda artıran Metro İstanbul, tüm kadınlara hem ilham veriyor hem de onları cesaretlendiriyor. Bu sertifika programının raylı sistemler sektöründe kariyer yapmak isteyen kadınlar için de güzel bir fırsat olacağını düşünüyoruz" diye belirtti.

Soy, "Gençler meslek seçimlerinde raylı sistemlere ilgi duymuyor, tercihlerinin başında gelmiyor. Özellikle kadınlar raylı sistem alanında kariyer planlaması yapmayı düşünmüyor, hayal etmiyor. Gençlerin geleceğin ulaşım modu olan raylı sistemler alanına daha fazla ilgi duyması ve meslek tercihlerinde yer vermesi amacı ile çalışmalarımızı çeşitlendirmeyi, teknik ve mühendislik alanlarında da üniversite iş birlikleri gerçekleştirmeyi hedefliyoruz. Sadece üniversiteler ile değil, bir adım öncesinden başlayarak meslek liseleri ile de iş birlikleri geliştirmek üzere çalışıyoruz.

Raylı sistemler liseler ve üniversitelerin de öncelikleri arasında değil maalesef. Sektörümüzdeki nitelikli iş gücü ihtiyacını görüp raylı sistemler işletmeciliği bölümünü kuran **Beykoz Üniversitesi**'ne teşekkür ediyoruz. Raylı Sistemler Temel Eğitim Sertifika Programı'nın hayırlı olmasını diliyoruz" diye konuştu.

Doğru İşe Doğru İnsan Seçmenin Yolu Eğitimden Geçiyor

Metro İstanbul Alibeyköy Yerleşkesi araç bakım atölyesinde gerçekleştirilen iş birliği imza töreninde konuşan İstanbul Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter Yardımcısı ve Metro İstanbul Yönetim Kurulu Başkanı Zeynep Neyza Akçabay, "İstanbul Büyükşehir Belediyesi olarak gençlerin mesleki gelişimleri ve istihdamı için büyük emek sarf ediyoruz. Bölgesel istihdam ofislerinde bugüne kadar yaklaşık 117 bin kişiye istihdam yarattık.

Metro İstanbul'da ise, 2019 yılından bu yana yaklaşık 1200 kişinin işe alımını gerçekleştirdik. Raylı sistemler gibi spesifik bir alanda yetmişmiş iş gücünü piyasadan hazır bulabilmek oldukça güç. Doğru işe doğru insanı seçmenin yolunun eğitimden geçtiğini biliyoruz. Önümüzdeki 5 yıl içinde açılacak hatlar göz önüne alındığında Metro İstanbul'un büyük bir istihdam potansiyeli olduğunu söyleyebiliriz. Üniversiteler ile yaptığımız iş birlikleri ile aslında raylı sistemlerin geleceğine yatırım yapıyoruz. Metro İstanbul adına attığımız bu imza ile sektörün ekosistemini geliştirmek için önemli bir platformu hayata geçiriyoruz. Son yıllarda ortaya koyduğumuz vizyonla sadece Metro değil, tüm İBB ve iştirakleri gençler için çekici bir işveren haline geldi. Çünkü biz gençlere basit bir yaklaşımla kendi kendini yetiştir ve sonra bize gel demiyoruz. Elimizi uzatarak ihtiyacımız olan alanlarda istenen becerileri elde edebilmeleri için önlerine fırsatlar koyuyoruz" dedi.

Raylı Sistemler Temel Eğitim Sertifika Programı Hakkında

Raylı sistem işletmecilerinin ihtiyaç duy-

duğu tren sürücülerini, istasyon amirlerini, kumanda merkezi kadroları gibi işletme iş gücünün yetiştirilmesinde temel eğitimleri içeren Raylı Sistemler Temel Eğitim Sertifika programına ilişkin süreçlerin yapılandırılması ve uygulanmasını içermektedir.

- Raylı Sistemler İşletmeciliği Sertifikası eğitim süresi 5 hafta olarak yapılandırılmıştır. Eğitim 7 farklı modülden oluşmaktadır. Bu modüller;
 1. Yol-Hat Bilgisi,
 2. Güç Bilgisi,
 3. Sinyalizasyon Bilgisi,
 4. Raylı Sistem Araç Bilgisi,
 5. İşletme Bilgisi,
 6. Entegre Yönetim Sistemi,
 7. Örgüt Kültürü ve Ekip Çalışması, olarak planlanmıştır.
- Sertifika programı kapsamında üniversite tarafından 60 saatlik teorik ve Metro İstanbul tarafından 20 saatlik saha olmak üzere toplam 80 saat eğitim verilecektir. Saha eğitimleri için Metro İstanbul alanları kullanılacaktır.
- Katılımcılardan teorik ve saha eğitimleri için ayrı olmak üzere toplamda %70 devam zorunluluğuna uymaları beklenmektedir.
- Raylı sistemlerle ilgili ilk 5 modülün eğitimleri Metro İstanbul Akademi'nin uzman eğitimcileri tarafından verilecektir. Kalite ve kişisel gelişimle ilgili iki modülün eğitimleri üniversitenin tayin edeceği öğretim görevlileri tarafından verilecektir.
- Bu sertifika programı **Beykoz Üniversitesi** tarafından eylül ayı itibarıyla ile başvurulara açılacaktır.
- İlk program Ekim ayında başlayacaktır.
- Bu iş birliği kapsamında daha sonraki etaplarda Metro İstanbul çalışanları da üniversitenin eğitimlerine dahil edilerek Metro İstanbul Akademi çatısı altında verilen eğitimlerin akademik bir disipline sahip olması sağlanacaktır.

SEKTÖRÜN EĞİTİMLİ ÇALIŞAN İHTİYACINA ÜNİVERSİTELERDEN DESTEK

LOJİSTİK SEKTÖRÜ GELECEĞİN MESLEKLERİ ARASINDA YERİNİ ALIRKEN, SEKTÖRÜN EĞİTİMLİ ÇALIŞAN İHTİYACI DA ARTIYOR. ÜNİVERSİTELER BU İHTİYACI KARŞILAMAK İÇİN LOJİSTİK YÖNETİMİ PROGRAMLARI İLE SEKTÖRE EĞİTİMLİ ELEMAN DESTEĞİ SAĞLIYOR. MESLEK YÜKSEK OKULU VE FAKÜLTELERDEN HER YIL 6 BİN ÜZERİ ÖĞRENCİ MEZUN OLUYOR.

Üniversiteye giriş sınavı tamamlandı ve gençler geleceklerini belirlemek için tercihlerini yapacaklar. Tercih listelerinde en fazla olan bölümlerden biri de "Lojistik Yönetimi" ve Meslek Yüksek Okullarının "Lojistik Programları." Dünyada ve ülkemizde en fazla istihdam sağlayan sektörlerden olan taşımacılık, ulaştır-

ma ve lojistik alanında eğitim veren üniversiteleri mercek altına aldık. Lojistik sektörü belirli bölgelerde yoğunlaşsa da ülkemizin her bölgesinde lojistik eğitimi veren üniversite bulunuyor. Devlet üniversitelerinde meslek yüksek okulu programları yoğunluktayken vakıf üniversiteleri ise ağırlıklı olarak lisans düzeyinde bu eğitimi veriyorlar.

Üniversitelerin, 2023-2024 eğitim öğretim dönemi için ön lisans ve lisans düzeyinde toplam 6 bin 246 kontenjanı bulunuyor.

EĞİTİMLERİN SEKTÖRÜN İHTİYAÇLARINA GÖRE ŞEKİLLENMESİ GEREKİYOR

Lojistik sektörü ülkemizin en önemli istihdam sağlayıcı sektörlerinden biri olurken diğer sektörlerin istihdamını da artırıyor. Lojistik sektörünün en önemli sorunlarından biri olan nitelikli donanımlı personel ihtiyacı, üniversite eğitimleri ile aşılmaya çalışılıyor. Lojistikte başarı veya başarısızlığın en önemli etmeni insan kaynağı. Mühendisinden, ilkokul mezunu işçisine kadar karmaşık bir yapıyı yönetmek, yönetebilmek hiç kolay değil. Bir taraftan şoföre yüzlerce sayfadan oluşan tehlikeli madde eğitimi verirken, diğer yandan lojistik swot analizi yapmak gerekiyor. Çalışanlarınızın hem eğitilmiş, hem donanımlı olmasını sağlamak

başarıyı da beraberinde getiriyor. Firmalar çalışanlarından sadece işte değil iş dışında da sosyal sorumluluk bekliyor. Bunun için üniversitelere büyük görev düşüyor. Üniversitelerin, bir yandan teorik eğitimleri verirken diğer taraftan özel sektör iş birlikleri ile öğrencilerin iş hayatına girmesini ve adaptasyonunu hızlandırmaları gerekiyor.

ÖN LİSANS İÇİN 5.300 KONTENJAN AYRILDI

Ön lisans eğitimi veren 2 yıllık programlar için açılan toplam kontenjan sayısı 5 bin 322. Bunun 4 bin 398'ini devlet üniversitesi, 924'ü de vakıf üniversitelerine ait. 54 devlet üniversitesi ve 16 vakıf üniversitesi lojistik eğitime yönelik ön lisans programı sağlıyor. Devlet üniversitelerinin meslek yüksek okullarında verilen ön lisans lojistik programları için öğrenciler 54 farklı üniversiteyi tercih edebiliyorlar. Adıyaman'dan, Isparta'ya Ordu'dan Nevşehir'e İstanbul'dan Bitlis'e neredeyse her ilde bir lojistik program bulunuyor. Devlet üniversitelerinde en fazla ön lisans öğrencisi kabul eden üniversite 331 kontenjanla **Selçuk Üniversitesi**. Bu üniversiteyi sırasıyla 233 kontenjanla Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, 227 kontenjanla **Trakya Üniversitesi** ve 202 kontenjanla Kütahya **Dumlupınar Üniversitesi**

EĞİTİM

takip ediyor.

Vakıf üniversitelerindeki durum ise biraz daha farklı. Bu üniversiteler devlet üniversiteleri kadar kontenjan sağlamıyorlar. Vakıf üniversitelerinin toplam kontenjanı 924 ve İstanbul, İzmir ve Ankara'daki vakıf üniversiteleri bu eğitimi veriyorlar. Vakıf üniversiteleri içerisinde ön lisans programına en çok öğrenci kabul eden okul 120 kontenjanla **Aydın Üniversitesi**.

ÖN LİSANS DERSLERİ

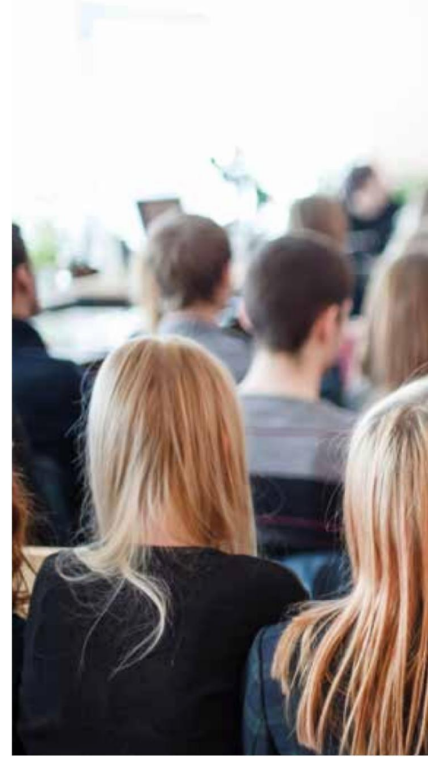
Lojistik, dış ticaret, gümrük, taşımacılık gibi konularda görev yapacak elemanlar yetiştirmeyi amaçlayan bu bölümlerde; Uluslararası Nakliye ve Sigorta, Serbest Bölgeler ve Gümrük, Uluslararası Ticaret Hukuku, Depolama ve Envanter Yönetimi, Tedarik Zinciri Yönetimi, Toplam Kalite Yönetimi, Lojistik ve Nakliye Mevzuatı, Lojistik ve İnsan Kaynakları, Dağıtım Kanalları ve Planlaması, Müşteri İlişkileri Yönetimi, Taşımacılıkta Belgeleme, Taşımacılık Ekonomisi, Taşıma Hukuku gibi uzmanlık dersleri veriliyor. Ayrıca öğrenciler uzmanlaşmak istediği alanla ilgili olarak; Tehlikeli Madde Lojistiği, Soğuk Hava Taşımacılığı (ATP), Ağır Nakliye ve Proje Taşımacılığı, İlaç Lojistiği, Deniz ve Liman Taşımacılığı, İntermodal Taşımacılık gibi dersleri olarak kendilerini yetiştirebiliyor.

ÇALIŞMA ALANLARI

Lojistik ön lisans programını başarı ile tamamlayanlar; tüm kamu ve özel kuruluşlarda, özellikle gümrükleme, depolama, dağıtım, taşımacılık gibi hizmet sektörüne ilişkin alanlarda şirketlerin, lojistik, dış ticaret, finans ve pazarlama departmanlarında, ithalat ve ihracat firmalarında çalışabiliyorlar.

**924 ÖĞRENCİ LİSANS
PROGRAMINA KABUL
EDİLECEK**

Lisans eğitimi için ise toplam 924 kontenjan açılmış durumda. 522 kontenjanla vakıf üniversiteleri daha fazla öğrenciyi kabul ederken devlet üniversitelerine ise 422 öğrenci kayıt yaptırabilecek. Devlet üniversiteleri içerisinde en fazla kontenjana sahip üniversite **İstanbul Üniversitesi**. Ülkemizin ilk ve tek lojistik fakültesi olan **İstanbul Üniversitesi** Ulaştırma ve Lojistik Fakültesi toplam 103 kontenjana sahip. Bu kontenjanın 31'i İngilizce eğitimine ayrılmış durumda. UND'nin desteği ile 199 yılında hayata geçen fakülte lojistik eğitimin başlamasına, akademik kadronun geliştirilmesinde öncü olarak eğitimde önemli bir ağırlığa ve saygınlığa sahip. 9 farklı devlet üniversitesinde lojistik lisans eğitimi veriliyor. Bu eğitimler üniversitelerin İşletme Fakültesi,

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi gibi fakültelerde gerçekleştiriliyor. Sektörün in çok ihtiyaç duyduğu yabancı dil konusunda ise devlet üniversiteleri eksik görünüyor. Sadece **Dokuz Eylül Üniversitesi** Denizcilik Fakültesi ve **İstanbul Üniversitesi** Ulaştırma ve Lojistik Fakültesi'nin İngilizce eğitimi bulunuyor. Toplam 15 vakıf üniversitesinde lojistik yönetimi lisans programı var ve açılan kontenjan sayısı da 522. Vakıf üniversitelerinin çoğunda İngilizce eğitimi bulunuyor. Bu da sektörün dil bilen eleman ihtiyacı için onları avantajlı kılıyor.

LİSANS DERSLERİ

Üniversitelerin ilgili bölümlerinde; İşletme Matematiği, İşletme Yönetimi,

Ticaret Hukuku, İstatistik, İşletme Finansı, Lojistik Hukuku, Lojistik Yönetimi, Pazarlama Yönetimi, Taşıma Yönetimi, Depo ve Stok Yönetimi, Dış Ticaret Yönetimi, Sigorta, Sürdürülebilir ve Yeşil Lojistik, Tedarik Zinciri Yönetimi, Gümrük ve Transit İşlemleri gibi derslerin yanında, Depo ve Stok Yönetimi, ADR, Demiryolu Taşımacılığı, Deniz Taşımacılığı ve İşletmeciliği, Hava Kargo Yönetimi, Kara Taşımacılığı Operasyon Yönetimi gibi uzmanlık dersleri veriliyor.

ÇALIŞMA ALANLARI

Lojistik sektörünün, mal ve hizmet ihtiyacı gidermek üzere faaliyet gösteren diğer sektörlerle yoğun biçimde ilişkili olması ve gerek ulusal gerekse uluslararası ticaret sisteminin en önemli rekalet avantajlarından birisini oluşturması nedeniyle, bölüm mezunlarının çalışma

alanları oldukça geniş. Bu bölümde eğitim gören öğrencilerden, mezun olduklarında, çalışacakları işletmelerin başansında önemli rol oynayacak en ucuz maliyetle mal ve hizmetin tedarik edilmesi ve ihtiyaç duyulan yerlere ulaştırılmasına ilişkin temel lojistik kuramlarını ve lojistik yönetim tekniklerini uygulamaları bekleniyor. Mezunlar; ulusal ya da uluslararası kargo, taşımacılık ve lojistik işletmelerinde, bunlara yan hizmetler sunan liman, hava limanı, istasyon, terminal, vb. işletmelerde, diğer işletmelerin lojistik ve dağıtım bölümlerinde, sigorta, gümrükleme ve depolama hizmeti veren işletmelerde çalışabiliyorlar.

LOJİSTİĞİN YETKİN İŞ GÜCÜ İLE DESTEKLENMESİ GEREKİYOR

Eğitim veren okul sayısının fazla

olması, mezun olanların iş bulmakta zorluklar yaşamasına neden oluyor. Üniversiteler özel sektör iş birlikleri buna çözüm bulmaya çalışıyorlar. Sektör firmalarının eleman seçiminde lojistik eğitim almış ve kendini bu alanda yetiştirmiş gençlerin önünü açması da gerekiyor.

Kalkınma Bakanlığı 11. Kalkınma Planı (2019-2023) için hazırlanan Lojistik Hizmetlerinin Geliştirilmesi Özel İhtisas Komisyonu Raporu'nda Lojistik İşgücü Piyasasındaki Yapısal Değişimler bölümünde, geleceğin lojistik sistemlerinin geliştirilmesi ve etkin bir şekilde yürütülmesi için üstün nitelikli araştırmacı ve yöneticilere gereksinim olduğuna vurgu yapılıyor. Raporda "Lojistik sektöründeki yetkin insan kaynağı açığı yalnızca Türkiye'nin değil, Almanya ve İngiltere gibi, lojistik eğitimi alanında önde gelen ülkelerin de sorunudur. Lojistik sektöründe, özellikle taktik ve stratejik yönetim seviyelerinde nitelikli iş gücü kıt kaynağa dönüşmüştür. Sektör beceri ve pozisyonlar arasındaki kopukluk ve araştırma faaliyetlerinin yetersizliği sebebiyle sıkıntılıdır. Beceri gelişimi için en ağır ve acil eylem gereksinimi, teknik ve orta yönetim kademelerinde yer almaktadır. Türkiye için hayati önem taşıyan lojistik sektörünün ivedilikle farklı disiplinleri bir araya getirerek bütünleştirebilecek, uluslararası alanda gelişmeleri takip ederek analiz edebilecek ve edindiği birikimi gereksinim duyulan alanlarda uygulamaya koyabilecek yetkin işgücü ile desteklenmesi gereklidir." denilerek lojistik eğitimin uluslararası boyutuna dikkat çekiliyor.

YETKİN ÇALIŞAN İHTİYACINA GÖRE EĞİTİM PLANI YAPILMALI

"Lojistik programlarının içerikleri sadece operasyonel yetenekleri geliştirmeye odaklı, kısa vadeli getirileri hedefleyen ve etkili bir kapsamdan uzak bir yapıya dönüşmüştür" ifadesinin yer aldığı raporda, bu sebeple lojistik sektöründe kalifiye işgücünün azaldığı, özellikle taktik ve

EĞİTİM

stratejik yönetim seviyesinde ciddi insan kaynağı yetersizliğinin ortaya çıktığının altı çiziliyor.

Lojistik sektörünün organizasyonel yetkinlik eksiği, yönetsel yetilerin yoksunluğu, iş tanımlarının ve yeteneklerin uyumsuzluğu ve yetersiz araştırma faaliyetleri sebebiyle sıkıntıda olduğu belirtilerek, "Lojistik sektöründe ortaya çıkması beklenen işgücü açığı yalnızca orta ve üst kademe yöneticiler seviyesinde olmayacaktır. Teknolojik gelişmeler sonucu yaygınlaşan akıllı lojistik uygulamalarının operasyonel seviyede kullanımının yaygınlaşmasıyla, bu teknolojileri kullanabilecek yetkinliğe sahip operasyonel işgücünü gerektirecektir. Diğer yandan, hemen hemen tüm sektörlerde olduğu gibi, lojistik işlemlerde otomasyonun artması ile operasyonel seviyedeki emek işgücünün yerini makine ve robotlar alacaktır. Bu durumun sonucunda herhangi bir teknik yetkinliğe sahip olmayan, sektörün vasıfsız çalışanları mesleklerini kaybedecektir. Teknolojik değişim sonucu işsizlik riskiyle karşılaşacak nüfus miktarı ciddi büyüklüktedir. Geçtiğimiz 50 yıl içinde otomasyonun imalat sektöründe yarattığı işsizlik artışından çok daha fazlası hizmet sektöründe beklenmektedir. Dolayısıyla, lojistik sektöründe yönetici seviyesi kadar operasyonel çalışanların da teknik olarak desteklenmesi ve yetkinliklerinin geliştirilmesi gereklidir." değerlendirmesi yapılıyor.

LOJİSTİK EĞİTİMİN ÖNCÜSÜ: İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ULAŞTIRMA VE LOJİSTİK FAKÜLTESİ

Lojistikte lisans eğitimi veren üniversiteler; İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Fakültesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi adı altında bu eğitimleri gerçekleştiriyorlar. Türkiye'de sadece tek bir okulun lojistik fakültesi bulunuyor. **İstanbul Üniversitesi** Ulaştırma ve Lojistik Fakültesi bu anlamda öncü bir görev yapıyor. Üniversite ilk lojistik eğitimine 1999 yılında başladı ve 2004 yılına kadar İşletme Fakültesi içinde bu eğitimleri verdi. **İstanbul Üniversitesi** Ulaştırma ve Lojistik Fakültesi 5 Haziran 2015 tarihinde yayın-

lanan 7723 sayılı Kararname ile fakülte olarak hizmet vermeye başladı. Uluslararası Nakliyeciler Derneği (UND) öncülüğünde, 44 firma ile oluşturulan bir konsorsiyum tarafından yaptırılan ve halen kullanılmakta olan fakülte binasına geçildi. Kuruluşundan itibaren lojistik eğitiminin lokomotifi oldu, kendisinden sonra Türkiye'de kurulan 180'in üzerinde ön lisans, lisans ve lisansüstü programa model oluşturmuş köklü bir eğitim yuvası olarak devam ediyor.

Fakültenin tüm lisans programları dünyanın ve Avrupa'nın önemli akreditasyon kuruluşlarından olan Agency for Quality Assurance (AQAS) tarafından akredite edildi. Bu kapsamda Lojistik Yönetimi (Türkçe) ve Lojistik Yönetimi (İngilizce) lisans programları kanıt dayalı uzun süreli bir değerlendirme sürecinin sonunda uluslararası akreditasyon almaya hak kazandı. Türkiye'nin ilk ve tek lojistik fakültesi olan İÜ Ulaştırma ve Lojistik Fakültesi, AQAS akreditasyonunu almaya hak kazanarak dünyanın akredite edilmiş prestijli fakülteleri arasına girdi. Akreditasyon sürecinde fakülte;

öğrenci odaklılık, kalite ve sürdürülebilirlik, sürekli gelişim, eğitim-öğretim, ölçme-değerlendirme süreçleri, toplumsal katkı gibi pek çok açıdan değerlendirmelere tabi tutuldu ve belirtilen alanlarda Avrupa Kalite Güvencesi Standartları'na uygunluğu tescillendi.

Dünyanın önde gelen üniversiteleri ile nitelikli iş birlikleri geliştiren Ulaştırma ve Lojistik Fakültesi şimdiye kadar Kühne Lojistik Üniversitesi başta olmak üzere 11 üniversite ile Erasmus+ değişim anlaşması imzaladı. Erasmus+ kapsamında uluslararası ilişki ağını genişletmeye yönelik görüşmeler devam ediyor.

İstanbul Üniversitesi Ulaştırma ve Lojistik Fakültesi 2023-2024 eğitim öğretim yılında ise **İstanbul Üniversitesi** Beyazıt Yerleşkesinde eğitimini sürdürecektir. Bu eğitimler, Dekan Prof.Dr. Mehmet Adak ve Dekan Yardımcısı Doç. Dr. Erkan Çelik idaresinde Lojistik Ana Bilim Dalı'nda 11, Ulaştırma Ana Bilim Dalı'nda da 11 akademisyen tarafından verilecek.

ÜNİVERSİTE	BÖLÜM	BAŞARI SIRASI
Bahçeşehir Üniversitesi (İstanbul) (Vakıf)	Lojistik Yönetimi (İngilizce) (Burslu)	32.093
Yeditepe Üniversitesi (İstanbul) (Vakıf)	Lojistik Yönetimi (İngilizce) (Burslu)	59.282
İzmir Ekonomi Üniversitesi (Vakıf)	Lojistik Yönetimi (İngilizce) (Burslu)	66.127
İstanbul Bilgi Üniversitesi (Vakıf)	Lojistik Yönetimi (İngilizce) (Burslu)	95.570
Yaşar Üniversitesi (İzmir) (Vakıf)	Lojistik Yönetimi (İngilizce) (Burslu)	98.060
İstanbul Üniversitesi (Devlet)	Lojistik Yönetimi (İngilizce)	147.444
Türk Hava Kurumu Üniversitesi (Ankara) (Vakıf)	Lojistik Yönetimi (İngilizce) (Burslu)	152.861
İstanbul Medipol Üniversitesi (Vakıf)	Lojistik Yönetimi (İngilizce) (Burslu)	165.917
Dokuz Eylül Üniversitesi (İzmir) (Devlet)	Lojistik Yönetimi (İngilizce)	171.215
Piri Reis Üniversitesi (İstanbul) (Vakıf)	Lojistik Yönetimi (İngilizce) (Burslu)	177.586
İstanbul Medipol Üniversitesi (Vakıf)	Lojistik Yönetimi (Burslu)	184.554
İstanbul Okan Üniversitesi (Vakıf)	Lojistik Yönetimi (İngilizce) (Burslu)	206.729
İstanbul Üniversitesi (Devlet)	Lojistik Yönetimi	223.986
İstanbul Gelişim Üniversitesi (Vakıf)	Lojistik Yönetimi (İngilizce) (Burslu)	230.132
İstanbul Ticaret Üniversitesi (Vakıf)	Lojistik Yönetimi (Burslu)	231.484
Beykent Üniversitesi (İstanbul) (Vakıf)	Lojistik Yönetimi (Burslu)	247.442
Beykoz Üniversitesi (İstanbul) (Vakıf)	Lojistik Yönetimi (İngilizce) (Burslu)	253.161
İstanbul Gelişim Üniversitesi (Vakıf)	Lojistik Yönetimi (Burslu)	286.600
Altınbaş Üniversitesi (İstanbul) (Vakıf)	Lojistik Yönetimi (İngilizce) (Burslu)	314.216
İstanbul Arel Üniversitesi (Vakıf)	Lojistik Yönetimi (Burslu)	320.271
Altınbaş Üniversitesi (İstanbul) (Vakıf)	Lojistik Yönetimi (İngilizce) (%50 İndirimli)	370.332
Bahçeşehir Üniversitesi (İstanbul) (Vakıf)	Lojistik Yönetimi (İngilizce) (%50 İndirimli)	441.606
İzmir Ekonomi Üniversitesi (Vakıf)	Lojistik Yönetimi (İngilizce) (%50 İndirimli)	459.489
İstanbul Medipol Üniversitesi (Vakıf)	Lojistik Yönetimi (İngilizce) (%50 İndirimli)	512.093
Yeditepe Üniversitesi (İstanbul) (Vakıf)	Lojistik Yönetimi (İngilizce) (%50 İndirimli)	536.926
İstanbul Esenyurt Üniversitesi (Vakıf)	Lojistik Yönetimi (Burslu)	536.921
Yaşar Üniversitesi (İzmir) (Vakıf)	Lojistik Yönetimi (İngilizce) (%50 İndirimli)	538.424
İstanbul Medipol Üniversitesi (Vakıf)	Lojistik Yönetimi (%50 İndirimli)	544.519
Bahçeşehir Üniversitesi (İstanbul) (Vakıf)	Lojistik Yönetimi (İngilizce) (Ücretli)	552.113
İstanbul Bilgi Üniversitesi (Vakıf)	Lojistik Yönetimi (İngilizce) (%50 İndirimli)	558.175
İstanbul Ticaret Üniversitesi (Vakıf)	Lojistik Yönetimi (%50 İndirimli)	597.010
Piri Reis Üniversitesi (İstanbul) (Vakıf)	Lojistik Yönetimi (İngilizce) (%50 İndirimli)	607.936
Yaşar Üniversitesi (İzmir) (Vakıf)	Lojistik Yönetimi (İngilizce) (Ücretli)	660.683
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi (Devlet)	Lojistik Yönetimi	723.414
Türk Hava Kurumu Üniversitesi (Ankara) (Vakıf)	Lojistik Yönetimi (İngilizce) (%50 İndirimli)	749.163
İstanbul Gelişim Üniversitesi (Vakıf)	Lojistik Yönetimi (İngilizce) (%50 İndirimli)	791.005
İstanbul Arel Üniversitesi (Vakıf)	Lojistik Yönetimi (%50 İndirimli)	800.559
İstanbul Gelişim Üniversitesi (Vakıf)	Lojistik Yönetimi (%50 İndirimli)	839.103
İskenderun Teknik Üniversitesi (Hatay) (Devlet)	Lojistik Yönetimi	873.543
Necmettin Erbakan Üniversitesi (Konya) (Devlet)	Lojistik Yönetimi	894.150
Beykent Üniversitesi (İstanbul) (Vakıf)	Lojistik Yönetimi (%50 İndirimli)	903.124
Beykoz Üniversitesi (İstanbul) (Vakıf)	Lojistik Yönetimi (İngilizce) (%50 İndirimli)	918.146
İstanbul Okan Üniversitesi (Vakıf)	Lojistik Yönetimi (İngilizce) (%50 İndirimli)	986.517
Afyon Kocatepe Üniversitesi (Devlet)	Lojistik Yönetimi	1.045.925
Uşak Üniversitesi (Devlet)	Lojistik Yönetimi	1.072.523
Gıme Amerikan Üniversitesi (Kktc)	Lojistik Yönetimi (İngilizce) (%50 İndirimli)	1.165.154
Giresun Üniversitesi (Devlet)	Lojistik Yönetimi	1.231.640
Gıme Üniversitesi (Kktc)	Lojistik Yönetimi (İngilizce) (Burslu)	1.304.776
İğdır Üniversitesi (Devlet)	Lojistik Yönetimi	1.391.309
Giresun Üniversitesi (Devlet)	Lojistik Yönetimi	1.560.825
Gıme Amerikan Üniversitesi (Kktc)	Lojistik Yönetimi (İngilizce) (Ücretli)	1.633.786
İstanbul Esenyurt Üniversitesi (Vakıf)	Lojistik Yönetimi (%50 İndirimli)	1.761.122
Gıme Amerikan Üniversitesi (Kktc)	Lojistik Yönetimi (İngilizce) (Burslu)	1.768.241
Afyon Kocatepe Üniversitesi (Devlet)	Lojistik Yönetimi (KKTC Uyruklu)	—